Kun Snulat Matyu

Mò gna senfala

Bè yóm tehe knô Jisas te tonok, yóm tau hol geta bè Rom fen homong kmamal yóm kul benwu yó kem Ju. Yó gónón alì wen sendalù lemwót bè Rom nô bè klamangen benwu le. Sotu gónón alì mgel bè yó kem Ju yóm alì kdê bwis hbayaden kul yóm tau hol geta bè Rom. Wen kem Ju néléken mò fen gel mtuk bwis bè yó kem kul dumu Ju. Yó se alì kenlit yó kem Ju, mom kul dumu yóm fen mtuk kul, lelen glukas yóm gel ntuk le.

Matyu se yóm sotu Ju tehe gel mtuk bwis bè kem kun dumu Ju. Okóm bè yóm ktaba Jisas du, tódô kendel mimón, tódô tebelen yóm sana tehe kun nmò, ne du hlós baling sotu bè yó kem sfolò lewu gel lemolò ke Jisas.

Wen tehe eles hsulat Dwata yó kem gna tugoden ekni gbak ebè yóm tau deng tehe eles néléken mò hkamalen yóm klamangen, duhen yóm Misaya. Dê tulón Matyu bè nim sulaten ni lemwót bè yóm gna Sulat Dwata mò gónó le dmilô du deng duhen Jisas se yóm hol Ngà Dwata, yóm Misaya tendo gel nangat le. Bud tulónen kul snéen là olon kem Ju du yóm tnóbóng Dwata, bede gomong tnóbóngen yó kem dumu tau bè klamangen benwu.

Mò gónóm hméneg lebangen

1:1-2:23 Yó kem tau tehe gónó Jisas gu semfu, ne yóm kbalingen tau te tonok

3:1-12 Kun ktolok yóm Jan gel mabtays

3:13-4:11 Kehbabtays Jisas ke Jan, ne yóm ktilów Seitan du
4:12-18:35 Ktolok Jisas bè klamangen prubinsya Galili
19:1-20:34 Kógów Jisas bè syudad Jirusalim
21:1-25:46 Yóm nmò Jisas bè Jirusalim bè yóm hol són knóen talak tonok
26:1-27:66 Khatay le ke Jisas
28:1-20 Klowil Jisas, ne yóm bud kehegfanen bè yó kem gel lemolò du

Yó kem tau tehe gónó Jisas gu semfu
(Luk 3:23-38)

1 Ni se kmò kestugoden yóm gónó Jisas Krays gu semfu bè yóm tehe kehbalingen tau. Semfu gu bè yóm tehe Dabid. Ne ke Dabid, sfu yóm tehe Abraham.
2 Yóm Abraham ni, du se yóm hol kun mà yóm tehe Isak. Ne mngà yóm Isak, duhen Jakub.
Tikóng mngà Jakub, duhen Juda ne yó kem dumun setwoli hono logi.
3 Timbow mngà Juda kun, duhen Pérés ne Sira. (Yó boluy yê le, Tamar.) Mngà Pérés, duhen Hisron. Yóm Hisron ni, mà yóm tehe Ram.
4 Tikóng mngà Ram, duhen Aminadab. Mngà Aminadab, duhen Nasun.
5 Mngà Nasun, duhen Salmun. Mngà Salmun, duhen Buas. (Ne yó boluy yê Buas, Rahab.) Mngà yóm Buas, duhen Ubid. (Ne yó boluy yê Ubid, Rut.)
Timbow mngà nim Ubid ni, duhen Jisi.
6 Mngà ke Jisi, duhen Dabid, yóm tehe sotu tau hol geta bè yó kem Ju.

Timbow mngà ke Dabid, duhen Selumun. (Yó yê Selumun, yóm tehe yehen Yuraya.)

7 Mngà yóm Selumun, duhen Rihubum. Mngà nim Rihubum, duhen Abidya. Mngà Abidya, duhen Asa.

8 Nim Asa ni, mà yóm tehe Jihusafat. Mngà Jihusafat, duhen Jihuram.

9 Mngà Jihuram, duhen Usaya. Yó kun ngà Usaya, duhen Jutam. Ne mngà Jutam, duhen Ahas. Mngà Ahas, duhen Hisikaya.

10 Nim Hisikaya ni, hol kun mà yóm tehe Manasi. Mngà Manasi, duhen Amon. Mngà Amon, duhen Jusiya.

11 Mngà Jusiya, duhen Jékunaya ne wen kem twolihen.

Umahu kóm bè yóm kul kdaw yó, yó se yóm gotu kegef le kul ebè Babilun yó kem tau Israél.

12 Yóm deng kkól le ditu bè Babilun yó kem tau yó koni, mngà Jékunaya, duhen Syaltil. Mngà Syaltil, duhen Sirubabél.

13 Mngà ke Sirubabél, duhen Abyud. Ne mngà Abyud, duhen yóm tehe Ilyakim. Mngà Ilyakim, duhen Asor.

14 Mngà Asor, duhen Sadok. Mngà ke Sadok, duhen Akim. Mngà Akim, duhen Ilyud. Mngà Ilyud, duhen Élyasar.

15 Mngà ke Élyasar, duhen Matan. Mngà Matan, duhen Jakub.

16 Mngà Jakub, duhen Jusif. Du se yóm tehe myehen ke Midi, Yê Jisas. Jisas se yóm bnoluy le Misaya, yóm deng nélék Dwata mò kmamal yóm klamangen.

17 Duhen yó, sfolò fat duléken mugod lemwót
bè Abraham efet kól bè Dabid. Ne bud sfolò fat
duléken se mugod lemwót bè Dabid efet kól bè yóm
kegef le kul ebè Babilun yóm kdê kem tau Israél.
Bud sfolò fat duléken se mugod lemwót bè yóm
kegef le kul ebè Babilun efet kól bè yóm ksut Jisas
Krays, yóm Misaya.

Ksut Jisas Krays
(Luk 2:1-7)

18 Ni se mò kewóten yóm tehe ksut Jisas Krays.
Yóm yéen Midi, deng leninti yóm sotu sawang logi
boluyen Jusif. Okóm yóm gu laan le là deng sgefet,
tódô mlutut Midi mlan bè Tulus Dwata. 19 Nim
Jusif deng leminti ke Midi ni, tau tedeng kloloen yó
kem hlau Dwata, okóm bè nim kwen bnutut Midi
ni, là móyóen ke wen gónó Midi myak bè gónón
wen. Yó gónón tódô tô lemifut mit du skó bè yóm
deng klintihen du.
20 Yóm igoen tolo hemdem du yóm yó, tódô wen
hógów Dwata gu bè longit hegfan béléen bè kna-
hen, monen mò du, "Ó Jusif, semfu gu bè Dabid,
béi hengayà myehen ke Midi abay se lemwót bè
Tulus Dwata yóm bnututen. 21 Angat logi yóm
ngaen, ne yó boluyem du Jisas, yakà du yóm
lemwà yó kem kun tau gu lem salà le." 22 Bè ni
kem ni, deng tódô tahu edu yóm tehe tulón Dwata
hlanen bè yóm sotu tehe gna tugoden, yóm monen,
23 "Angat wen sawang libun tódô mlutut,
ne mngà logi, ne boluy le du Imanyuwél*
(yó lanen yóm boluyen yó, tendo nô bélê tekuy
Dwata)."

---

* **1:23** Isaya 7:14, 8:8,10.

24 Timbow mukat Jusif bè yóm ktungóen yó,
tódô nimónen yóm deng monen mò du yóm hógów
Dwata, ne tódô nan e nangay Midi, nwiten ebè
gónóen. 25 Okóm song sentungóen, deng sut yóm
ngaen logi. Ne yó boluy Jusif du Jisas.

2

Kauy le ke Jisas yó kem tau lemwót fi gu dmata kdaw

1 Bè Bitlihim tehe gónó Jisas sut, yóm sotu benwu
udì bè prubinsya Judiya. Bè yóm kdaw yó, Hirod
yóm tau hol geta bè yó. Timbow deng malù legen
udì yóm ksut Jisas, wen kem tau hulung hménég
blotik gdek bè syudad Jirusalim, lemwót le fi gu
dmata kdaw. Wen snólók le bè yó kem tau bè yó,
mon le, 2 "Gónóhen seblà sut de yóm ngà mò angat
geta bè yó kem Ju? Deng ton me gu ditu bélê me
yóm blotik mò ilô yóm ksuten. Nim nógów me ni,
na me e hnódó."
3 Mung kungol Hirod du yóm mon le yó, ya
tey ktafa nawan, ne senged se yó kem dumu tau
bè Jirusalim, gbót tafa nawa le se kul. 4 Omin
Hirod gotu semtifun yó kem tau geta bè yó kem gel
demsù ebè Dwata ne yó kem tau gel tmolok hlau,
snólóken bélê le, monen, "Benwu du de gónóhen se-
blà sut yóm Misaya, yóm deng kun nélék Dwata?"
5 Mon le se mò du, "Bè Bitlihim gónóhen angat
sut, yóm sotu benwu udì bè prubinsya Judiya.
Yakà deng wen yóm tehe snulat yóm sotu tehe gna
tugod Dwata ekni, yóm monen,
6 'Nim Bitlihim, sotu benwu udì glem bè yóm kun
benwu Juda.

Balù yóm tey kudien, là kóen na a glaan bè yó
kem syudad bè yó,
yakà bè nim benwu udì ni gónón sut yóm tau
mò malak yó kem dou tau Israél.' "*
7 Bè yóm kungol Hirod du yóm tehe hsulat Dwata
yó, ominen lemifut tminok yó kem tau hulung
hménég blotik yó koni, snólóken bélê le yóm kdaw
kegfanen bélê le yóm blotik ton le yó. 8 Timbow
deng tngónen, ominen hógów kul ebè Bitlihim,
monen mò kul, "Hlós ye sen, mógów ye kut ebè
Bitlihim na ye e hnebel yóm ngà lomi sut yó. Kesok
ton ye, na ye e tulón dou dini anì naw e gbót hnódó
se do."
9-10 Tahu se, lemwót le. Bè yóm tolo knô le bè
lan, tódô bud ton le yóm blotik tehe gfan bélê le bè
benwu le. Ya tey kehligal le bè yóm bud kton le du.
Tódô tendo holun tukô gna kul efet htengen ta yóm
gónô gónón nô yóm ngà. 11 Yóm kkól le bè yó, tódô
le husek elemen, ne ton le se yóm ngà lewu le Midi,
yóm yéen. Uni le mton du, tódô le henmung mtud
bukol klohoken ne ya tey kdóyón le du. Omin le
makat yó kem kimu alì mebtes nwit le mò basa
le du. Wen se tahu blówónen, ne wen se yóm alì
minggel boohen boluyen insinsu ne mira. 12 Bè
yóm kulék le, tólóng ne lan lolò le, abay se bud wen
hekna Dwata kul anì là bud le mlan bè Hirod sok
le mulék.

Klóy le ebè Idyip le Jusif

13 Yóm kogol le mulék yó kem tau hulung hménég
blotik yó, wen bud hógów Dwata gu bè longit bud
hegfan bè kna Jusif, monen mò du, "Ó Jusif, btiki

* **2:6** Mika 5:2. 2 Samwél 5:2.

ne, géhél nwitem yóm ngà lewu le yéen etu bè
Idyip. Tódô ye na nô ditu efet kól bè yóm bud
khuléku kuy edini, yakà angat hfebel Hirod du
yóm ngà anì hfatayen." 14 Tahu se, btik Jusif, ne
kendel nwiten yóm ngà lewu le yéen, ne tódô le
kem mógów kifu etu bè Idyip. 15 Ngang le nô bè
yó efet matay Hirod. Ni se deng kdohoen yóm
tehe mon Dwata bè Sulaten, hlanen bè yóm sotu
tehe gna tugoden ekni, yóm monen, "Tnabahu
yóm Ngau anì mulék gu bè Idyip."

Kehfatay Hirod yó kem ngà

16 Timbow dilô Hirod yóm deng kegsukaten bè
yó kem tau hulung hménég kógów blotik, ya tey
sidek kebuten. Yó nmoen, gotu hfatayen kdéen
ngà logi tolo udì bè Bitlihim ne yó kem dumu
benwu hmilol bè yó. Lemwót bè yóm ngà logi tolo
hulô efet kól bè yóm ngà logi deng lewu halayen,
gotu hfatayen lu. Deng eles nsóhen yóm deng
kegenen sut yóm blotik lemwót bè yóm ktulón le
du du yó kem tau hulung hménég kógów blotik.
17 Bè yóm nmò Hirod yó, deng gónón dohò yóm
tehe tulón yóm sotu tehe gna tugod Dwata ekni
boluyen Jirimaya, yóm monen,

18 "Wen tey dmumu mkik bè yóm benwu boluyen
Rama.
Anì monem dnumu nkik Rakél kem ngaen ne
là kô wen gembek mifa du,
abay se, deng le gotu matay yó kem ngaen."*

Bud kesfulék le Jusif ebè Nasarit

* **2:18** Jirimaya 31:15.

19 Timbow deng matay Hirod, wen bud hógów
Dwata gu bè longit na a hegfan bè kna Jusif ditu bè
Idyip, monen mò du, 20 "Ó Jusif, btiki ne, nwitem
mulék yóm ngà lewu le yéen ebè yóm kuy benwu
bè Israél. Deng le gotu matay ne yó kem tau tehe
tô hmatay du yóm ngà." 21 Tahu se, btik Jusif,
nwiten yóm ngà lewu le yéen, mulék le ebè Israél.
22 Timbow gungol Jusif, yóm ngà Hirod boluyen
Arkilus tles mogot bè prubinsya Judiya, yó gónó
Jusif likò bud nô bè yó. Bud hekna Dwata ke Jusif
anì hlós ebè prubinsya Galili. 23 Tahu se, ne bè yó
gónó le nô bè yóm sotu benwu udì boluyen Nasarit.
Ni se deng gónón dohò yóm tehe mon yó kem tehe
gna tugod Dwata ekni, yóm mon le, "Angat boluy
le du tau lemwót bè Nasarit."

3

Ktolok yóm Jan gel mabtays
(Mark 1:1-8; Luk 3:1-18; Jan 1:19-28)

1 Bè yóm kdaw yó, sut yóm sotu tau boluyen
Jan gel mabtays ditu bè yóm benwu laen hol tau
menwu du bè prubinsya Judiya. Yó nmoen, gel
hetngónen yóm Udél Dwata bè yó kem tau, yó
monen mò kul, 2 "Hegsel ye ne, knogol ye ne yó
kem sidek gel nmò ye, yakà móyónen hto ne yóm
buteng Dwata mogot tau." 3 Nim Jan ni, du se
gónón e gbak yóm mon yóm sotu tehe gna tugod
Dwata ekni boluyen Isaya, yó monen,

"Wen sotu tau tmaba gu bè tum benwu laen hol
tau menwu du.
Yó utóm tabahen, monen,
'Eles hen-gifat ye yóm lan angat lolò yóm gónó
tekuy mogot.

Eles hentedeng ye yóm lan mò loloen.’ ”*
4 Nim Jan ni, yó nesen nmò le lemwót gu bè
bul kamél ne yó hileten kulit ógóf ne són tlangas
ne tneb gel kenen. 5 Tey dê tau tendo gel mógów
ebéléen na le e hnungol yóm gel toloken. Wen
se lemwót bè syudad Jirusalim, ne wen se gu bè
klamangen prubinsya Judiya, ne wen se lemwót
bè kem benwu hmilol yóm él Jurdan. 6 Ni kem tau
ni, gotu benkas tulón le ke Jan yó kem salà le, ne
bnabtays Jan lu bè yóm él Jurdan.
7 Timbow ton Jan yóm kógów le ebéléen yó kem
Farisi dalang se yó kem Sadyusi na le e tô hbabtays
béléen, tódô monen mò kul, “Ya nim yu, hol ye
mkél bè ulal, gel henlóyen ofi. Ilóu ofo kuy ke tô
ye gewà lemen yóm angat tafak Dwata tau ke olo
ye hbabtays. 8 Ke deng knogol ye yó kem sidek
gel nmò ye, hol hdilô ye bè kmò ye dé. 9 Ne bê ye
abay tô ken-gel nawa yó dum kesfu ye gu bè yóm
tehe Abraham ke yó tô lan ye gewà. Tódô tulónu
kuy, balù ni he kem botu ni dé, botong gbek Dwata
hembaling du tau mò semfu gu bè Abraham. 10 Ke
hlingónu du yóm móyón ktafak Dwata kuy, hol
lómón ke beyung deng eles mléd lem but yó kem
koyu mò angat sfeken kul. Ket koyu ke là gulit
kbunguhen, angat senfeken, ne tódô tudà elem
ofi.”
11 “Béléu do,” mon Jan, “él gel babtaysu kuy mò
ilô yóm deng kehegsel ye. Okóm yóm huli do, yó
kun kmò kbabtays yó kem tau mimón béléen, suen
bélê le yóm Tulus Dwata. Bong yó kem tau là
mimón le, ofi moen kul. Yóm tau huli do yó, tey

* **3:3** Isaya 40:3.

mfasang sentahu. Là kóe knóón baluen ke heseke béléen. 12 Hol lómón ke eles mit teef mò teefen
yóm angat knusuhen. Ne gotu otunen eta fol yó
kem usoken. Lemwót yóm kafahen tódô ntemen
bè yóm ofi laen kô dù tul katayen."

Kehbabtays Jisas ke Jan
(Mark 1:9-11; Luk 3:21,22)

13 Bè yóm tolo lel Jan mabtays bè él Jurdan, sut
béléen Jisas lemwót gu bè prubinsya Galili. Yó
nógówen, nan e hbabtays ke Jan. 14 Okóm mom yó
balà Jan du, monen, "Béi mom hbabtays béléu, ou
dé bnabtaysem."
15 Bnalà Jisas se, monen, "Kendolen ne. Hyu ke
gotu nmò te yóm kóyô Dwata bélê te." Tahu se,
bnabtays Jan Jisas.
16 Timbow hahun gu lem él Jisas, tódô hen-
mungen hnas bè longit, ne tódô tonen se yóm
Tulus Dwata htuntun etahen gu bè longit, hol lómó
kmoen obun, ne tódô mdef béléen. 17 Ne ominen
wen mudél gu bè longit, monen, "Ni se hol dou Ngà
tendo gónón nô nawahu. Tey kligalu béléen."

4

Ktilów Seitan ke Jisas
(Mark 1:12,13; Luk 4:1-13)

1 Bè yóm deng kehbabtays Jisas, omin yóm Tulus
Dwata mit du etu bè yóm benwu laen dù tau
menwu du. Ditu gónó Seitan tendo tô tmilów du.
2 Botong fat folò buteng Jisas là mken, ya tey sidek
kbitilen. 3 Tódô sut béléen Seitan, ne monen mò du,
"Ke tahu uu Ngà Dwata, henbalingem ken kun ni
kem botu nii."

4 Okóm yó balà Jisas du, monen, “Là kô yó du!
Igoen deng mon du bè Sulat Dwata,
‘Là són du ken gónón mowil tau,
okóm bè kdê yóm Udél Dwata se tahu hlowil du.’ ”*
5 Omin Seitan bud mit ke Jisas ebè Jirusalim.
Niten ebè yóm hol gónón geta te ketef bè Gónô
Dwata. 6 Ne ominen mon du, “Ke tahuhi Ngà
Dwata, kmóhi lemwót bè ni kun, yakà sem deng
monen du bè Sulat Dwata, monen,
‘Angat dók Dwata yó kem hógówen gu bè longit
mò na a smegef kóm anì là tódóen bè botu tihem.’
”*
7 Bnalà Jisas se, monen, “Tahu se yóm monem
yó, okóm wen sotu bud monen bè Sulat Dwata,
monen, ‘Béem tnilów Dwata, yóm gónóhem mogot.’
”*
8 Omin Seitan bud mit ke Jisas eta tfusù yóm tey
bulul geta, ne gotu toloken du kdê yó kem benwu
talak tonok ne yóm tey kehyuhen. 9 Mon Seitan mò
ke Jisas, “Gotu hogotu kóm yóm kdéen ni, syan ke
mtudi bukol bè soluhu, ne ke béléu gónóm kmulu.”
10 Bnalà Jisas se, monen, “Mdóhi bè ni, Seitan!
Yakà deng monen du bè Sulat Dwata, ‘Béem tnilów
Dwata yóm gónóm mogot ne són du hol nimónem.’
”*
11 Tahu se, tódô tnagak Seitan Jisas, ne sen-
gengen se wen hógów Dwata gu bè longit gdek bè
yó mò tmóbóng du.

Kbut Jisas tmolok bè prubinsya Galili
(Mark 1:14,15; Luk 4:14,15)

---

* **4:4** Hlau 8:3. * **4:6** Lingón 91:11,12. * **4:7** Hlau 6:16.
* **4:10** Hlau 6:13.

12 Sotu kdaw bè yó gefet bè Jisas yóm deng
kehblanggù Hirod ke Jan. Bè yóm kungolen du,
tódô mulék ebè prubinsya Galili. 13 Hlós ebè kun
benwu bè Nasarit, okóm là meneken bè yó. Bud
hlós ebè Kapérnaum, ditu gónóhen hol nô. Nim
Kapérnaum ni, sotu benwu bè kilil Lanaw Galili,
glem lem yóm kul tehe tonok le Sibulun ne Naftali.
14 Bè yóm knô Jisas bè yó, deng gónón dohò yóm
tehe udél Isaya ekni, yóm sotu tehe gna tugod
Dwata, yóm monen,
15 "Yóm kun tonok tehe Sibulun, ne kun tonok tehe
Naftali,
kem benwu hnalak lan ebè mohin, benwu nô
fatu yóm él Jurdan,
hono benwu glem lem Galili, ne hono kem tau
là Ju le nô du.
16 Hol lómón ke tau le nô lem gónón kmifu, okóm
angat wen tey layag ton le.
Deng le golu elem hatay, okóm angat hlayagen
ebélê le yóm layag yó."*
17 Nbuten bè yó ne, tmolok Jisas. Yó gel monen,
"Hegsel ye ne, knogol ye yó kem sidek gel nmò
ye, yakà móyónen hto ne yóm buteng Dwata mogot
tau."

Kélék Jisas yóm tanay tau mò lemolò du
(Mark 1:16-20; Luk 5:1-11)

18 Sotu kdaw bè yó yóm igò Jisas mentad ebè
Lanaw Galili, tonen yó kem lewu tau setwoli
hmuket le: Simun boluy yóm sotuhen, yóm gel
bnoluy le Pitér ne Andru, yóm twolihen. Yó se kul
sana gel nmò hmuket. 19 Tódô mon Jisas mò kul, "Ó

* **4:16** Isaya 9:1,2.

kem tau hmuket, mung ye do ne. Wen tles hmou
kuy, hebelu yu tau mò lemolò do." 20 Tahu se,
kendel tódô tebel le huket le, ne mung le ke Jisas.
21 Ngang le bud mógów efet bud ton Jisas yó kem
lewu tau setwoli, boluy le Jim ne Jan, hono ngà
Sibidi. Tolo le nô lem ówóng le, mung kul mà le. Yó
nmò le, bneteng le yó kem ksê huket le. Yóm kton
Jisas kul, tódô tnabahen lu. 22 Tahu se, tódô tagak
le bè yó yóm ówóng le ne mà le, mung le ke Jisas.

Kkó Jisas yó kem des
(Luk 6:17-19)

23 Kewót Jisas bè yó, tódô lenngeben prubinsya
Galili. Yó nmoen, gel tmolok bè yó kem kul gónó
le gel stifun yó kem Ju. Hetngónen kul yóm Tulón
Hyu gbak ebè kun kogot tau Dwata, lelen gel hkó
des yó kem tau, balù kihu kay des le. 24 Deng tódô
tfengen ebè klamangen prubinsya Sirya gónó le
mungol du yóm nmò Jisas. Yó gónóm mon, gotu
nwit le ebè Jisas kdê yó kem tau gemnóm des, yó
kem tau semlaw kkólen bè yó kem tau lengel mata,
ne yó kem tau snidaf, ne yó kem tau matay sfu
lówó le, gotu hkó Jisas des le. 25 Ya tey tau wen
lemolò du lemwót gu bè klamangen Galili ne bè
klamangen yóm benwu bnoluy le Sfolò Benwu, ne
bè syudad Jirusalim, ne bè klamangen Judiya ne
yó kem dumu benwu sentu él Jurdan.

5

Ktolok Jisas
(Luk 6:20-23)

1 Timbow ton Jisas yó kem tey tau wen, ominen
mneged ete yóm sotu bulul udì ne bè yó gónón

myón. Gotu le sbung e klohoken yó kem tau gel
lemolò du, 2 ominen mbut tmolok kul, monen,
3 “Tey kehyuhen bélê le kul yó kem tau ke dilô le
yóm kwen gónó le élél bè kehtahu le,
abay se deng le sana gmung ne bè yó kem tau
nogot Dwata.
4 Tey kehyuhen bélê le kul yó kem tau ke wen
lenangag le, abay se Dwata angat mifa kul.
5 Tey kehyuhen bélê le kul yó kem tau ke là hegeta
le knô le bè kem dumu le,
abay se angat guta le yóm deng fasad Dwata
kul.
6 Tey kehyuhen bélê le kul yó kem tau ke hol nô bè
nawa le mò du yóm kun kóyô Dwata,
abay se Dwata angat hol hegsengel nawa le.
7 Tey kehyuhen bélê le kul yó kem tau ke hol knodu
le kem dumu le,
abay se angat bud knodu Dwata lu se kul.
8 Tey kehyuhen bélê le kul yó kem tau ke laen dù
belenen yóm kehedem le,
abay se angat ton le Dwata.
9 Tey kehyuhen bélê le kul yó kem tau ke hulung le
semfyu kem dumu le,
abay se angat bnoluy Dwata lu kem kun ngà.
10 Tey kehyuhen bélê le kul yó kem tau ke hensidek
le lu lemwót bè yóm kimón le ke Dwata,
abay se deng le gmung ne bè yó kem tau nogot
Dwata.
11 Tey kehyuhen bélê ye,” mon Jisas, “ke hennê le
yu, ne ke hensidek le yu, ne ke dê sidek udél le eta
ye lemwót bè yóm klolò ye do. 12 Hol hnigal ye dé
ke lómón yó kmò le kuy, abay se deng wen tey ofol
deng eles fan Dwata kuy bè longit. Yóm keglayam

ye yó, hol lómón sem yó ne yóm tehe kul keglayam yó kem tehe gna tugod Dwata ekni."

Yóm hlingón bè kahì ne layag
(Mark 9:50; Luk 14:34,35)

13 Bud mon Jisas, "Yu kem tau lemolò do, hol lómón ke yu yóm kahì bè yó kem tau. Bede yóm kahì kesok deng mkó yóm khééten, là kô wen lanem bud hféét du ne. Laen kô bud muhen, tódô bot ne sensdà yó kem tau mógów. 14 Ne sotuhen, hol lómón ke yu yóm layag bè klamangen benwu. Yóm syudad nô ta bulul, laen kô dù gónón gseng. 15 Laen se kô tau hemtom solok ke tlek mom bud hnokoben. Kaem yó dé kmoen du, suen bè gónón mfatu anì lemayag ebè kdéen tau lem gónô. 16 Yake lómón yó se gel kmò ye bè yóm kuy layag. Hol nmò ye yóm hyu anì ton kem dumu tau, ne anì dóyón le yóm Mà tekuy bè longit."

Bud henblat Jisas yó kem tehe hlau Musis

17 Bud mon Jisas, "Bê ye tô hendem ke yó hendufu edini naw e kó yó kem tehe hlau Musis ne yó kem tehe gel tolok yó kem gna tugod Dwata. Là kô yó du. Là kô kóhu kul. Nim nógówu edini ni, naw e dnohò yó kem deng tehe eles tolok le yó. 18 Tódô tulónu kuy ktahuhen, bè yóm igoen tolo wen longit ne tonok, laen se kô mkó du yó kem tehe hlau Musis, balù sotu bè yó kem leneken, efet deng gotu dohò yó kem kdê tulónen. 19 Duhen yó, ke wen tau mulé du yó kem hlau yó, balù yó kem olo leneken, ne ke deng mom bud niten kem dumuhen tau mulé du, du se yóm hol glaan bè yó kem tau nogot Dwata bè longit. Okóm yóm tau mimón du yó kem hlau yó, ne lelen tmolok du bè yó kem dumun anì

nimón le se kul, angat geta boluyen lem blóng yó kem tau nogot Dwata bè longit yóm tau yó.

20 Tódô tulónu kuy," mon Jisas, "song ye gmung bè yó kem tau nogot Dwata bè longit ke hol ye hgulit lemolò du yóm kun kóyô Dwata senta yóm kul kgulit yó kem tau tmolok hlau ne yó kem Farisi."

Bè keseflifót

21 "Deng hónô gungol ye se," mon Jisas, "yóm sana hlau gnan, yóm monen, 'Béi abay monok. Yóm tau monok, sal gel nwit le bè kukum.' 22 Okóm ni dou tulón kuy, yóm tau ke lenbuten kem dumuhen, angat nwit le bè kukum. Yóm tau ke monen bè yóm dumuhen, 'Laen dù muhem tau kóm,' angat nwit le ebè yóm tau gel hemdeng knukum yóm tau yó. Ne yóm tau ke monen bè yóm dumun, 'Nungeli. Laen dù muhem tau,' deng golu elem lanaw ofi ne yóm tau mudél yó.

23 Yó gónóm mon, ke wen dsuem ebè Dwata, anien ke dengi kól bè yóm gónóhem demsù, okóm ke gtulón bè nawahem wen gónóm seglius bè dumum tau, 24 nam na hlun tebel bè yó yóm dsuem, kendeli lemwót, mnihi seflifót bè yóm dumuhem seglius yó. Sok deng, ominem yó mulék nam e henfu demsù ebè Dwata. 25 Sotuhen," mon Jisas, "ke wen tau kmamo kóm, ne tô nwiten u bè yóm gónô skukum, tnanahi mit sefyu béléen gu laanen là deng gefet bè yó. Abay se ke dengi kól bè yó, ngem kà nwiten kóm ebè yóm tau gel fen hemdeng kmukum kuy. Ne lemwót kun, blayen u bè fulis mò bmanggù kóm. 26 Tódô tulónu kóm ktahuhen,

là kói na a gewà ke là nam gotu gbayad du yóm
salaem.”

Ketgama yóm sindil

27 “Deng hónô gungol ye,” mon Jisas, “yóm sana
hlau gnan, yóm monen, ‘Béem ndà yehenem.’
28 Okóm ni dou tulón kuy, balù bè olo ketngelem
ebè yóm libun ke wen óyóem du gu lem, deng
timbang snamukem ne, abay se deng deng bè
yóm kehedemem du. 29 Yó gónóm mon, ke mata
kwananem mit kóm mò salà, tódô lensitem ne tu-
daem. Mom hyu béléem he ke lana sotu matahem
olo ke nwiten u elem lanaw ofi. 30 Sotun, ke sigel
kwananem mit kóm mò salà, tódô kenlengem ne
tudaem. Mom hyu béléem he ke lana sotu sigelem
olo ke nwiten u elem lanaw ofi.”

Bè keskó tau syehen
(Matyu 19:9; Mark 10:11,12; Luk 16:18)

31 “Bud sotun,” mon Jisas, “monen bè yóm sana
hlau gnan, ‘Ke móyô skó bè yehenen yóm logi, hyu
ke wen gónón fema mò ilô yóm deng kkóhen du.’
32 Okóm yóm dou tulón kuy, là hyuhen yóm logi ke
tódô kóhen yóm yehenen igoen là mdà du. Ke bud
myehen dumu logi yóm libun yó, deng mdà yehen
se kun, okóm yóm logi gna yehenen, du buten yóm
kegsalaen. Ne yóm logi bud myehen du yóm libun
yó, bud salaen bè Dwata se kun.”

Bè ksafà

33 “Ne sotun,” mon Jisas, “deng hónô gungol ye
yóm sotu hlau gnan tehe gel hlau yó kem fù tekuy,
yóm monen, ‘Ke wen deng fasadem bè Dwata, ne
wen safà mung du, hol dnohoem.’ 34 Okóm ni
dou bud tulón kuy, ke wen fasad ye, bê ye smafà.

Bê ye abay safà longit, abay se bè yó gónó Dwata
nô, 35 duhen ke tonok, abay se bè yó gónó Dwata
hmótól tihen, duhen ke Jirusalim, abay se yó kun
benwu yóm Dwata hol geta bè kdéen. 36 Ne bê ye
abay tô safà kulu ye, yakem gbek ye se hbukay
du duhen hfitem du balù sbalu bè yó kem wek ye.
37 Tódô hen-el ye ke tahu, ne tódô mon ye 'là' ke là
se tahuhen. Abay se ke mò ye safà, Seitan gónón
gu lemwót yóm yó."

Bè kbeles
(Luk 6:29,30)

38 "Sotuhen," mon Jisas, "deng hónô gungol ye
yóm sotu hlau gnan, yóm monen, 'Ke wen hem-
sidek yóm kóm mata, tódô bud hensidekem se yóm
kun mata. Ne ke wen tau temfok yóm kóm ngihi,
tódô bud tenfokem se yóm kun ngihi.' 39 Okóm
ni bud dou tulón kuy, bê te abay bneles ke wen
hemsidek tekuy. Mom yó nmò tekuy, ke wen
temfê kut bè hifi te, bud bayà te du dolihen. 40 Ne
ke wen mtuk tekuy, ne yó nóyóen sotu kgal te, bud
tennù tekuy sotu kgal sen. 41 Ne ke wen sendalù
gmaga kut mit yóm kun nwit bè sotu kilumitru,
tódô nwit tekuy béléen bè lewu kilumitru sen.
42 Ke wen tau mni bélê tekuy, benlay te. Ne ke wen
tau tô mdóm bélê tekuy, hendóm te sen."

Kenbong tekuy nawa yó kem hmohon tekuy
(Luk 6:27,28, 32-36)

43 "Ne sotun," mon Jisas, "deng hónô gungol ye
yóm sotu hlau gnan, yóm monen, 'Kenbong nawa-
hem yó kem dumuhem ne fen knutó nawahem
yó kem hmohon kóm.' 44 Okóm ni dou tulón kuy,
kenbong nawa te yó kem hmohon tekuy ne hni te

lu bè Dwata yó kem hemsidek tekuy, 45 anì mkél
tekuy bè yóm kut Mà bè longit. Ngem se kun, tódô
gel homong hnóngen yóm kdaw ebè yó kem tau
sidek nmò le. Senged se bè yóm kulón, là són du
bè yó kem tau tedeng kmò le gónó Dwata hkulón
du. Gomong snéen yó kem tau là tedeng kmò le.
46 Bê ye abay tô hendón ke wen ofol blay Dwata
kuy ke són yó olo kenbong nawa ye, són yó kem
tau kembong nawa kuy. Balù yó he kem tau gel
mtuk bwis, sana kul kesbong nawa se kul. 47 Laen
kô dù kayen yóm kuy kmò ke són yó hnódó ye, són
yó kem hol kuy wè. Balù yó he kem tau là setngón
ke Dwata, sana kul kesfódó se kul.
48 Yó gónóm mon, hol ye hgulit, lómón kgulit yóm
Mà tekuy bè longit."

6

Kmò któbóng tekuy kem tau élél

1 "Ten-gama ye," mon Jisas, "anì là olo ye hegfan
du bè gónón wen yóm gel keblay ye ebè Dwata.
Ke yó olo tô mu ye du yóm gel keblay ye mò gónó
ye megdóyón bè gónón wen, angat laen kô dù ofol
blayen kuy yóm Mà tekuy bè longit. 2 Duhen yó,
ke wen blay ye bè yóm tau élél, bê ye abay hegfan
lómón yóm kul gel nmò yó kem tau hemtedeng
knô. Tey gel kehegfan le du bè gónó le gel stifun ne
gu bè lan bè gónón wen. Yó gónó le gel mò du anì
dóyón tau lu. Tódô tulónu kuy ktahuhen, deng gotu
guta le ne kul ofol yó kem tau yó bè yóm kdóyón tau
kul. 3 Okóm ke tnóbóng ye yóm tau élél, bê ye abay
hetngón, balù bè yóm hol dumuhem swè, 4 anì laen
dù dumu tau temngón du. Ne yóm Mà tekuy bè

longit, gotu tonen yóm là kehetngón ye du yó, ne du he angat bemlay kuy ofol.

Ktolok Jisas kul mni bè Dwata
(Luk 11:2-4)

5 Ke mni ye bè Dwata," mon Jisas, "bê ye dnalang kul kmò yó kem tau hemtedeng knô. Tey le móyô mdà mni bè Dwata lem gónó le gel stifun ne gu bè kilil lan bè gónón wen anì ton tau lu. Tódô tulónu kuy ktahuhen, deng gotu guta le ne kul ofol yó kem tau yó bè yóm kdóyón tau kul. 6 Okóm bélê ye kuy, ke mni ye bè Dwata, ditu lem dfél ye gónó ye mò du, ne hyu tnikeb ye beng ye, ne mni ye bè yóm Mà tekuy bè longit, yóm là ton mata du. Ne yóm Mà tekuy yó, tódô tonen yóm là kehetngón ye du bè dumu tau, ne du he angat bemlay kuy ofol.

7 Bè yóm kni ye, omin he ke alì sensulit ye udél ye lómón yóm kul gel nmò yó kem tau hemtahu bè yóm dwata kéng. Ofo kul ke yó gónón hmungol kul yóm kul dwata ke bè yóm ktahà kni le. 8 Bê ye dnalang yóm kul nmò yó. Kaem deng eles tngón yóm Mà tekuy bè longit yóm wen mu tekuy du gu laan tekuy là deng mni du béléen.

9 Duhen yó, ke mni ye bè Dwata, ni dé kmò ye du, mon ye,

'Mà me bè longit, kóyô me ke kdéen tau hol madat yóm kóm boluy.

10 Kóyô me ke géhél nogotem yóm klamangen.

Kóyô me ke hol nmò me te tonok yóm kóm kóyô, lómón yóm gel kmò le du dyó bè longit.

11 Benlayem mi sfeng ken me ket haya.

12 Hol hnifótem kum kem salà me, lómón yóm gel kehlifót me yó kem tau gemsalà bélê me.

13 Béem bayà mi ebè yóm tilów mgel, bede hol
kenlungem mi bè Seitan.'
14 Ke hnifót ye salà yó kem gemsalà bélê ye,
hnifót yóm Mà tekuy bè longit snéen yóm kuy salà.
15 Okóm ke là hnifót ye kul, là se hnifót Mà tekuy
du bè longit yóm kuy salà."

Kmò kfasting

16 "Bè yóm gel kfasting ye," mon Jisas, "bê ye
dnalang yóm kul kmò yó kem tau hemtedeng knô.
Là kô le hgifat anì dilô tau bélê le yóm kfasting le.
Tódô tulónu kuy ktahuhen, deng gotu guta le ne kul
ofol yó kem tau yó bè yóm kdóyón tau kul. 17 Okóm
bélê ye kuy, ke gel ye fasting, hyu ke gel ye hgifat
mouf ne semwat 18 anì là dilô tau du bélê ye yóm
kmò ye du. Tek són Dwata dé temngón du, yóm Mà
tekuy bè longit, yóm là ton mata du. Tódô tonen
yóm là kehetngón ye du bè kem dumu tau, ne du
he angat bemlay kuy ofol.

Yóm kendengen bè longit
(Luk 12:33,34)

19 Bê ye kat alì henyu te tonok yóm kendengen
ye. Ke bè yó gónó ye hemyu du, gbek kaba hem-
sidek du, ne nkê fak snéen yó kem dumuhen, ne
gbek tau mnagaw husek elemen. 20 Ni dé nmò ye,
henyu ye bè longit dé yóm kendengen ye. Abay
se ke ditu gónó ye hemyu du, laen kô dù kaba
gembek hemsidek du, ne là kóen nkê fak, ne laen
dù hemnagaw du. 21 Yó se gónón nô kendengen ye,
yó se gónón nô nawa ye."

Yóm henged solok lówó
(Luk 11:34-36)

22 “Yóm mata ye,” mon Jisas, “hol henged solok
lówó ye. Ke hyu mata ye, hol lómón ke lemayag lem
lówó ye. 23 Okóm ke là hyu yóm mata ye, hol lómón
ke kmifu lem lówó ye. Hol ten-gama ye, déke laen
dù layagen yóm lem lówó ye. Ke yó se kmoen, ya
tey kget kifuhen.”

Bê tekuy tnafa nawa kmò klowil tekuy (Luk 16:13; 12:22-31)

24 “Laen dù tau,” mon Jisas, “ke lewu tau gónón
mamo segeng gónón mò nmò. Déke mtukul knutó
nawahen, ne mtukul se kenbong nawahen. Déke
mtukul fen nimónen, ne mtukul se fen sen-gilen.
Dalang se kuy,” mon Jisas, “ke són filak ktes ye, là
kô gbek ye mimón ke Dwata.
25 Yó gónóhu mon du mò kuy,” mon Jisas, “bê ye
abay tnafa nawa yóm kmò kken ye, ne yóm kmò
kinum ye, duhen ke kmò knes ye. Sélét mom kken
ye ne là gbek Dwata du, anì sem klowil ye du,
Dwata tehe mò du. Ne sélét mom knes ye ne là
gbek Dwata du, anì sem lówó ye yó du, Dwata tehe
mò du. 26 Tenngel ye dé yó kem onuk koyu. Laen
kô hulu le, ne laen se kô dù bang nuta le, ne laen
se kô dù fol le. Bede tódô wen gel htukóen kul yóm
Mà tekuy bè longit. Milud he yó dum kuy, igoen
bong kuy mu senta yó kem onuk koyu. 27 Laen dù
tau ke gbeken tódô htahà du udì ktauhen lemwót
bè alì ktafa nawahen klowilen.
28 Ne moen de ke lenóngón ye nawa yóm kmò
knes ye? Tenngel ye dé yó kem bulók lem bnes.
Là kô le mò nmò kul, ne là se kô le mewel mò
nes le. 29 Okóm tódô tulónu kuy, balù yó hem
alì kun kegeta Selumun ekni, ne yóm alì kwen

kendengenen, ne yóm alì keklóón yó kem nes gel
leseken, là kô nan e gsenged du yóm kul keklóón
yó kem bulók. 30 Là kóen tahà se kul klowil yó kem
bulók, olo le sut nim kdaw ni, ne bud le menes
elem haya, ne tódô bot lu elem ofi. Ke minggel kmò
Dwata kul yó kem bulók balù yóm tey kukol klowil
le, mom milud he knesen kuy. Tey udì kehtahu ye
nim yu.
31 Duhen yó, bê ye abay tnafa nawa yóm kmò
kken ye ne yóm kmò kinum ye ne yóm kmò knes
ye. 32 Ni se gel tnafa nawa yó kem tau là deng
temngón ke Dwata. Okóm yóm Mà tekuy bè longit,
deng eles tngónen yóm kwen mu ye du ni kem ni.
33 Ni dé hol nmò ye. Hol hogot ye ke Dwata klowil
ye, ne hol nmò ye yóm gel hmoen kuy. Ke yó se
nmò ye, Dwata he angat bemlay du kuy yó kem
kdê wen mu ye du.
34 Duhen yó, bê ye tnafa nawa yóm elem haya.
Yó he kehedem ye du yóm yó ke deng bangen sut
bélê ye. Ke gel tnafa nawa ye yóm elem haya, olo
ye mom bud temnù yó kem mgel deng gel sut bélê
ye ket haya."

7

Bê tódô gel hendeng kun kmò sotu tau
(Luk 6:37,38, 41,42)

1 "Bê ye tódô hendeng kul kmò kem dumu ye
tau," mon Jisas, "anì là hendeng Dwata du se yóm
kuy kmò. 2 Bè yóm gel kmò kehedeng ye yóm kul
kmò kem dumu ye, bud lómón yó se angat kmò
kehedeng Dwata du yóm kuy kmò. Yó se nmò ye bè
yó kem dumu ye, bud yó se angat nmò Dwata bélê

ye. 3 Moen se ke snolò tenngel ye huling kdumu ye
igoen tolo wen bótóng geblekel lem yóm kuy mata?
4 Tedu kmò kton ye mkó du yóm huling kem dumu
ye ke tolo wen yóm bótóng geblekel lem yóm kuy
mata? 5 Yu kem tau hemtedeng knô. Na ye gna
kó dé yóm tey geblekel lem yóm kuy mata anì hyu
kton ye mkó du yóm huling kem dumu ye."

6 Bud monen, "Bê ye duil tmulón yóm Udél
Dwata bè yó kem tau gel hemnê du, lómón ke blay
ye bè ohu yóm kimu alì mebtes. Ngem kà mom
nékéten kuy. Ne lómón ke blay ye bè sdô yóm ngom
libun alì mebtes. Ngem kà gotu sninà ndaen du
elem hitok."

Bê là ktakas mni bè Dwata (Luk 11:9-13)

7 Bud mon Jisas, "Ke wen hni ye bè Dwata, angat
guta ye. Ke wen hnebel ye, tódô ton ye. Ke mbal
ye gu bak sut, tódô wen hotun kuy. 8 Ket tau ke
wen hnihen bè Dwata, gutahen. Ke wen hnebelen,
tonen. Ke mbal gu bak sut, hotun Dwata. 9 Kmoen
se kuy du, yu kem tuha, ke mni mambang bélê ye
yóm ngà ye, botu kô blay ye du? 10 Duhen ke mni
utón él, ulal kô blay ye du? Là kô yó du. 11 Balù
yóm kuy là kgulit," mon Jisas, "sana khulung ye
bemlay kem ngà ye yóm hyu bélê le. Milud he yóm
Mà tekuy bè longit. Ke wen hni ye béléen, angat
wen tey hyu blayen kuy.

12 Yó se nóyô ye nmò tau bélê ye, yó se kuy
nmò bélê le. Ni se hol lemen yóm tehe hlau Musis
dalang se yóm kul tolok yó kem gna tugod Dwata
ekni."

Yóm bak tikeb sikeb
(Luk 13:24)

13 “Hol hnusek ye yóm bak tikeb sikeb, abay se
yóm bak tikeb ebè yóm lanaw ofi, tey lamang, ne
tey mahil yóm lan edu, ne tey tau wen lemolò du.
14 Okóm tey sikeb yóm bak tikeb ebè yóm klowil
laen dù sónen, ne tey mgel lemolò du yóm lan edu,
ne là kóen hol wen tau mton du.”

Dilô bè kbunguhen yóm koyu
(Luk 6:43,44)

15 “Hol ten-gama ye yó kem tau tódô lembù
tmugod ke Dwata. Hol lómó ktonem kul, lómón
ke ubiha. Okóm bè yóm kmò le, hol le mkél bè yó
kem ohu dlag. 16 Angat dilô ye lu bè kmò kekdol
le. Hol lómón yóm hulu, sal gel dilô ye bè bungu
le. Laen kô koyu semnual mungu soging. Ne laen
se leteng mungu kmatì. 17 Yóm koyu hyu, hyu se
kbunguhen. Dalang se yóm koyu sidek, sidek se
kbunguhen. 18 Yóm koyu hyu, là kóen na a sidek
kbunguhen. Dalang se yóm koyu sidek, là kóen na
a hyu kbunguhen. 19 Yóm koyu là hyu kbunguhen,
tódô nofok kmò du, ne tudà elem ofi. 20 Yó gónóm
mon, tódô dilô ye bè kmò kekdol le yó kem tau
lembù tmugod ke Dwata.”

Yóm tau kenbê Jisas
(Luk 13:25-27)

21 “Là kô kdéen du yó kem tau mon du ou yóm
gónó le mogot, angat gmung bè yó kem tau nogot
Dwata,” mon Jisas. “Tek són olo gmung yó kem tau
mimón yóm kun kóyô yóm Mà bè longit. 22 Kesok
bangen hto yóm kdaw kkukum Dwata tau, angat
tey dê tau mon du mò do, ‘Ó Dwata, tehe gel hlan

me bè kóm boluy yóm gel ktugod me ke Dwata.
Bud hlan me bè kóm boluy se yóm tehe gel kehdó
me kem tulus seitan, ne yóm tehe gel kmò me
yó kem hentaw ton.' 23 Okóm," mon Jisas, "angat
monu mò kul, 'Là kô tngónu kuy. Hlayuk ye béléu,
yu kem tau gel mò sidek.' "

Yóm hlingón bè yó kem lewu tau hdà gónô
(Luk 6:47-49)

24 "Duhen yó," mon Jisas, "yó se tau hmungol
udélu, ne nimónen, hol lómón ke du yóm tau hulung
hedem hemdà gónô te botu. 25 Ne e demsù yóm tey
kulón bong, ngangen ne dmunuk yóm él, ne mbel
se yóm tey lenos bong. Tódô senloben yóm gónô
yó, okóm là kô ghugónen du, abay se deng hdaen
te botu. 26 Okóm yóm tau hmungol udélu," mon
Jisas, "ne là nimónen du, hol lómón ke du yóm tau
là hulungen hedem, hemdà gónô talak helek. 27 Ne
e demsù tey kulón bong, ngangen ne dmunuk él,
ne mbel se yóm tey lenos bong, ne tódô senloben
yóm gónô yó, ne tódô kendel hugón, ya tey sidek
kegbaen."

28 Yóm deng ktulón Jisas du kdê ni kem ni, tey
kehtaw le du yó kem tau sbung, 29 abay se là
mkélen bè yóm kul ktolok yó kem tau gel tmolok
hlau bélê le. Alì mfasang yóm kun ktolok Jisas.

8

Kkó Jisas yóm des mifù
(Mark 1:40-45; Luk 5:12-16)

1 Timbow deng kól gu lem bulul Jisas bè yóm
ktoloken ditu, tey tau bud muluk huli du. 2 Wen
tau gemnóm des mifù hloni ebéléen, ne tódô tuden

bukolen bè soluhen, ne hkodu béléen, monen mò du, “Ó Sér, ke yó dum móyói, kaem gbekem tódô hkó du nim desu ni.”

3 Tahu se, na e nenok Jisas yóm tau yó, monen, “Móyóe tmóbóng kóm. Mkó ne desem.” Ne tahu se, tódô sen-gengen se mkó béléen yóm des mifù yóm tau yó. 4 Mon Jisas mò du, “Hol béem abay tulón yóm deng nmou béléem ni. Tódói hekteng mógów ebè tum tau gel demsù ebè Dwata, nam e hetngel du lówóhem. Elesi se mit mò dsuem anì nmoem yóm sotu hlau Musis ekni mò gónó le milô du kem dumu tau yóm deng kkó yóm desem.”

Kehtóbóngen bè Jisas yóm sotu tau kfitan lemwót bè Rom
(Luk 7:1-10)

5 Ngang Jisas mógów efet kól bè Kapérnaum. Wen sotu tau kfitan nô bè yó, tau lemwót gu bè Rom. Senlongen Jisas ne hkodu béléen, 6 monen, “Ó Sér, wen sotu tau gel mò nmò béléu nô bè gónóu. Là buden dmemen doli lówóhen, ya tey sidek kegnómen du.”

7 Mon Jisas se mò du, “Yó ne, mógówe edyó naw e hkó béléen yóm desen.”

8 “Bê, Sér,” mon yóm kfitan yó koni. “Là knóónen ke tói motun bè dou gónô, yakà tauhe lemwót bè Rom dou. Olom tódô hemwit udél ne, kaem tódô mkó he tum desen. 9 Henknahu béléu se ke ou,” mon yóm kfitan. “Wen se kem tau geta sentahu gónóhu kmulu, ne gel nimónu. Ne wen se kem sendalù dou nalak, ne sal gel nimón le o. Sok monu mò yóm sotu, ‘Tu ne,’ tahu se, tódô kendel lemwót. Dalang se ke monu, ‘Géhéli,’ tódô kendel

sut. Sok monu bè yóm heseku, ‘Nmoem nii,’ yó se
tódô nmoen.”
10 Timbow gungol Jisas nim mon nim kfitan
ni, tey kehtawen du, ne monen mò yó kem tau
gel lemolò du, “Tódô tulónu kuy ktahuhen. Laen
dù tau tonu bè klamangen Israél ke lómón ni hol
kehtahuhen béléu. 11 Ni tódô tulónu kuy. Bè yóm
mò ken bong angat nmò Dwata bè longit bè yó kem
tau nogoten, angat tey dê tau là Ju le lemwót fi
gu dmata kdaw ne fi gu desdef, angat le gotu na a
seyón mken bè tu kem tehe fù me Abraham ne Isak
ne Jakub. 12 Okóm yó kem Ju, yóm hol bak mfun du
yóm kogot Dwata tau, là kô le gmung kul. Angat
gotu tudà le lu ditu ebè yóm gónón alì kmifu, ne bè
yó tendo gónó le heslaf dmumu mkik, ne sembéhé
kakim.”
13 Ne bud beklil Jisas ebè yóm kfitan yó koni,
monen mò du, “Muléki ne. Tonem bunguhen he
yóm deng kehtahuhem.” Ne tahu se, tódô sen-
gengen se mkó des yóm tau mò nmò bè yóm kfitan
yó.

Kkó Jisas des yó kem tey tau wen (Mark 1:29-34; Luk 4:38-41)

14 Kewót Jisas bè yó, hlós ebè gónô Pitér. Kól bè
yó, tódô glohen tuón Pitér libun gemnóm des kinì là
lembó. 15 Omin Jisas na a mogot bè sigelen, ne tódô
sen-gengen se mkó yóm tey des kinien. Ominen
hlingas btik, ne tódô kendel mò ken bè le Jisas.
16 Timbow deng sdef kdaw, tey dê tau lengel
mata nwit le ebè Jisas. Hanà tek olo udél Jisas
ebélê le deng le sana gotu mdó yó kem tulus seitan
malak kul. Kkólen bè yó kem des yó kem dumu

tau, gotu hkó Jisas. 17 Nim nmoen ni, deng gónóhen
dohò yóm tehe udél Isaya, yóm sotu tehe gna tugod
Dwata ekni, yóm monen, “Balù kihu des tekuy,
gotu kóhen.”

Yó kem tau tô lemolò ke Jisas (Luk 9:57-62)

18 Bud sotu kdaw bè yó, ton Jisas yóm alì kwen
tau sbung ebéléen, monen mò yó kem gel lemolò
du, “Hlós tekuy ne efatu lanaw.”
19 Okóm wen sotu bè yó kem tau gel tmolok hlau
sut béléen, monen mò ke Jisas, “Ó Sér, lolou uu balù
kihu gónóm e mógów.”
20 Mom yó balà Jisas du, monen, “Wen lefunges
kul gel nulék yó kem bolos, ne mdengen kul sala
yó kem onuk koyu, okóm yóm Ngà Tau, laen dù
mdengen gónóhen hegnô.”
21 Bud wen sotu tau gel lemolò du mon du mò
du, “Ó Sér, naw na lebeng mà he, ominu yó lemolò
kóm.”*
22 Mon Jisas se mò du, “Tódô hebengem tu he
kem kun dumu là hemtahu yóm maem. Okóm fen,
loloem ou kóm.”

Keteflok Jisas yóm lenos (Mark 4:35-41; Luk 8:22-25)

23 Kogolen bè yó, omin Jisas motun elem yóm
ówóng, mung le du yó kem gel lemolò du. 24 Bè
yóm igò le mówóng talak lanaw, tódô mbel yóm tey
lenos bong, ne botong tô glimun lewók yóm ówóng
le. Okóm ke Jisas kun, deng mom fen tungô. 25 Tódô
le mógów ebéléen yó kem gel lemolò du na le e

* **8:21** Yó sotu lanen yóm udélen ebè Jisas yó, “Nan matay mà he, Sér, ominu lemolò kóm.”

bentik, mon le mò du, “Ó Sér, tnóbóngem mi. Hatay
tekuy ni.”
26 Bnalà Jisas se lu, monen, “Mò ye kat alì likò
ni du? Tey udì yóm kehtahu ye.” Ominen yó
tódô hboluk btik, ne mudél ebè yóm lenos ne yóm
tey lewók, monen, “Botongen ne.” Ne tahu se,
tódô sen-gengen se menek gu talak lanaw. 27 Tey
ketnga yó kem tau gel lemolò du, mon le, “Tau du
de ni? Balù yóm lenos ne yóm lewók, botong nimón
le.”

Kehdó Jisas yó kem tulus seitan malak yóm lewu kem tau
(Mark 5:1-20; Luk 8:26-39)

28 Timbow le gefet fatu lanaw bè benwu yó kem
tau Girasin, wen lewu tau lengel mata semlong
ke Jisas, lemwót le gu lem yóm kilib gónó le gel
lembeng. Tey sidek klóbô le lemwót bè yó kem
tulus seitan malak kul. Laen kô dù tau mlos gel
mlan ebè yó. 29 Timbow ton le Jisas ni kem lewu
tau ni, ya tey sidek klangat le, mon le mò du, “Uu
se Ngà Dwata. Tedu tô nmoem bélê me ni du? Nam
e kendel tô tnafak mi kô gu laanen là deng hto yóm
hol bantangem mò du?” 30 Bè yóm kdaw yó, kulel
se kul keswól bè yó yó kem tey sdô wen, bede geblà
klayuken bélê le. 31 Ne yó hol henkodu le bè Jisas
yó kem tulus seitan yó koni, mon le mò du, “Ke yó
hendufem nam e hdó mi, tódô hfusekem mi ebè tu
ne kem sdô tuu.”
32 Tahu se, hlus Jisas lu. Uni le tmagak yó kem
lewu tau yó koni, tódô le husek ebè tu kem sdô.
Kewót le se kul yó kem tey sdô wen, gotu le sedlu
mlóy mosol ebè tubaw kbu yóm lanaw, ne tódô le
gotu gekmó elem lanaw, ne gotu le lemneb yóm

kdê le. 33 Kewót le se kul yó kem tau gel semgyok
sdô, gotu le mlóy ebè yóm benwu moni bè yó. Gotu
tulón le yóm kdê ton le, dalang se yóm deng nmò
Jisas bè yó kem lewu tau tehe lengel mata. 34 Mung
kungol le du yó kem tau bè yóm benwu yó, tódô
le gotu sguku ebè Jisas. Timbow le ston du, tey
kehkodu le béléen anì tnagaken yóm benwu le.

9

Kkó Jisas des yóm tau matay sfu lówóhen
(Mark 2:1-12; Luk 5:17-26)

1 Bud kewót le Jisas bè yó, motun le elem yóm
ówóng, mulék le efatu lanaw ebè yóm benwu gónó
Jisas nô. 2 Bè yóm kkól le ditu, tódô glo Jisas yóm
tau deng matay sfu lówóhen, sentihang le ebéléen.
Timbow ton Jisas yóm alì kehtahu le béléen, yó
gónón tódô mon du ebè yóm tau matay sfu lówóhen,
"Hol hgelem nawam, Man. Deng hnifótu ne yó
kem salaem."
3 Timbow gungol yó kem tau gel tmolok hlau
yóm udél Jisas yó, mom yó hendem le, "Moen tau
ni ke hsengeden knóen bè Dwata?"
4 Tódô tngón Jisas yóm nô lem hendem le, yó
gónón mon du mò kul, "Moen de ke sidek kmò
kehedem ye ebéléu? 5 Là kóen na a mahil mon du,
'Hnifótu ne yó kem salaem.' Ne là se kóen mahil
mon du, 'Btiki, ne mógówi.' 6 Ni naw hton kuy
yóm kwen kwalisen hmifót salà yóm Ngà Tau yóm
igoen tolo nô te tonok." Ne omin Jisas bud mudél
ebè yóm tau deng matay sfu lówóhen yó, monen
mò du, "Mdai ne, Man, ne nitem yóm gónó le mit
kóm yóó, ne muléki ebè gónóem."

7 Ne tahu se. Tódô btik yóm tau yó koni, ne tódô
mulék ebè gónóen. 8 Timbow ton yó kem tau sbung
nim nmò Jisas ni, tô le likò, lel le dmóyón ke Dwata
bè yóm tey kfasang blayen bè tau.

Ktaba Jisas ke Matyu mò lemolò du (Mark 2:13-17; Luk 5:27-32)

9 Bud kewót Jisas bè yó, tódô tonen yóm sotu
tau fen gel mtuk bwis boluyen Matyu, myón bè
fsinaen. Bè yóm kton Jisas du, tódô monen mò du,
"Ó Wè, loloem o." Ne tahu se, mung kdà Matyu bè
yó, loloen Jisas.
10 Bè yóm igò le Jisas ne yó kem gel lemolò du
mken bè gónô Matyu, tey dê bè yó kem dumu
tau gel mtuk bwis dalang se yó kem dumu tau
gemsalà, gbót seyón kul mken bè yó. 11 Timbow
ton yó kem Farisi nim ni, tódô le mógów ebè yó kem
tau gel lemolò ke Jisas, ne mon le mò kul, "Moen
de yóm tau gónó ye gel htolok ke deng mom segbót
mken bè yó kem tau yóó?"
12 Mung kungol Jisas du yóm mon le yó, yó gónón
mon du mò kul bede hningónen, "Yóm tau ke laen
dù desen, là kô snoloen du kun yóm tau mulung.
Són yóm tau wen desen mebel yóm tau mulung.
13 Hol hennagì ye dé lanen yóm sotu monen bè
Sulat Dwata, 'Keskodu dé yóm hol nóyóu bélê ye,'
mon Dwata, 'là kô dsù du.'* Duhen ni se yóm
nógówu edini ni," mon Jisas, "là kô tnabahu kul yó
du kem tau tedeng kmò le. Okóm yó tnabahu, yó
kem tau gemsalà."

---

* **9:13** Husiya 6:6.

Ktolok Jisas lan yóm fasting
(Mark 2:18-22; Luk 5:33-39)

14 Kogolen bè yó, sut le bè Jisas yó kem tau gel
lemolò ke Jan yóm gel mabtays, wen snólók le
béléen, mon le, "Ó Sér, bélê me kum, dalang se bè
yó kem Farisi, gel wen kdaw me fasting. Moen de
ke là gel nmò le du yó kem gel lemolò kóm?"
15 Ne bnalà Jisas lu, bede hningónen, monen, "Ke
wen mò ken, là gbek le du ke là gbót le mken yó
kem tau hol bak mulu yóm igoen tolo nô bélê le
yóm logi myehen. Okóm angat wen kdawen tódô
kwa le du bélê le yóm logi myehen. Yó he kton ye
kul fasting." 16 Ne wen bud tulón Jisas kul bè yóm
là kehyu sembool du yóm kun tolok bè yóm tolok
gna, bede bud hningónen, monen, "Laen kô dù tau
se ke namà kenséen yóm nes lomi mò klefengen
yóm kgal bolok. Ke yó tô nmoen, ngem ke kemsong
yóm nes lomi, tódô ksê yóm kgal bolok. 17 Ne
sotuhen, laen kô dù tau ke ilihen elem yóm sning
kulit ógóf deng legen yóm tifas hanà lomi. Kmoen
yóm tifas yó ke kmodok, ne mom btù yóm gónóhen
e mili du, abay se lemtò bè yóm deng kkodoken. Ne
gotu gamà yóm tifas, ne baling sidek yóm gónóhen
nô. Yó dé kun yóm tifas ke hanà tolo lomi, ilihem
bè yóm sning kulit ógóf hanà tolo lomi snéen. Ke
yó se kmoem du, là kóen btù yóm sning kulit ne là
se gamaen yóm tifas."

Kehkó Jisas des yóm libun mdù nesen, ne kehlowilen yóm ngà libun deng mlef
(Mark 5:21-43; Luk 8:40-56)

18 Yóm igò Jisas tolo tmulón du kul ni kem ni,
wen sotu Ju wen glalen mógów ebéléen, ne tódô

na a mtud bukol bè soluhen, ne monen mò du,
“Ó Sér, wen yóm ngau libun deng lewaken nawan
koni. Okóm holi mung do nam e nenok do anì bud
mowil.”
19 Tahu se, tódô mung du Jisas ne yó kem gel
lemolò du. 20 Yóm igò le mógów mulit lan, wen sotu
libun gemnóm des tenbalung mógów huli ke Jisas,
ten-gafit nduen nesen. Abay se deng sfolò lewu
halayen kegenen gemnóm du yóm desen. 21 Yó
hendemen, “Baluen ke olohu gemdù nesen, kaem
tódô mkó nim desu.”
22 Unin mdù du, beklil se Jisas, ne tódô tonen
yóm libun yó, monen mò du, “Hgelem nawam ne,
Lenibun. Yóm kehtahuhem béléu, yó se gónón mkó
yóm desem.” Ne tahu se, tódô sennganen se mkó
yóm desen.
23 Ne omin Jisas hlós ebè gónô yóm tau wen
glalen yó koni. Timbow le kól bè yó, husek elemen,
ne tódô tonen yó kem tau stifun tô na a mung
lembeng, lel tey kehebnes le. Mon Jisas mò kul,
“Na ye hewà bè ni kdê ye. 24 Là kóen deng matay
he yóm ngà libun yó, tódô olon tungô.” Okóm
deng mom són mò le hemkéng du yóm mon Jisas
yó. 25 Timbow gotu hefewaen yó kem tau, omin
Jisas mógów elem dfél yóm ngà libun yó koni, ne
nogoten sigelen, ne tódô kendel btik se yóm ngà.
26 Tódô lengeben klamangen benwu le gónón e
mból yóm deng nmò Jisas yó.

Kehton Jisas yó kem lewu tau butô

27 Timbow bud lemwót bè yó Jisas, wen lewu tau
butô kemtes huli du ne tmaba le ebéléen, mon le,
“Ó Sér, sfu tehe Dabid, hol knoduhem mi.”

28 Timbow kól lem yóm gónô gónón e solu Jisas,
kól le se béléen yó kem lewu tau butô yó koni, ne
wen snólók Jisas bélê le, monen, “Hentahu ye kô
yóm kegbeku hton kuy?”
Bnalà le se, mon le, “Hentahu me se, Sér.”
29 Omin Jisas mnok bè mata le, monen, “Yó ne,
guta ye balaen ne yóm deng kehtahu ye yó.” 30 Ne
tahu se, tódô sen-geng le se bud mton. Ne tey
kehget kmon Jisas du mò kul, “Bê ye abay tulón bè
kihu tau nim deng nmou bélê ye ni.” 31 Okóm bè
yóm kulék le, deng mom sensból le bè klamangen
yóm benwu yó yóm deng nmò Jisas bélê le.

Khudél Jisas yóm tau umew

32 Hol le se lemwót yó kem lewu tau tehe butô yó
koni, wen dumu tau bud gdek ebè Jisas, wen nwit
le tau là buden gudél lemwót bè yóm tulus seitan
malak du. 33 Timbow hdó Jisas yóm tulus seitan nô
béléen, tódô bud gudél se yóm tau yó. Tey ketnga le
du yó kem tau sbung bè yó, mon le, “Là kô deng
wen ton tekuy bè klamangen Israél deng mò du
yóm kun nmò nim tau ni.”
34 Okóm kul yó kem Farisi, mom yó kmon le
du, “Kaem lemwót bè Seitan yóm kul ogot yó kem
tulus sidek, yóm kfasangen hdó tulus seitan yóm
tau yó.”

Kkodu Jisas yó kem tau

35 Kogolen bè yó, lemwót Jisas nan e gotu nauy
yó kem benwu lembang kkólen bè yó kem benwu
lemnek. Yó nmoen, nan e gel tmolok bè yó kem
gónó le gel stifun. Gel tulónen yóm Tulón Hyu
lemwót bè kogot Dwata tau, luken hkó kentihen
kay des yó kem tau. 36 Bè yóm gel ktonen yó

kem tey tau wen gel sbung ebéléen, tey kkoduhen kul, abay se tey dê gónó le glayam, ne laen kô dù tmóbóng kul. Lómó ktonen kul, lómón yó kem ubiha laen dù tau mdengen semgyok kul. 37 Yó gónón mudél ebè yó kem gel lemolò du, bede hningónen, monen, “Tey nuta, okóm là holen wen tau muta. 38 Hol ye mni bè Dwata dé yóm fun nuta anì wen tau hógówen mò na a muta.”

10

Kélék Jisas yó kem sfolò lewu mò gel hógówen (Mark 3:13-19; Luk 6:12-16)

1 Sotu kdaw bè yó, gotu htaba Jisas yó kem sfolò lewu gel lemolò du, ne gotu benlayen lu kwalis anì gbek le hdó yó kem tulus seitan ne hkó des, balù kihu klasihen.

2 Yó boluyen kul aposol. Ni se boluy le: Simun yóm boluyen du Pitér ne yóm twolihen Andru. Tmodol du Jim ne yóm twolihen Jan kem ngà Sibidi. 3 Omin le Filip ne Bartulumyu, ne Tumas, ne Matyu yóm tau gel mtuk bwis. Ne yóm sotu Jim ngà Elfiyus, ne Tediyus, 4 ne yóm sotu Simun yóm tau tehe mung mofin yóm kul benwu, ne Judas Iskariyut yóm tau fen bemlay sumóng ke Jisas.

Khógów Jisas yó kem tau néléken (Mark 6:7-13; Luk 9:1-6)

5 Kewóten bè yó ne, gotu hógów Jisas yó kem sfolò lewu tau néléken, ne wen hlauhen kul, monen, “Bê ye mógów ebè kul benwu yó kem tau là Ju le, dalang se ebè kul benwu yó kem tau Samarya. 6 Yó gónó ye e mógów ebè tu kem kwen tekuy tau Israél, abay se hol lómón tô le ubiha tabag.

7 Ne ye e tulón kul yóm móyón kehto yóm buteng
Dwata mogot tau. 8 Hkó ye des yó kem tau semlaw,
ne hlowil ye ke wen tau matay. Hkó ye yó kem
gemnóm des mifù, ne hdó ye bè yó kem tau lengel
mata yó kem tulus seitan malak kul. Deng wen
blay Dwata kuy yóm là benli ye du. Duhen yó, ke
wen tau angat tnóbóng ye, bê ye abay hbayad lu.
9 Bè nim kógów ye ni, bê ye abay mit filak. 10 Bê
ye se abay mit bag, ne olon sotu kgal lesek ye, bê ye
abay mit mò gewuhen. Bê ye mit tlumfà, duhen
ke tuged. Abay se knóón bè yó kem tau mò nmò
ke tódô benlay yó kem tau gónó le mò nmò ke wen
gónó le élél. 11 Ke sut ye bè yóm benwu bong duhen
ke bè yóm benwu udì," mon Jisas, "hol hnebel ye
yóm tau móyô hmódó kuy. Béléen gónó ye mefet
efet kól bè kulék ye. 12 Ke motun ye bè yóm gónô,
yó mon ye mò yó kem tau nô lemen, 'Dwata he
henek nawa ye.' 13 Ke hnódó le yu yó kem tau bè
yóm gónô yó, angat wen kenek nawa le. Okóm ke
là hnódó le kuy, laen se kô kenek nawa le. 14 Ne ke
wen benwu là hmódó kuy, ne ke là dog hnungol le
kuy, tódô tnagak ye yóm benwu yó, olo ye tmótók
kfung bè ti ye. 15 Tódô tulónu kuy ktahuhen, ke
deng kól yóm kdaw kkukum Dwata tau, angat tey
bong ktafaken kul yó kem tau bè yóm benwu yó
senta yóm ktafaken yó kem tau tehe alì mò sidek
bè Sodom ne Gomora."

Keglayam lemwót bè kehtahu
(Mark 13:9-13; Luk 21:12-17)

16 "Ngem," mon Jisas, "bè nim khógówu kuy ni,
lómón ke ubiha mógów elem blóng tu kem lóbô
lem bnes boluyen wolf. Hol ye hfulung temgama,

lómón yóm kul khulung temgama yó kem ulal. Ne
hol hninggel ye knawa ye, lómón yóm kul klinggel
knawa yó kem obun. 17 Eles ye temgama, abay
se angat wen kem tau kemfô kuy, nit le yu ebè
yóm gónó skukum, ne nabid nfes le yu bè yó kem
kul gónô gel stifun yó kem Ju. 18 Lemwót bè yóm
klolò ye do gónó le angat mit kuy bè solu yó kem
gubérnor, ne bè yó kem tau hol geta. Yó se kdaw ye
tnana hetngón du bélê le yóm Tulón Hyu, dalang
se ebè yó kem tau là Ju le. 19 Ke angat kenfô le
yu, bê ye abay tô tnafa nawa yóm mò kbalà ye kul,
ne yóm kmò kudél ye ebélê le. Dwata he tmolok
du kuy yóm kmò kbalà ye kul sok kól yóm kdaw
yó. 20 Abay se là kô kuy udél du yóm angat mon
ye, okóm udél hmonen kuy yóm kun Tulus yóm Mà
tekuy bè longit.

21 Bè yóm kdaw yó, angat wen se tau setwoli,
glef hekfô le yó kem kul dumu setwoli ne hfatay
le. Ne wen se kem mà, glef hekfô le yó kem kul
ngà ne hfatay le. Dalang se yó kem ngà, glef hekfô
le kem kul tuha ne hfatay le. 22 Angat tey dê tau
kmutó nawa kuy lemwót bè yóm klolò ye do. Okóm
yóm tau ke gbeken hembala du yó kem gónóhen
glayam efet kól bè hol sónen, du se gmuta du yóm
klowil laen dù tul sónen. 23 Ke hnayam le yu bè
sotu benwu, tódô ye mlóy ebè dumu benwu. Tódô
tulónu kuy ktahuhen, là kô na ye e deng gdeng du
he yó kem hmou kuy bè kdê yó kem benwu bè
klamangen Israél, deng sana bud kól yóm Ngà Tau.

24 Yóm tau ke hanà tolo dmalang, là kóen geta
senta yóm tau tmolok du. Dalang se yóm tau mò
nmò, là kóen geta senta yóm gónón mogot. 25 Hyu

nawahen yóm tau dmalang ke deng guliten yóm tau tmolok du. Ne yóm tau mò nmò, hyu nawahen ke deng guliten yóm amohen. Ke Seitan boluy le du yóm gónó ye mogot, milud he ksidek udél le ebélê ye, yu kem mogot béléu."

Olon Dwata dé knikò tekuy
(Luk 12:2-7)

26 "Bê ye hlikò bè tau," mon Jisas. "Kdéen gebnos
deng nmò tau, angat gotu gfan. Duhen ke wen
bunihen bè kem dumuhen, tódô gotu bud tngón.
27 Bè yó kem gel tulónu kuy ke kifu, hol bud tulón
ye ke kemdaw. Bè yó kem deng gel tulónu kuy
sónen yu, hol bud tulón ye bè kdéen tau.
28 Bê ye abay likò bè tau. Gbek le hmatay
lówó ye, okóm yóm lóyóf ye, là kô gbek le hmatay
du. Dwata dé hol tahu knikò ye, abay se gbeken
hmatay lówó ye, ne gbeken se tmudà lóyóf ye elem
lanaw ofi. 29 Ngem yó kem ngà onuk bnes gel
hbalù le, tek slad bli yóm lewu botù. Balù yóm kul
là kebtes, là kóen na e tódô mosok ebè tonok yóm
sotu ke là deng eles tngónen du yóm Mà tekuy bè
longit. 30 Milud he yó dum kuy. Balù yó he kem
balu wek ye, deng gotu nsó Dwata. 31 Yó gónóm
mon, bê ye abay hlikò. Bong ye mebtes se kuy
senta yó kem tey dê ngà onuk bnes."

Yóm tau là hmalà ke Jisas
(Luk 12:8,9)

32 Bud mon Jisas, "Yóm tau ke gel tulónen yóm
kloloen do lem blóng kem dumun tau, angat bud
tulónu se kun bè solu Mà bè longit. 33 Okóm yóm
tau ke hnalaen yóm kloloen do lem blóng kem

dumuhen, angat bud hnalau se do bè solu Mà bè
longit.”

Klolò ke Jisas gónón sekla nawa tau
(Luk 12:51-53; 14:26,27)

34 “Ilóem ofo kuy ke yó hendufu edini ke naw e
sensotu nawa tau te tonok. Là, yó hendufu naw
e semkla nawa. 35 Lemwót bè yóm kógówu edini,
gotu sekla nawa le yó kem tau smà ne tau syê
ne tau stuón. 36 Deng mom yó hol hmohon du
yóm sotu tau, duhen yóm kun fes lówó. 37 Yóm
tau ke loloen o,” mon Jisas, “okóm ke alì henlom
nawahen kem tuhahen, kéngen yóm kloloen do
yó. Dalang se ke alì henlom nawahen kem ngaen,
kéngen yóm kloloen do. 38 Yóm tau ke loloen o,
okóm là eles tnihangen du yóm kun kros, kéngen
yóm kloloen do.* 39 Yóm tau knamaen klowilen,
angat lana béléen yóm klowilen yó. Okóm yóm tau
là knamaen du yóm klowilen, angat gutahen yóm
klowil laen dù sónen.”

Yóm ofol angat blay Dwata
(Mark 9:41)

40 “Bè nim khógówu kuy ni,” mon Jisas, “yó se
tau hmódó kuy, lómón ke ou hnódóhen. Ne yó se
tau hmódó do, lómón ke hnódóhen yóm deng hógów
do. 41 Yóm tau ke hnódóhen yóm tau hógów Dwata,
abay se dilóen yóm khógów Dwata du, angat tódô
senged se yóm ofol blay Dwata kul yóm lewu le.
Ne yó se tau hnódóhen yóm tau hyu kmoen, abay
se dilóen yóm kehyuhen, tódô senged se yóm ofol
blay Dwata kul yóm lewu le. 42 Tódô tulónu kuy

* **10:38** Yóm kros mon Jisas yó, hningónen yóm là klikò le matay bè yóm klolò le ke Jisas.

ktahuhen, baluen he ke tek olon él tnaw hinum ye yóm sotu tau gel lemolò do, yóm tau alì glaan bè kdéen, abay se dilô ye yóm kloloen do, angat dohò wen ofol blay Dwata kuy."

11

Kehsólók Jan ke Jisas
(Luk 7:18-35)

1 Timbow deng kehlau Jisas yó kem sfolò lewu
gel lemolò du yó koni, ominen lemwót na a tmolok
bè yó kem dumu benwu hmilol bè yó.
2 Ngangen mból yóm gel nmò Krays efet gefet
bè Jan lem blanggù, yóm Jan gel mabtays. Tim-
bow gungolen, ominen wen bè yó kem gel lemolò
du hógówen ebè Jisas 3 anì snólók le béléen ke
deng duhen du ne yóm tau hógów Dwata tehe gel
tulónen, duhen ke na le na nangat he?
4 Bè yóm ksólók le du bè Jisas, bnalaen se lu,
monen, "Mulék ye ne, ne ye e tulón ke Jan yó kem
deng gungol ye ne yóm deng ton ye. 5 Yóm tau
butô tódô bud mton, yóm tau hikot bud gógów,
yóm tau wen des mifù gnómen gotu mkó, yóm tau
bokong bud mungol, yóm tau matay bud mowil.
Ne sotuhen, yóm Tulón Hyu lemwót gu bè Dwata
deng gefet bè yó kem tau élél. 6 Hligal kun yóm tau
ke là megewu nawahen do."
7 Kogol yóm kulék le gu bè Jisas yó kem tau hógów
Jan yó, omin Jisas tmulón ke Jan lem blóng yó kem
tey tau sbung, monen, "Bè yóm tehe gel kógów ye
ebè Jan bè yóm benwu laen hol tau menwu du,
tedu se yóm tô nóyô hnebel mata ye béléen du?
Yóm bnes tendo mung mgafil bè lenos kô? Là kô

yó du. 8 Tedu se tô hnebel mata ye du? Yóm tau
knóón knesen kô? Là kô yó du. Tek són yó gónó ye
mton du yóm tau knóón knesen, tek són lem gónô
bong yóm tau hol geta. 9 Tedu se hol hnebel mata
ye du bè yóm tehe gel kógów ye ebéléen yó? Tau
tugod Dwata kô? Tahu se, tau tugod Dwata yóm
Jan. Okóm yóm nmoen, mkay senta yóm kun nmò
yóm tugod Dwata, 10 yakà du du gónón e dohò yóm
tehe hsulat Dwata ekni, yóm monen,
‘Wen hógówu tukô gna kóm
mò eles hemgifat du yóm angat lanem.’*
11 Tódô tulónu kuy ktahuhen,” mon Jisas, “laen
dù tau talak tonok ke geta senta Jan. Okóm ke
deng kól yóm kdaw kogot Dwata tau, balù yó he
kem tau alì glaan bè kdéen tau nogot Dwata, angat
geta senta Jan. 12 Lemwót bè yóm kbut Jan tmolok
efet kól nim kmoen ni, tey sidek tô kseng le du
yóm kogot Dwata tau. Yó kem tau alì lóbô tô mò
du. 13 Yóm kogot Dwata tau ni, deng eles gegna ne
ktulón le du yó kem tehe gna tugod Dwata ekni,
dalang se ke Musis bè yóm kun hlau efet kól bè yóm
kun kdaw Jan. 14 Ke yó dum móyô ye hemtahu
du yóm tehe tulón le yó, kaem Jan yóm Ilaydya,
yóm tehe gel mon le bud semfulék. 15 Yóm tau wen
klinguhen, hol hmungol.”
16 Bud mon Jisas, “Tedu de kmò kehlingónu kuy
yu kem tau kmoen ni? Yó gónóhu e hkél kuy, hol ye
mkél bè yó kem ngà là mdengen bè fedyan, tnaba
le yó kem dumu le, mon le, 17 ‘Deng me hningón
mulu, ne lel me tembol, là kô ye dog madal. Ne
deng me hningón modung, lel me lemanu, là kô

* **11:10** Malakay 3:1.

ye dog langag.’ 18 Ngem yó dém kkól Jan lem blóng ye,” mon Jisas, “gel fasting se kun, ne là kô
ninumen du kun yóm ninum lóbô. Okóm deng
mom slón ye du, ‘Tau wen malak du.’ 19 Bè yóm
deng kkól yóm Ngà Tau, gel mken se kun ne gel
minum lómón se yóm kuy. Okóm mom senlón ye,
gel mon ye, ‘Ngem dé yóm tau yóó, bong kkenen,
ne bong kinumen. Deng mom niten swè yó kem
tau gel mtuk bwis ne yó kem dumu tau gemsalà.’
Ewenem,” mon Jisas, “sana kegfanen bè klowil
yóm tau mimón yóm khulung Dwata mit tau.”

Kudél Jisas yó kem tau là dog hegsel (Luk 10:13-15)

20 Omin Jisas mudél kul yó kem tau bè yó kem
benwu tehe gónóhen gel mò du yó kem dê hentaw
ton gel nmoen, abay se là kô le hegsel, ne là kô
knogol le du yó kem sidek gel nmò le. 21 Yó monen
mò kul, “Angat tey tafak ye, yu kem tau bè Kurasin.
Ne tey tafak ye se kuy, yu kem tau bè Bitsayda.
Ke deng tehe ton yó kem tau là Ju le bè Tayal
ne bè Sidon ni kem hentaw ton deng nmou lem
blóng ye ni, ngem kà tódô le lemsek nes sakù, ne
bnulus le kohù lówó le mò ilô yóm deng kehegsel
le, ne yóm deng kkogol le yó kem sidek tehe gel
nmò le. 22 Tódô tulónu kuy ktahuhen, sok kól yóm
kdaw angat kkukum Dwata tau, botong kéng he
yóm ktafaken yó kem tau là Ju le bè Tayal ne bè
Sidon yóm angat ktafaken kuy. 23 Dalang se kuy yu
kem tau bè Kapérnaum. Ilóem kmon ye ke gefet bè
longit yóm alì kehegeta ye knô ye. Ngem kà angat
tódô tudà Dwata kuy elem lanaw ofi he. Ke deng
tehe ton yó kem tau là Ju le bè yóm tehe benwu

Sodom ekni yó kem hentaw ton nmou lem blóng
ye ni, hol mou kun ne ke là hegsel le se kul, ne là kô
genlà Dwata kul. 24 Tódô tulónu kuy ktahuhen, sok
kól yóm kdaw angat kkukum Dwata tau, botong
kéng he yóm ktafaken yó kem tau bè Sodom yóm
angat ktafaken kuy."

*Yóm fasad Jisas ebè yó kem tau deng hemtahu bélé*en
(Luk 10:21,22)

25 Bè yóm keseyón le Jisas yó, tódô mni bè Dwata,
monen, "Ó Mà, uu se mogot longit ne tonok. Tey
kdóyónu kóm, abay se deng wen heglilebem bè yó
kem tau laen dù tngónen, okóm bè yó kem tau wen
tngón le, là kô heglilebem du bélê le. 26 Duhen yó
se, Mà, yóm kóm kóyô kehlan du."
27 Omin Jisas bud mudél ebè yó kem gel lemolò
du, monen, "Deng gotu hkem Mà do yóm kdéen.
Laen kô tau temngón du yóm Ngà Dwata, tek són
yóm Maen. Ne là kô wen tau temngón du yóm
Maen, tek són yóm Ngaen, ne tek són yó kem tau
deng néléken mò gónóhen hetngón du.
28 Mógów ye ebéléu dé, yu kem tau miteg lemwót
bè yóm keblat yóm gel nbô ye. Fen henwósu bélê
ye yóm blat yó. 29 Tles nbô ye dé yóm dou nbô, ne
hol ye dmalang béléu, abay se ganag nawahu, ne
là kóe hegeta knô. Ke yó se kuy nmò, là kô ye na
e bud miteg. 30 Abay se tey mahil mit du yóm dou
hwit kuy, ne là kóen blat yóm tles dou hbô kuy."

12

Ktolok Jisas lan yóm Kdaw Kehegnô
(Mark 2:23-28; Luk 6:1-5)

1 Sotu kdaw bè yó, lemwót le Jisas ne yó kem gel
lemolò du, mlan le hlalak yóm tniba, bede geblà
bè yóm Kdaw Kehegnô. Ne tey kbitil yó kem gel
lemolò du, yó gónó le ma bungu halay mò nteb le.
2 Timbow ton yó kem Farisi, mon le mò ke Jisas,
“Tenngelem dé yó kem gel lemolò kóm, deng mom
nulé le yóm hlau tekuy bè yóm Kdaw Kehegnô yóm
nmò le yó.”
3 Bnalà Jisas lu, monen, “Deng hónô senfala ye
yóm tehe nmò Dabid ne yó kem kun tau bè yóm
tehe kbitil le. 4 Tódô husek bè Gónô Dwata Dabid,
ne nwahen yóm mambang deng blay le ebè Dwata,
ne ominen mken du dalang se yó kem kun tau.
Blaem bè yóm hlau tekuy, là kóen hyu kken tau
hkawang du yóm mambang yó, tek són yó kem gel
demsù ebè Dwata gel mken du. Ewenem, là kô
duón Dwata du kul yóm kken le du. 5 Ne sotun,”
mon Jisas, “deng hónô senfala ye snéen bè yóm
tehe snulat Musis gbak ebè yó kem tau gel demsù
ebè Dwata. Bè yóm Kdaw Kehegnô, tódô henlel le
mò nmò bè Gónô Dwata se kul, okóm là se kô duón
Dwata du kul. 6 Tódô tulónu kuy, deng wen kól lem
blóng ye yóm mfasang senta yó kem dê hlolò le kuy
bè Gónô Dwata. 7 Wen yóm monen bè Sulat Dwata,
‘Keskodu dé yóm hol nóyóu bélê ye, là kô dsù du.’*
Ke deng tngón ye lanen yóm udél Dwata ni, là kô
ne ye e tódô hensalà yóm tau laen dù bang salaen.
8 Yóm Ngà Tau, du se wen kwalisen fen tmolok du
kuy yóm hyu mò du bè yóm Kdaw Kehegnô.”

Kkó Jisas des bè Kdaw Kehegnô
(Mark 3:1-6; Luk 6:6-11)

---

* **12:7** Husiya 6:6.

9 Omin Jisas bud lemwót bè yó, ne hlós ebè yóm
gónó le gel stifun yó kem Ju. 10 Wen sotu tau nô bè
yó kimoy doli sigelen. Ne wen se kem dumu tau nô
bè yó mebel le lan le dmuón ke Jisas, mon le mò du,
"Gsalà bè yóm hlau tekuy kô yóm hkó des bè yóm
Kdaw Kehegnô?"
11 Bnalà Jisas se lu, monen, "Tedu kmò ye du se
kuy ke kulel kebtangen lem sol ngelem yóm ubiha
ye bè Kdaw Kehegnô, là henmung nalu ye du kô?
12 Milud he yó dum tau, abay se bong muhen
senta yóm ubiha. Yó gónóm mon, là gsalà tekuy
du yóm kut hlau ke wen tau tnóbóng tekuy bè yóm
Kdaw Kehegnô." 13 Omin Jisas mudél ebè yóm tau
kimoy sigelen yó koni, monen mò du, "Bentolem
sigelem." Ne tahu se, bentolen, hol lómón ke laen
dù tehe desen, lómón yóm dolihen. 14 Okóm yó kem
Farisi, tódô le gotu lemwót, ne sensatul le yóm kmò
khatay le ke Jisas.

Yóm tau kun nélék Dwata

15 Tódô tngón Jisas yóm tô khatay le du, yó gónón
tmagak yóm benwu yó. Tey dê tau bud lemolò du,
ne gotu hkóhen des yó kem tau semlaw. 16 Ne tey
kget kehlauhen kul anì là tulón le du bè dumu tau
yóm deng nmoen bélê le. 17 Bè nim nmò Jisas ni,
deng gónón dohò yóm tehe udél Dwata deng tulón
yóm sotu tugod Dwata ekni boluyen Isaya, yóm
monen,
18 "Ni se yóm tau tóbóng lówóhu, yóm deng néléku.
Tey bong nawahu du, ne tey kligalu béléen.
Angat tódô suu béléen yóm dou Tulus, ne angat
heglalagen bè yóm kdéen tau yóm ktedeng
kogotu kukum.

19 Là kô yó du gungol ye béléen ke mit sgés bè kem
dumu tau, duhen ke gel hetê.
Ne là kô gungol ye du htétél bè gónón wen.
20 Bè yóm któbóngen tau, là kô tennù tenfoken du
yóm hulu deng metngù,
ne là tennù hnatayen du yóm solok sónmoen
mudof.
Okóm henlelen yóm któbóngen kul efet hol
gfan yóm kukum tedeng nogoten.
21 Béléen gónón mgel nawa yóm kdéen tau.”*

Kemgis Jisas senta Seitan (Mark 3:20-30; Luk 11:14-23)

22 Ne ominen wen sotu tau nit le ebè Jisas, tau butô lelen umew lemwót bè yóm tulus seitan malak du. Tódô hdó Jisas yóm malak du, ne tódô gudél se yóm tau, ne bud mton. 23 Ya tey ketnga le du yó kem tau sbung bè yó, mon le, “Déke ni yóm mon le semfu gu bè yóm tehe Dabid.”

24 Timbow gungol yó kem Farisi nim mon le ni, mom mon le, “Là kô yó du. Kaem Seitan yóm htulus du yó, yakà són du Seitan kul ogot yó kem tulus sidek.”

25 Tódô tngón Jisas yóm nô lem hendem le, ne yó gónón mon du mò kul, “Yóm benwu tendo mesgólól nawa tauhen, ne ke sónmò le sfatay, angat meglà. Balù yóm sotu gmónô, ke là ssotu nawa le, ne ke sónmò le sfatay, angat le tódô seglef. 26 Duhen yó, ke sónmò le sfatay yó kem tau nogot Seitan, deng mesgólól ne nawa yó kem tau nogoten, ne yó se angat gónó le meglà. 27 Ke mon ye lemwót bè Seitan yóm kehdóhu tulus sidek,

---

* **12:21** Isaya 42:1-4.

wen snólóku bélê ye. Tedu se gónón lemwót yóm
kehdó le tulus seitan yó kem gel lemolò kuy? Tau
du de gel htulus kul? Ke là lemwóten bè Seitan
yóm kul kegbek hdó tulus sidek, yó se gónón gdilô
yóm ksalà kehedem ye. 28 Là kóen na a lemwót bè
Seitan yóm kehdóhu tulus sidek, okóm tódô lemwót
bè yóm kehtulus Dwata do yóm kegbeku mò du.
Ne ni gónó ye temngón du yóm deng kkólen lem
blóng ye yóm kogot Dwata tau. 29 Yóm kul ogot yó
kem tulus seitan," mon Jisas, "hol lómón yóm tau
kemgis. Laen kô dù tau gusek elem gónóen na a
ma yó kem kimuhen ke là nan gna nfét du yóm
tau kemgis yó. Ke deng gféten, yó he kegwahen
yó kem nóyóen lem gónóen. Hol lómón yó se yóm
deng nmou bè Seitan. 30 Yóm tau là mungen do,
hnohonen ou. Yóm tau là tnóbóngen do semtifun
yó kem tau, deng du se fen semkla kul. 31 Yó
gónóhu mon du mò kuy, hnifót Dwata yóm tau balù
kihu salà nmoen, ne balù kihu udélen sidek gbak
ebéléen. Okóm là kô hnifóten du ke sidek kbaken
ebè yóm Tulus Dwata. 32 Ne hnifót Dwata yóm tau
ke sidek kbaken ebè yóm Ngà Tau. Okóm là kô
hnifóten du ke sidek kbaken ebè yóm Tulus Dwata.
Ke yó nmò yóm tau, laen kô tul kkóhen tahen yóm
salaen yó."

Dilô bè kbunguhen yóm koyu (Luk 6:43-45)

33 Bud mon Jisas mò kul, "Yóm koyu hyu, hyu se
kbunguhen. Ne yóm koyu sidek, sidek se kbun-
guhen. Tódô ket koyu mungu, sal dilóem bè kmò
kbunguhen ke hyu duhen ke sidek. 34 Ya nim yu
kem tau, knawa ye ulal. Yó gónón sidek kebkó ye,

abay se hono sidek yóm nô lem hendem ye. Yó se
nô lem hendem yóm tau, yó se sut bè sumóngen.
35 Yóm tau hyu, hyu kebkóhen lemwót bè yóm hyu
gel suen lem hendemen. Yóm tau sidek, sidek
kebkóhen lemwót bè yóm sidek gel suen lem hen-
demen. 36 Tódô tulónu kuy," mon Jisas, "bè yóm
kdaw kkukum Dwata tau, angat gotu snólóken
bélê le yóm kdéen deng tehe gel benkó le laen dù
muhen. 37 Yakà lemwóten bè yóm tehe gel benkó
ye gónó Dwata lemwót kmukum kuy, ke angat
tnafaken yu duhen ke là."

Tô hmò le ke Jisas yóm hentaw ton (Mark 8:11,12; Luk 11:29-32)

38 Ne wen bè yó kem tmolok hlau ne bè yó kem
Farisi mudél ebè Jisas, mon le, "Ó Sér, kóyô me ke
moi kum yóm hentaw ton."
39 Bnalà Jisas se lu, monen, "Tey sidek yó kem
tau kmoen ni. Balù udì ke wen nawa ye ebè
Dwata. Móyô ye kô ke wen hentaw ton nmou lem
blóng ye? Laen kô dù bud nmou ne. Tek són nmou
lem blóng ye, són yóm hentaw ton tehe ton le bè
Juna ekni, yóm sotu tehe gna tugod Dwata. 40 Bè
yóm tlu buteng Juna nô lem blutut yóm tey utón
bong lem mohin, yó hnigaden yóm tlu butengen
angat nô lem lebeng yóm Ngà Tau. 41 Bè yóm kdaw
angat kkukum Dwata tau, tódô le sbung mdà bè
yó se kul yó kem tau là Ju le lemwót bè Ninibi, ne
angat nsel le yu. Anam yó ne, tek olo Juna he yóm
tehe hetngón du kul yóm udél lemwót bè Dwata,
ewenem yó, sana kehegsel le, ne tódô tnagak le
yóm sidek gel nmò le. Ne deng wen yóm mkay
senta Juna deng kól lem blóng ye bè ni, okóm deng

mom henda ye. 42 Bè yóm kdaw angat kkukum
Dwata tau, angat mdà bè yó se kun yóm tehe libun
boi là Juhen lemwót bè benwu Siba, ne nselen
yu. Tehe gloken milo lemwót gu bè kun benwu
là sekna lanen na a hemklingu ke Selumun, yóm
tehe sotu tau hol geta bélê tekuy ekni, yóm alì
hulung hmau. Ne deng wen ne yóm mkay senta
Selumun deng kól lem blóng ye bè ni, okóm deng
mom henda ye."

Bud kesfulék yóm tulus seitan ebè yóm tau tehe nalaken
(Luk 11:24-26)

43 "Ke deng mdó bè yóm tau yóm tulus seitan gel
malak du, yó lanen semibet gu lem bnes mebel
gónón e hegnô. Okóm ke laen dù bang tonen, 44 yó
mon yóm tulus seitan yó, 'Na bud mulék dé ebè
yóm tehe gónóhu lemwót.' Tahu se. Bè yóm kkólen
bè yó, tódô tonen laen kô dù nô du, deng mólós,
ne minggel kestifesen yóm tehe gónóhen nô yó.
45 Ominen na tódô bud lemwót, nan e nangay hitu
dumuhen bud nô bè yó, bede yóm alì sidek egem le
sentahen. Tikóng le deng kól, tódô le husek bè yóm
tau gónó le nô. Yó gónóm mon, mom mkay senta
yóm gna tehe alì ksidek kegnómen du. Lómón yó
se yóm angat gfà le yó kem tau gel mò sidek nim
kmoen ni."

Kebel le ke Jisas le yéen ne kem twolihen
(Mark 3:31-35; Luk 8:19-21)

46 Bè yóm tolo lel Jisas mudél ebè yó kem tey tau
sbung ebéléen, sut le se bè yó le yéen ne yó kem
twolihen, tô le móyô stulón du, okóm olo le tódô
mdà bè lewaen. 47 Ne wen tmulón du ke Jisas,

monen, “Tu dé le yéem ne kem twolihem, mdà le
bè lewà, móyô le stulón kóm kun.”
48 Mom yó balà Jisas kul, monen, “Wen se dumu
yéu, ne wen se dumu twolihu.” 49 Ominen yó
temdok ebè yó kem tau gel lemolò du, monen,
“Ngem ni kem tau nii, hol lómón ke yéu ne hol
lómón ke twolihu. 50 Abay se yóm tau mimón yóm
kun kóyô Mà bè longit, hol lómón ke twolihu ne
libunu ne yéu.”

13

Yóm hlingón bè yóm tau smohul
(Mark 4:1-9; Luk 8:4-8)

1 Bè yóm kdaw yó, lemwót bè gónô Jisas, mógów
etu bè kilil yóm lanaw, ne myón ne tmolok bè yó.
2 Ya tey tau genged bud stifun ebéléen. Botong
lemwót Jisas motun eta yóm ówóng, ne bè yó gónón
myón. Fen le nô bè kilil lanaw kul yó kem tey
tau wen. 3 Tey dê tulónen kul, bede sal hlanen
bè hlingón, monen, “Wen sotu tau nan e sohul
bnéken bè dnaduhen. 4 Bè yóm ksohulen du, wen
se temsik ebè lan, ne sut yó kem onuk koyu, ne
tódô gotu tnukô le. 5 Wen se sohulen gdek elem
lusok botu ebè yóm gónón laen hol tonoken. Là
kóen legen deng sana tmowok, abay se là mfól
tonoken. 6 Okóm timbow sut kdaw bè yóm deng
ktowoken, tódô kendel menes, abay se monem là
holen ngelem dolilen. 7 Ne bud wen se sohulen
gdek e talak yóm gónón angat mfól kluon. Ne
tmowok se, tódô mung senok bè yó kem kluon,
okóm deng mom limes kun yóm ngà towok halay
lem blóng le. 8 Okóm wen se sohulen gdek ebè

gónón hyu tonok. Timbow gefet, ya tey kfól bunguhen. Wen se kanguyen mungu lematu, wen se mungu nem folò, wen se mungu tlu folò." 9 Omin Jisas bud mon du mò kul, "Yóm tau wen klinguhen, hol hmungol."

Yóm gónó Jisas gel hmingón du yó kem gel toloken kul
(Mark 4:10-12; Luk 8:9,10)

10 Kogolen bè yó, mógów le ebè Jisas yó kem gel lemolò du, wen snólók le béléen, mon le, "Moen de ke gel hningónem yóm gel ktolokem yó kem tau?"

11 Bnalà Jisas se, monen, "Wen yóm là heglileb Dwata du bè kem dumu tau bè yóm kmò kogoten tau, okóm deng heglileben bélê ye. 12 Yóm tau ke wen deng gwahen, angat tendo bud gel tennù Dwata béléen anì hol mdengen yóm gwahen. Okóm yóm tau là suen du lem hendemen yóm deng gungolen, balù yóm udì tehe tngónen, angat bud kó Dwata béléen. 13 Yó gónóhu na gel hmingón du yóm gel tulónu kul, abay se bè yóm kton le du, là kô dog dilô le du. Ne bè yóm kungol le du, là kô dog glileb le du. 14 Yó deng gónón dohò yóm tehe mon yóm sotu gna tugod Dwata ekni boluyen Isaya,

'Anien he ke gungol le, là kô glileb le du.
Anien he ke ton le, là kô dilô le du.

15 Abay se là móyô le dmalang ni kem tau ni,
deng mom nseng le klingu le, deng le mom hidong.
Ke bê le nmò yó dum yó, dilô le yóm gel ton le
ne glileb le lanen yóm gel gungol le.

Ngangen ne efet le mimón béléu,' mon Dwata,
'ne gotu hnifótu yó kem salà le.'*
16 Okóm kuy tey hyu," mon Jisas, "abay se dilô ye
yóm gel ton ye, ne tngón ye lanen yóm gel gungol
ye. 17 Tódô tulónu kuy ktahuhen, tey dê kem
tehe tugod Dwata ekni dalang se yó kem dumu
tau Dwata, gel tô hendeen le mton du yóm kuy
deng ton nim kmoen ni, okóm là kô ton le du. Tô
hendeen hnungol le se kul yóm kuy deng gungol
ni, okóm là kô gungol le du."

Hnigad yóm tau smohul (Mark 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 "Ni hnungol ye," mon Jisas, "yóm lan yóm
hningónu yó koni bè yóm tau smohul. 19 Ke wen
tau mungol du yóm tulón bè kmò kogot Dwata tau,
ne là dog hendem le du lanen, hol lómón ke yóm
bnék temsik ebè lan. Tódô sut Seitan, nwahen bélê
le yóm udél deng gungol le. 20 Bong yóm bnék gdek
elem lusok botu, hol lómón ke yó kem tau hmungol
yóm Udél Dwata, ne tódô kendel hentahu le, ne tey
ktimu óyô le du. 21 Okóm là kóen dmolil, tek likót
le tô hemtahu. Timbow wen gfà le duhen ke wen
hlayam sut bélê le lemwót bè yóm tô kehtahu le,
tódô kendel gkogol le yóm tô kehtahu le yó. 22 Bong
yóm bnék gdek elem yóm angat gónón mfól kluon,
hol lómón ke yó kem tau hmungol du yóm Udél
Dwata, okóm dê bnukù nawa le bè klowil le, ne
gfét nawa le bè kebel le kendengen le. Yó gónón
limes yóm kehtahu le, ne laen kô dù bunguhen.
23 Okóm yóm bnék gdek ebè gónón hyu tonok, hol
lómón ke yó kem tau hmungol du yóm Udél Dwata,

* **13:15** Isaya 6:9,10.

ne glileb le. Tey kbungu le kul, wen se mungu lematu, ne wen se mungu nem folò, ne wen se tlu folò.”

Yóm hlingón bè yóm kluon gbol lem halay

24 Bud wen hningón Jisas bélê le, monen, “Yóm kogot Dwata tau, lómón yóm tau na a smohul yóm bnék hyu bè dnaduhen. 25 Sotu kifu bè yó, igò le lemnga tungô yóm kdê le, tódô sut yóm hohon yóm tau fun dnadu nan e bud nulit sohul bè dnadu yóm lem kluon, ominen bud mulék. 26 Ne ominen tmowok yóm halay, ne tmowok se kun yóm lem kluon. Timbow deng nbuten mosò yóm halay, yó he kdilô le du yóm kluon deng gbol lemen. 27 Timbow ton yó kem tau gel mò nmò bè yóm tau fun dnadu yó, omin le kendel mógów ebéléen, ne mon le mò du, ‘Ó Sér, igoen se tey tilob yóm bnék sohulem bè dnaduhem, moen se tu du ke wen gbol lemen?’

28 Bnalà yóm tau fun dnadu, monen, ‘Yóm tau hmohon do mò du yóm yó.’

Ne mon yó kem tau mò nmò béléen, ‘Tedu kmò me du du? Gotu kendut me kô yóm deng gbol bè yó?’

29 ‘Tagad he,’ mon yóm tau fun dnadu, ‘déke mom gomong gekdut ye yó dum halay. 30 Na ye tódô hbungu lemen he yó kem halay. Sok kól bè angat kutahu du, gna hekdutu yó kem tau muta yó kem kluon yó, gotu benkes lu ne ntem le. Omin yó he muta yó kem halay, ne omin ye mogut kul ebè fol.’ ”

Yóm hlingón bè yóm lem hulu alì lemnek (Mark 4:30-32; Luk 13:18,19)

31 Ne bud wen sotu hningón Jisas bélê le, monen,
“Yóm kogot Dwata tau, hol lómón yóm lem hulu
deng hulu yóm sotu tau bè tnibahen, 32 yóm lem
hulu alì lemnek bè kdéen. Okóm ke deng tmowok
yóm huluhen yó, tey bong, ne baling koyu, ne gotu
le smala gu te hangahen yó kem onuk koyu.”

Yóm hlingón bè yóm bulung henok mambang (Luk 13:20,21)

33 Ne bud sotu hningón Jisas bélê le, monen,
“Sotu gónó tekuy e hmingón du yóm kogot Dwata
tau, hol lómón ke yóm libun mò mambang. Balù
tek udì bulung henok boolen bè yóm tey arina
deng hnéféen, botong gbeken henok du yóm kbon-
gen.”

Gel hlan Jisas bè hlingón yó kem tulónen (Mark 4:33,34)

34 Kdê yó kem tulón Jisas yó kem tey tau sbung,
sal gel hlanen bè hlingón. Laen dù tulónen kul ke là
hningónen du. 35 Ni se deng gónón dohò yóm udél
yóm sotu tau tugod Dwata ekni, yóm monen,
“Angat gel hningónu yó kem gel tulónu kul.
Angat tulónu kul yó kem tehe là deng tngón le du
lemwót bè hol kbut benwu.”*

Tennef yóm kluon gbol lem halay

36 Kewót Jisas bè yó, tnagaken yó kem tey tau
wen, ominen husek elem gónô. Mógów le ebéléen
yó kem gel lemolò du, ne mon le mò du, “Tulónem
kum kun lanen yóm hningónem bè yóm halay wen
kluon gbol lemen.”

---

* **13:35** Lingón 78:2.

37 Tahu se, tulón Jisas kul, monen, “Yóm tau so-
hulen yóm bnék hyu bè dnaduhen, duhen yóm Ngà
Tau. 38 Ne yóm dnadu, hningónen yóm klamangen
benwu. Ne yóm bnék hyu yó, duhen yó kem tau
deng nogot Dwata. Yó hningón yóm kluon gbol
lemen, duhen yó kem tau deng nogot Seitan. 39 Ne
yóm hohon smohul du yó, duhen Seitan. Yóm deng
kgefet yóm halay, hningónen yóm hol són kdaw. Ne
yó kem tau muta, duhen yó kem hógów Dwata gu
bè longit.
40 Bè yóm kekdut le yó kem kluon gbol lemen,
ne yóm ktem le kul, hol lómón yó se yóm angat
kmoen bè yóm hol són kdaw. 41 Angat dók yóm Ngà
Tau yó kem hógówen gu bè longit anì gotu kó le
yó kem kdéen tau gel mit kem dumu le mò sidek,
dalang se yó kem dumu tau gel mò sidek, gotu
kó le lu. 42 Gotu tudà le lu elem lanaw ofi. Ditu
gónó le heslaf dmumu mkik, ne sembéhé kakim.
43 Okóm kul yó du kem kun tau Dwata, hol lómó
angat keslinang le mata kdaw ke sok le deng kól
ditu bè yóm benwu nogot Mà le bè longit. Yóm tau
wen klinguhen, hol hmungol.”

Yóm hlingón bè yóm kimu labi

44 “Sotu gónó tekuy e hmingón du yóm kogot
Dwata tau,” mon Jisas, “hol lómón ke yóm kimu
labi deng tódô ton yóm sotu tau talak yóm dnadu,
yóm kimu tehe lebeng yó kem tau gnan ekni. Bè
yóm ktonen du, bud lebengen se kun. Ya tey
kligalen mulék. Tódô gotu himot hbaluen yó kem
kdê nô béléen anì geblihen yóm tonok gónón mton
yóm kimu labi.”

Yóm hlingón bè yóm kimu libun boluyen pérlas

45 “Sotuhen,” mon Jisas, “sotu gónó tekuy e
hmingón du yóm kogot Dwata tau, hol lómón ke
yóm sotu tau mebel yóm kimu libun alì mebtes
boluyen pérlas. 46 Timbow wen tonen sotu alì tilob,
ominen mulék, ne gotu himot hbaluen yóm kdê
kendengenen anì geblihen yóm pérlas tonen yó.”

Yóm hlingón bè yóm huket

47 “Sotu bud gónó tekuy e hmingón du yóm kogot
Dwata tau,” mon Jisas, “hol lómón ke yóm huket
tudà le e talak lanaw, ne tey dê kay utón él tawa-
nen. 48 Timbow deng hnok yóm huket, omin le
demyol du ete kembu. Yó nmò le, sentólóng le yó
kem utón tawan huket le. Lemwót yó kem utón
hyu, sù le lu lem timbà. Ne fen gotu bot le yó kem
utón sidek. 49 Hol lómón yó se mò kmoen sok kól bè
yóm hol són kdaw. Lemwót yó kem hógów Dwata
gu bè longit, gotu sentólóng le yó kem tau gel mò
du yóm hyu bè yó kem tau gel mò du yóm sidek.
50 Yó kmò le yó kem tau sidek nmò le, gotu tudà le
lu elem lanaw ofi. Ditu gónó le alì heslaf dmumu
mkik, ne sembéhé kakim.”

Yóm hlingón bè yóm kimu labi ne kimu lomi

51 Snólók Jisas bè yó kem gel lemolò du, monen,
“Gotu glileb ye kô lanen ni kem hningónu ni?”

Mon le se, “El, Sér, glileb me.”

52 Bud mon Jisas, “Yóm tau gel tmolok hlau gnan,
ke deng gfi bè kogot Dwata tau, hol lómón ke du
yóm tau wen kimu labihen, ne wen kimu lomihen
deng denfélen bè gónóen mò gónóhen gel ma yóm
wen muhen du.”

Kekbê le ke Jisas bè Nasarit, yóm hol kun benwu
(Mark 6:1-6; Luk 4:16-30)

53 Timbow deng gotu deng ktulón Jisas du kul
ni kem gel hningónen ni, ominen lemwót bè yóm
benwu yó, bud mulék ebè hol kun benwu. 54 Yóm
kkólen bè yó, tódô na a tmolok bè yóm gónó le
gel stifun yó kem Ju. Ya tey ketnga le du yó
kem tau hmungol du, mon le, "Gónón ma du ket-
ngónen tmolok nim tau ni? Ne gónón lemwót yóm
ktulusen mò du yó kem hentaw ton gel nmoen?
55 Igoen se du ngà yóm tau gel mò gónô. Ne igò sem
Midi du yóm yéen. Ne du se twogu le Jim ne Jusif ne
Simun ne Judas. 56 Ne yó kem libunen, nô le gu bè
ni. Gónón lemwót de yóm tey khulungen nim tau
ni?" 57 Ne yó se gónó le kembê du.

Mon Jisas mò kul, "Yóm tugod Dwata, laen kô
dù madat du bè yóm hol kun benwu. Dalang se
yó kem hol kun fes lówó, là kô nadat le du. Tek
són yó kem dumu tau bè tólóng benwu madat du."
58 Lemwót bè yóm là kehtahu le du, là holen wen
hentaw ton nmò Jisas bè yó.

14

Kegbelen bè nawa Hirod yóm tehe kehfatayen ke Jan gel mabtays
(Mark 6:14-29; Luk 9:7-9)

1 Bè yóm kdaw yó, gefet bè Hirod yóm gubérnor
bè Galili, yóm gel nmò Jisas. 2 Bè yóm kungolen
du, monen mò yó kem tau smugung béléen, "Deng
duhen yó se yóm Jan tehe gel mabtays, deng bud
mowil. Yó gónón wen ktulusen gembek mò du yó
kem hentaw ton gel nmoen." 3-4 Yó gónó Hirod

mon du yóm yó, abay se du yóm tehe hekfô ke
Jan, lelen hfét du, ne heblangguen. Yó gónón mò
du béléen yóm yó, lanen tehe mólów du bè yóm
tehe kalawen ke Hirudiyas, yehen yóm twolihen
boluyen Filip. Tehe gel monen mò ke Hirod, “Deng
nuléhem yóm hlau tekuy yóm kalawem yehen
twolihem yó.” 5 Bè yóm kungol Hirod du yóm udél
Jan yó, hol kóyóen ke tô kendel hfatayen Jan, okóm
likò bè yó kem Ju, abay se dilô le hol tugod Dwata
yóm Jan.

6 Ni se tehe kmoen yóm katay Jan. Bè yóm tehe
kkól yóm kdaw gel kehligal le du yóm tehe ksut
Hirod, hadal le yóm ngà Hirudiyas libun lem blóng
yó kem tey tau deng sbung bè yó. Ya tey kehyu
nawa Hirod. 7 Wen fasaden yóm ngà madal yó,
monen, “Balù kihu nóyóem, blayu kóm.” Gloken
smafà béléen he. 8 Lemwót se yóm ngà, snólóken bè
yéen ke tedu yóm hnihen bè Hirod. Ne yó mon yéen
mò du monem mò ke Hirod, “Kulu Jan dé blayem
do, hyónem do te huyów.” 9 Timbow gungol Hirod
yóm yó, ya tey sidek kegbeng lemen. Okóm lemwót
bè yóm deng safaen bè yóm ngà yó, lel le mungol
du yó kem tey tau wen bè yó, yó gónón tódô hemlus
du béléen yóm hnihen. 10 Tahu se, tódô heklengen
lihol Jan lem blanggù. 11 Omin le mit kuluhen ne
hyón le te huyów, blay le bè yóm ngà libun. Ne
lemwót se kun, blayen ke yéen. 12 Lemwót lówó
Jan, fen nwa yó kem gel lemolò du, ne lebeng le.
Timbow deng kebeng le du, omin le mógów ebè
Jisas, tulón le du kdéen.

Kehken Jisas yóm limu libu kem logi
(Mark 6:30-44; Luk 9:10-17; Jan 6:1-14)

13 Bè yóm kungol Jisas du yóm deng glumfak Jan,
kewót le bè yó són lu smakay ówóng etu fatu lanaw
bè yóm gónón tinof. Ne e gungol yó kem tau yóm
kewót le Jisas yó, tódô le lemwót se kul gu bè kul
benwu, gotu le tmonok mentad hilol lanaw na le
e lenebet Jisas. 14 Timbow dmuung le Jisas, tódô
tonen yó kem tey tau wen deng gna ebè yó. Ya tey
kkoduhen kul, gotu hkóhen yó kem des le.
15 Timbow deng kimel, mógów le ebè Jisas yó
kem gel lemolò du, mon le, "Deng kimel ne ni,
lelen là moni bè tau nim benwu ni. Dókem lu dé
ni kem tey tau ni ebè tu kem benwu hmilol anì na
le e bemli ken le."
16 "Omin he," mon Jisas. "Tódô yu ne hemken
kul."
17 Mon le se, "Ê, són nô bélê me bè ni, tek són limu
botù mambang ne lewu tedek utón él."
18 "Nit ye edini kun," mon Jisas. 19 Tahu se.
Omin Jisas gotu hyón yó kem tau bè yóm gónón
ukol bnes. Ne nwahen yóm limu botù mambang
ne lewu tedek utón él, ne temngel ebè longit, mni
bè Dwata. Ominen kembéng yóm mambang, ne
oguhen yó kem gel lemolò du anì sagid le ebè yó
kem tau. 20 Tódô kdê le se gotu mken ne gotu le
bsow. Timbow deng kken le, gotu sentifun yó kem
gel lemolò ke Jisas yóm lukas ken le, botong sfolò
lewu abì. 21 Yó kwen kem logi mken, botong limu
libu. Là homong nsó le du kem libun ne kem ngà.

Kógów Jisas te él
(Mark 6:45-52; Jan 6:15-21)

22 Kogolen bè yó, gotu hotun Jisas elem ówóng
yó kem gel lemolò du, hegnahen lu efatu lanaw,

ominen yó hulék yó kem tau. 23 Timbow le deng
gotu lemwót, lemwót se ke Jisas kun elem bulul
tek sotuhen lanen na a mni bè Dwata. Ngangen
nô bè yó lem bulul efet kifu tek sotuhen. 24 Blaem
yóm ówóng snakay yó kem gel lemolò du, deng kól
talak lanaw. Ya tey keglayam le nan e senlong lu
yóm tey lenos bong.

25 Song sut bélê le Jisas deng móyón mwas, tódô
mógów ta él ebélê le. 26 Bè yóm kton le du yóm
kógówen ta él, ya tey sidek klikò le, ofo kul mon du
ke busaw. Botong le gotu lemangat. 27 Omin Jisas
kendel mudél ebélê le, monen, “Hgel ye nawa ye
dé. Ou ni. Bê ye abay hlikò.”

28 Hebkó se ke Pitér, monen, “Ó Sér, ke tahu uu se
yó, hógówem o edyó kun ta él.”

29 “Géhéli sen,” mon Jisas.

Mung tódô kekmó Pitér ta yóm ówóng le, tódô
mógów ta yóm él etu bè Jisas. 30 Okóm timbow
gnómen yóm tey kgel yóm lenos, tey sidek klikoen,
ne tódô sen-gengen se tô lemneb elem él. Ne
botong gdawaten Jisas, monen, “Tnóbóngem o,
Sér.”

31 Omin Jisas kendel kemfô du bè sigelen, mo-
nen, “Tey udì kehtahuhem nim uu. Moen du ke
megewu nawam do?” 32 Ne omin le motun elem
yóm ówóng, ne tódô teflok se yóm lenos.

33 Yó kem dumu gel lemolò ke Jisas nô lem yóm
ówóng yó, botong tud le bukol le bè soluhen, mon
le, “Tahu uu se yóm Ngà Dwata.”

Kkó Jisas des yó kem tau bè Ginésarit (Mark 6:53-56)

34 Ngang le mówóng efet le dmuung fi fatu yóm
lanaw bè yóm benwu boluyen Ginésarit. 35 Bè yóm
kkól le bè yó, tódô kendel dilô le se Jisas yó kem
tau bè yó, ne omin le gotu hetngón du bè yó kem
benwu hmilol yóm deng kegdek Jisas bélê le. Tahu
se, gotu nwit le ebè Jisas yó kem tau gemnóm des
bélê le. 36 Henkodu le béléen baluen ke olo le
gemdù kilil nesen yó kem tau gemnóm des. Tahu
se, tódô kdéen tau gotu mdù nesen, tódô le gotu bud
hyu.

15

Yóm tolok kem tau gnan
(Mark 7:1-13)

1 Ne wen kem Farisi ne yó kem gel tmolok hlau
mógów ebè Jisas, lemwót le bè syudad Jirusalim.
Wen snólók le béléen, mon le, 2 "Moen de kul yó
kem gel lemolò kóm ke là lolò le du yó kem hlau yó
kem tehe fù tekuy ekni? Là dog le na molob tdok
gu laan le là deng mken."
3 Bnalà Jisas se lu, monen, "Wen se do snólók
bélê ye. Moen se kuy du ke là lolò ye du yóm hlau
Dwata, mom yó lolò ye yóm hlau lenbù nmò ye?
4 Igò Dwata se mon du bè Sulaten, 'Nadatem maem
ne yéem.' Ne sotuhen, 'Yóm tau ke sidek kbaken
ebè maen ne yéen, tódô hnatay kmò du.'*
5 Okóm yóm kuy gel tolok," mon Jisas, "là kóen
sidek kun ke mon te bè kem tuha tekuy, 'Yóm tô
blayu kuy, deng mom blayu ke Dwata.' 6 Bè yóm
ktolok ye yó, là kóen sidek ke là bud nadat te kem
tuha tekuy. Ni se gónón gfan yóm klaen dù mu

* **15:4** Kehewà 20:12, 21:17, Hlolò 20:9, Hlau 5:16.

ye du yóm hlau Dwata. Són lolò ye yóm kuy hlau
lenbù nmò. 7 Tey tau hemtedeng knô nim yu.
Deng yu se gónón e gbak yóm tehe udél Isaya, yóm
monen,
8 'Són bè sumóng gónó le madat do ni kem tau ni,
mon Dwata, okóm yóm nawa le tey mayuk
béléu.
9 Laen kô dù muhen yóm gel ktaba le ebéléu, abay
se són hlau lenbù nmò tau yóm gel tolok le,
okóm bè ktolok le du, hol lómón ke hlau
lemwót béléu.' "*

Yóm gónón là mólós bè Dwata yóm tau (Mark 7:14-23)

10 Ne bud senbung Jisas ebéléen yó kem tey tau
wen, monen mò kul, "Ni hol hnungol ye anì tngón
ye. 11 Là kóen lemwót bè yó kem kihu sungit yóm
tau mit du là mólós bè Dwata. Okóm yó mit du
là mólós, duhen yóm sidek kebkó gel btang bè
sumóngen."
12 Kogol yóm kudél Jisas yó, mógów le ebéléen yó
kem gel lemolò du, ne mon le mò du, "Tey sidek
kebut le kóm yó kem Farisi tu koni lemwót bè yóm
monem ebélê le."
13 Ne bnalà Jisas lu, bede hningónen, monen,
"Yóm hulu là kun hulu du yóm Mà bè longit, angat
tódô kenduten. 14 Tódô bayà ye lu yó kem Farisi
yó. Hol lómón ke tau le butô tô nalak le kem dumu
le butô. Ke salak honon butô, kaem angat le gotu
geblos elem sol."
15 Omin Pitér mudél ebè Jisas, monen, "Tulónem
kum dé lanen yóm deng monem là mólós yó koni."
16 Mon Jisas se, "Ilóem laen deng tngón ye kô kuy

* **15:9** Isaya 29:13.

senta yó kem dumu tau? 17 Là tngón ye du kô
balù kihu sungit yóm tau, tódô hlós elem blututen,
ominen yó bud gel lemwà gu lem lówóhen. 18 Okóm
yóm sidek kebkó gel btang bè sumóng yóm tau,
hono lemwót lem hendemen, ne yó se mit du là
mólós bè Dwata. 19 Kdê yó kem nmò sidek, hono
lemwót bè kehedem tau, lómón yóm monok, ne
mdà yehen, ne mò samuk, ne mnagaw, ne mò
kéng, ne yóm tódô gel semtulón dumu tau. 20 Yó se
yó kem nmò gónó tau là mólós bè Dwata. Tek élél
yóm là na kolob tdok gu laan là deng mken."

Kehtahu yóm sotu libun là Juhen (Mark 7:24-30)

21 Bud kewót Jisas bè yó, hlós ebè yóm benwu
moni bè Tayal ne Sidon. 22 Timbow le kól bè
yó, wen sotu libun là Juhen lemwót bè yó mógów
ebéléen, libun semfu gu bè tau Kanan. Tódô hgelen
udélen tmaba ke Jisas, monen, "Ó Sér, sfu tehe
Dabid, hol knoduhem ou. Wen yóm ngau libun
lengel matahen, ne tey sidek kehlayamen du yóm
gel malak du."
23 Okóm bà sekteb ke bnalà Jisas. Omin le mógów
ebéléen yó kem gel lemolò du, mon le mò du, "Yake
tódô hulékem yóm libun yó, sónmoen tendo hebnes
huli tekuy."
24 Omin Jisas mudél ebè yóm libun, monen, "Tek
són ebè yó kem tau Israél gónó Dwata e hógów dou,
yakà mkél le bè yó kem ubiha tabag."
25 Okóm tódô hegluduk bè ti Jisas yóm libun yó,
monen, "Hol tnóbóngem o sen, Sér."
26 Bud bnalà Jisas, bede hningónen, monen, "Là
hyu mbot du bè kem ohu yóm kul ken kem ngà."

27 Bud mon yóm libun, “Tahu se yóm monem
yó, Sér. Okóm balù yó he kem ohu, sal gel ken le
yó kem ubang ken gel btang gu te lemisa yóm tau
funen.”
28 Omin Jisas mon du mò du, “Tey bong ke-
htahuhem, Lenibun. Yó ne, deng gutahem ne yóm
hnihem béléu.” Tahu se, tódô sen-gengen se mkó
des yóm ngà yóm libun yó.

Kehkó Jisas des yó kem tau

29 Bud kewót Jisas bè yó mentad hilol Lanaw
Galili, ominen hlós elem bulul, ne myón bè yó.
30 Bè yóm knóen bè yó yó, tey dê tau bud mógów
ebéléen. Gotu nit le ebéléen yó kem tau tugô, ne
yó kem tau butô, ne yó kem tau tiked, ne yó kem
tau umew, ne tey dê kem dumu tau gemnóm des
snéen. Gotu sù le lu klohok ti Jisas, ne gotu kóhen
se yó kem des le. 31 Tey ketnga le du yó kem tau
yóm kton le yó kem umew bud le gudél, yó kem tau
tiked gotu bud hyu, ne yó kem tau tugô gotu bud
mekteng kógów le, yó kem tau butô gotu bud mton.
Ya tey kdóyón le ke Dwata, yóm kul gónó hemtahu
yó kem tau Israél.

Kehken Jisas yóm fat libu kem logi (Mark 8:1-10)

32 Omin Jisas tmaba ebè yó kem gel lemolò du,
ne monen mò kul, “Tey klayuk nawahu kul ni kem
tau ni. Deng tlu kdaw le ni ne nô béléu bè ni, laen
kô dù bud ken le. Ne là se móyóe tódô hulék kul là
mken, kô lenmek le gu bè lan.”
33 Mon yó se kem gel lemolò du, “Bang tô gónó
tekuy ma du mò hken kul bè nim benwu laen hol
tau menwu du ni yó kem tey tau wen ni?”

34 Bud mon Jisas se, “Hilu botù de mambang nô
bélê ye?”
Mon le se, “Tek hitu botù ne wen ngà utón élen.”
35 Omin Jisas gotu hyón kul yó kem tey tau wen.
36 Ne nwahen yóm hitu botù mambang ne yóm
udì utón él, ne nan mni bè Dwata. Tikóng deng
knihen, ominen kembéng du, ne hsagiden yó kem
gel lemolò du.
37 Gotu le mken kdê le, ne tódô le gotu gemtu.
Timbow deng kken le, gotu sentifun yó kem gel
lemolò du yóm lukasen, botong hitu abì. 38 Yó
kwen tau mken, botong fat libu logi, là homong
nsó le du kem libun ne kem ngà. 39 Omin Jisas gotu
hulék yó kem tau. Lemwót kun bud motun elem
yóm ówóng, mógów etu bè yóm benwu glem lem
Magadan.

16

Kóyô le ke wen hentaw ton nmò Jisas
(Mark 8:11-13; Luk 12:54-56)

1 Sotu kdaw bè yó, wen yó kem Farisi ne yó kem
Sadyusi mógów ebè Jisas na le e tô tnilów, mon le
mò du, “Moi kum kun yóm hentaw ton mò gónó me
hemtahu du yóm khógów Dwata kóm.”
2 Okóm yó balà Jisas kul, monen, “Ke deng sdef
kdaw, sal gel mon ye, ‘Angat mnóng kdaw ke haya,
yakà hulô but longit.’ Ne tahu se. 3 Ne ke hlafus, sal
gel mon ye, ‘Angat kmulón ni kdeng, yakà hulô but
longit.’ Ne tahu se. Tey ye hulung milô du yó kem
gel ton ye bè longit, mon Jisas. Okóm là hulung
ye temnef du yóm dê hton Dwata kuy nim kmoen
ni. 4 Hol monu sidek tau nim yu! Bà udì ke wen

nawa ye ebè Dwata. Móyô ye kô ke wen hentaw ton nmou lem blóng ye? Laen kô dù bud nmou ne, tek són nmou lem blóng ye, són yóm hentaw ton tehe ton le bè Juna ekni." Ominen tódô tmagak kul.

Ketgama yóm kul gel ktolok yó kem Farisi ne yó kem Sadyusi
(Mark 8:14-21)

5 Timbow le deng kól fi fatu yóm lanaw le Jisas, tódô gbel bè nawa yó kem gel lemolò du yóm klaen dù mambang nit le mò bnotu le. 6 Ne wen udél Jisas ebélê le, monen, "Hol ten-gama ye yóm kul bulung henok mambang yó kem Farisi ne yó kem Sadyusi."

7 Stulón le són lu yó kem gel lemolò du, mon le, "Yó dô gónón mon du yóm yó, yakà klifót tekuy du mit mambang." 8 Tódô tngón Jisas yóm sentulón le, yó gónón mon du mò kul, "Moen de ke sentulón ye yóm là kegwit ye bnotu? Tey udì kehtahu ye. 9 Efet ni he là deng glileb ye du dilóu yóm gel nmou. Hentulón ye nawa dé yóm kekbéngu limu botù mambang bè yóm limu libu kem logi, hilu abì de lukasen deng sentifun ye? 10 Ne yóm le kekbéngu hitu botù mambang bè yóm fat libu kem logi, bud hilu abì lukasen? 11 Là kô na e mambang du tendoken yóm tulónu yó koni. Mò ye là gmileb du du yóm monu? Hol ten-gama ye yóm kul bulung henok mambang yó kem Farisi ne yó kem Sadyusi."

12 Omin le yó he temngón du sundu bulung henok mambang du yóm tendoken, okóm yóm kul ktolok yó kem Farisi ne yó kem Sadyusi.

Kdilô Pitér ke Jisas yóm Misaya, yóm deng kehkamal Dwata du yóm klamangen
(Mark 8:27-30; Luk 9:18-21)

13 Bud kewót Jisas bè yó, hlós le etu bè yóm
benwu moni bè yóm syudad boluyen Seseriya
Flipay. Bè yóm kkól le bè yó, snólók Jisas yó kem
gel lemolò du, monen, “Tedu de kul kmò kehedem
du yó kem dumu tau yóm Ngà Tau?”
14 Mon le se, “Wen se mon du, Jan kun yóm tehe
mabtays. Mon kem dumu, Ilaydya kun. Sotu tô
kmon le du, Jirimaya kun, duhen ke wen bè yó
kem dumu tugod Dwata ekni.”
15 Ne mon Jisas se mò kul, “Kmò kuy se du? Tedu
se kuy kmò kehedem do du?”
16 Fen bnalà Simun Pitér, monen, “Uu se yóm
Misaya, yóm Ngà yóm Dwata laen kô dù tul
katayen.”
17 Mon Jisas se mò ke Pitér, “Tey hyu kóm Simun
ngà Jan, abay se là lemwóten bè tau yóm kdilóem
do, okóm tódô lemwót bè Mà bè longit. 18 Ni
tódô tulónu kóm, lemwót bè yóm udélem yó gónóhu
moluy kóm Pitér, yó lanen botu. Ne bè nim botu
ni gónóhu mbut hbegel yóm kehtahu le béléu yóm
kdéen tau hemtahu bè klamangen benwu. Balù
yóm hatay, là kô gatuen kul. 19 Yó hmou kóm, blayu
kóm yó kem kunsì bè yóm kwalisem bè yóm benwu
nogot Dwata. Yó se nmò kenbéem talak tonok, yó
se angat bud kenbê Dwata bè longit snéen. Ne yó
se nmò là kenbéem du, là se kenbê Dwata du bè
longit.” 20 Tey mget ktulón Jisas du yó kem gel
lemolò du anì là tulón le du bè dumu tau ke du yóm
Misaya.

Tanay ktulón Jisas yóm angat keglayamen ne katayen
(Mark 8:31-9:1; Luk 9:22-27)

21 Nbuten bè yó ne, tódô gel hnakang Jisas tmulón du bè yó kem gel lemolò du yóm angat keglayamen, monen, “Là gbeku du ke là mógówe ebè Jirusalim. Bè yóm kkólu bè yó, angat hnayam le o yó kem tuha gónó tekuy gel galak, ne yó kem tau geta gel demsù ebè Dwata, ne yó kem tau gel tmolok hlau. Ngang le mò du efet hfatay le ou. Okóm bè getluhen kdaw, angat bud hlowil Dwata o.”
22 Omin Pitér mit ke Jisas hlayuk udì, ne bnólówen, monen mò du, “Teya he yó, Sér. Yake béen dohò kut yóm monem yó.”
23 Beklil se Jisas ebè Pitér, monen, “Hlayuki béléu, Seitan. Béem tô henseng yóm nógówu. Là kóen lemwót bè Dwata yóm kehedemem yó, kaem kehedem tau te tonok.”
24 Ne bud mon Jisas mò yó kem gel lemolò du, monen, “Ke wen tau móyô lemolò do, song hyu ke tódô tebelen yóm kun kóyô, ne eles tnihangen yóm kun kros, ne ominen yó lemolò do.* 25 Yóm tau ke knamaen klowilen, angat lana béléen yóm klowilen yó. Okóm yóm tau ke là knamaen du klowilen lanen lemolò do, angat gutahen yóm klowil laen dù sónen. 26 Anien he yóm tau ke gotu gfunen klamangen benwu, laen kô dù ofolen du yóm deng gfunen yó ke lana béléen yóm klowil laen dù sónen. Ke lana béléen yóm klowil yó, laen kô dù bud gónón ma du yóm mò tlesen. 27 Yakà

* **16:24** Yóm kros mon Jisas yó, hningónen yóm là klikò le matay bè yóm klolò le du.

angaten bud semfulék edini yóm Ngà Tau," mon
Jisas. "Bè yóm kesfuléken yó, gfan béléen yóm tey
kegeta Maen, ne gotu le mung du yó kem gel hógów
Dwata gu bè longit. Bè yóm kdaw yó, tódô gotu
blayen yó kem tau yóm balà yóm tehe deng gel
nmò le. 28 Tódô tulónu kuy ktahuhen, angat wen he
bélê ye bè ni gmafit mton du yóm bud kesfuléken
edini yóm Ngà Tau mò kmamal yóm klamangen."

17

Kesfili kton le ke Jisas
(Mark 9:2-13; Luk 9:28-36)

1 Timbow deng bud nem kdawen bè yó, lemwót
Jisas mneged ebè yóm sotu bulul geta, nwiten Pitér
ne yó kem lewu tau setwoli Jim ne Jan, tek sónen
lu. 2 Bè yóm knô le bè yó, tódô sfili kton le ke Jisas.
Yóm lem uyóhen hol lómón nóng mata kdaw, ne
yóm nesen tódô gotu sminang bukay. 3 Ne tódô
hetnga ton le se Musis ne Ilaydya, stulón le ke Jisas.
4 Mung tódô kudél Pitér ebè Jisas, monen, "Hyu ni,
Sér, deng me nô bè ni. Ke móyói, hdae tlu lowig,
sotu kóm, sotu ke Musis, sotu se ke Ilaydya."

5 Yóm igò Pitér tolo mudél, tódô lememek eta le
yóm tey lobun sminang bukay, tódô gungol le yóm
mudél gu lemen, monen, "Ni se hol dou Ngà, gónón
nô nawahu. Tey kligalu béléen. Hol gel hnungol
ye." 6 Bè yóm kungol le yóm udél yó, tódô le gotu
hegluduk lemfen bè tonok yó kem tau mung ke
Jisas, ya tey sidek klikò le.

7 Okóm mógów ebélê le Jisas, ne nenoken lu, ne
monen mò kul, "Mdà ye dé. Bê ye mom hlikò."
8 Omin le tukóng eta, laen kô dù bud tau ton le, tek

són Jisas. 9 Bud kewót le bè yó, mulék le mosol. Tey
kget kmon Jisas du mò kul, “Hol bê ye tagad tulón
yóm deng ton ye yó koni ke là nan na mowil yóm
Ngà Tau.”
10 Snólók le bè Jisas yó kem tau mung du yó koni,
mon le, “Tahu kô yóm gel mon yó kem tmolok hlau,
nan gna kól he yóm tehe Ilaydya, ominen kól yóm
Misaya?”
11 Bnalà Jisas se, monen, “Tahu se yó, nan
gna kól yóm Ilaydya mò eles hemtifes yóm kdéen.
12 Okóm tódô tulónu kuy,” mon Jisas, “deng sut se
Ilaydya, okóm laen kô dù tau dmilô du. Tódô nmò
le béléen yóm kul knóyô. Senged se yóm angat nmò
le bè yóm Ngà Tau, angat tey kehlayam le du.”
13 Ne tódô tngón yó kem tau mung du yó, ebè Jan
yóm tehe gel mabtays gónón gbak yóm tulón Jisas
ni.

Hdó Jisas yóm tulus seitan malak yóm ngà (Mark 9:14-29; Luk 9:37-43a)

14 Tikóng le deng bud semfulék ebè yó kem tey
tau sbung le Jisas, wen sotu tau sut béléen, tódô
tuden bukolen bè soluhen, monen mò du, 15 “Ó Sér,
hol knoduhem yóm ngau, wen desen snidaf. Ya tey
sidek kehkengkelen ke sok gel sut béléen. Wen se
gónón gel mugod elem ofi duhen elem él. 16 Deng
nitu ebè yó kem gel lemolò kóm, okóm là gbek le
du.”
17 Omin Jisas mudél, monen, “Yu kem tau kmoen
ni, alì ye hemda. Gel sekban yóm kehedem ye.
Deng tey kegenu ne nô lem blóng ye, ne deng tey
kehlawihu nawahu bélê ye. Nitem edini kun yóm
ngaem.” Tahu se, niten ebéléen. 18 Tódô hdó Jisas

yóm gel malak yóm ngà yó, ne sen-gengen se tódô hyu yóm ngà.

19 Kogolen bè yó, mógów le ebè Jisas yó kem gel lemolò du, tek són lu, mon le mò du, “Moen de kum ke là gbek me hdó yóm tulus seitan malak tum ngà tu koni?”

20 Mon Jisas se, “Abay se tolo udì kehtahu ye. Tódô tulónu kuy ktahuhen, ke bnotù tekuy yóm kehtahu ye, anien ke olon senged bè kutit yóm lem hulu boluyen mustard, botong gbek ye tódô mon du bè yóm bulul nii, ‘Milihi etuu.’ Nénégem kà tódóen mili. Laen kô dù là gbek ye du. 21 Okóm yóm tulus seitan malak yóm ngà yó koni, tek sotu hdó du, tek són yóm kni ye bè Dwata, mung du yóm kfasting ye.”

Yóm gewu dulék Jisas eles tmulón du yóm angat katayen

(Mark 9:30-32; Luk 9:43b-45)

22 Sotu kdaw bè yó, gotu le stifun bè Galili yó kem gel lemolò ke Jisas, ne mon Jisas mò kul, “Angat blay le elem tdok yó kem tau yóm Ngà Tau 23 mò hfatay le. Okóm bè getluhen kdaw, bud hlowil Dwata.” Bè yóm ktulón Jisas du kul nim ni, ya tey sidek keblat nawa le du yó kem gel lemolò du.

Yóm kbayad Jisas bè Gónô Dwata

24 Timbow le gefet bè Kapérnaum le Jisas ne yó kem gel lemolò du, wen kem tau fen gel mtuk yóm bayad bè Gónô Dwata kól bè Pitér, snólóken, monen, “Gel mayad kô kun yóm tau gónó ye gel htolok yó?”

25 Mon Pitér se, “Igò se.” Kewót Pitér bè yó, husek
elem gónô le.

Unihen husek, tódô kendel wen snólók Jisas
béléen, monen, “Ó Simun, tedu kóm kehedem du
nim ni? Bè ni te tonok, tau du se fen gel mayad
bwis bè yóm tau hol geta, kem ngaen kô, duhen ke
yó kem tau knamalen?”

26 Bnalà Pitér se, monen, “Yó kem tau kna-
malen.”

Mon Jisas se, “Ke lómón yó, là dog le mayad ne
yó, yó kem hol kun ngà. 27 Okóm là hyuhen ke
hebut tekuy lu ni kem tau mtuk ni. Yake lemwóti
dé ebè lanaw na a dmulé. Nwahem yóm utón él
tanay semkot ne yóm filak mgel tonem lem baken,
yó se mò kut bayad lewu te.”

18

Yóm hol geta bè yó kem tau nogot Dwata
(Mark 9:33-37; Luk 9:46-48)

1 Bè yóm kdaw yó, mógów le ebè Jisas yó kem gel
lemolò du, snólók le béléen, mon le, “Tau du se hol
geta bè yó kem tau nogot Dwata?”

2 Bè yóm kbalà Jisas kul, wen ngà tnabahen
ebéléen, hdaen lem blóng le, 3 monen, “Ngem nim
ngà nii, là kô ktesen du yóm kegetahen. Tódô
tulónu kuy ktahuhen,” mon Jisas, “ke là tenles ye
du yóm kuy kehedem lómón yóm kun kehedem
nim ngà ni, là kô ye na a gmung bè kogot Dwata
tau. 4 Duhen yó, yóm tau là hegetahen knóen bè
kem dumuhen lómón yóm kun nmò nim ngà nii,
du se yóm hol geta bè yó kem tau nogot Dwata.
5 Ne ke wen tau hmódó yóm sotu ngà lómón yóm

ngà nii mlan bè dou boluy, lómón se ke o ne yóm hnódóhen.”

Ketgama yóm sindil
(Mark 9:42-48; Luk 17:1,2)

6 Bud mudél Jisas, monen, “Ke yó nmò yóm sotu tau, ke lemwót béléen gónóhen là bud hemtahu béléu yóm sotu ngà, mom hyu bè yóm tau yó he ke tódô bot elem mohin gu laanen là deng wen ngà hebtangen, tléwéng bè liholen yóm botu bong gónó le gel gmaling mò heblaten etlaan.
7 Tey kodu le yó kem tau talak tonok, abay se tey dê mit kul là hemtahu. Sal gel sut bè tau se yóm yó, okóm angat tey tafaken yóm tau mò du. 8 Yó gónóm mon, ke doli sigelem duhen ke doli tihem mit kóm là hemtahu, hyu ke tódô kenlengem, ne botem. Mom hyu béléem he ke lana béléem doli tihem duhen ke doli sigelem syan ke gutahem yóm klowil laen dù sónen. Laen kô ofolem du yóm klewu tihem ne klewu sigelem ke deng mom niten uu elem lanaw ofi, yóm ofi laen kô dù tul katayen. 9 Ke sotu matahem mit kóm là hemtahu, tódô lensitem, ne tudaem. Mom hyu béléem he ke lana sotu matahem syan ke gutahem yóm klowil laen dù sónen. Laen kô dù ofolem du yóm klewu matahem ke deng mom tudà le uu elem lanaw ofi.”

Yóm hlingón bè yóm ubiha tabag
(Luk 15:3-7)

10 “Hyu ke béen abay wen hen-gnok ye bè ni kem ngà nii. Tódô tulónu kuy, eles wen yó kem hógów Dwata tendo gel nô bè Mà bè longit fen gel semgyok kul. 11 Yó hol nógówen elem benwu yóm Ngà Tau, nan e tnóbóng yó kem tau deng lana.

12 Mò kehedem ye du se kuy? Ke wen tau mfun
lematu ubiha, mò kmoen du de ke sotu lana bélê
le? Ngem kà nan na tebel du yó kem syóm folò
syóm bè yóm gónón hótób kul talak bilil nan e
hnebel yóm sotu tabag bélê le. 13 Bè yóm ktonen
du, tey kligalen. Tódô tulónu kuy ktahuhen, tey
bong he kligalen du yóm sotu lana deng tonen
senta yó kem syóm folò syóm là lanahen. 14 Senged
se knawa yóm Mà tekuy bè longit. Là kóen móyô ke
sotu bè yó kem ngà lómón ni ke tô lana bè soluhen."

Ktolok Jisas yóm kmò keseflifót

15 "Ke wen gónón gemsalà béléem yóm du-
muhem hemtahu, tódói mógów ebéléen, ne sen-
tulón ye són yu lewu ye yóm salaen béléem. Ke
hnungolen uu, bud mulék hyu yóm keswè ye.
16 Okóm ke là hnungolen kóm, miti sotu duhen
ke lewu tau mò dumuhem bè yóm bud kógówem
ebéléen anì gloloem yóm deng monen bè Sulat
Dwata, yóm monen, 'Ke wen gónóm tmifù dumum
tau, hyu ke wen lewu duhen ke tlu tau mò fen
hmungol du yóm monem.' 17 Okóm ke là dog
hnungolen kul, tódô gotu tulón ye yóm kdéen bè
gónó le gel stifun yó kem Ju. Okóm ke là dogen
hmungol balù yóm deng kwit ye du bè gónó le gel
stifun yó kem Ju, hol lómón kmò ye ebéléen, lómón
yóm kmò ye ebè yó kem tau là hemtahuhen bè
Dwata, ne bè yó kem dumu tau gemsalà."

Yóm gel kenbê ye, ne yóm là kenbê ye du

18 "Tódô tulónu kuy ktahuhen," mon Jisas, "yó se
nmò kenbê ye talak tonok, angat bud kenbê Dwata
bè longit snéen. Yó se nmò là kenbê ye du, là se
kenbê Dwata du bè longit snéen.

19 Ni mò hol sù ye bè nawa ye. Anien ke tek lewu
tau mni bè Dwata, ne deng ssotu nawa le mni du
yóm hni le, tódô blay Mà bè longit kul yóm hni le
béléen yó. 20 Baluen he ke tek lewu duhen ke tlu
tau stifun mlan bè dou boluy, senged knóu bélê le."

Yóm hlingón bè yóm tau là hnifóten ke dumuhen

21 Omin Pitér mógów ebè Jisas, wen snólóken
béléen, monen, "Ó Sér, ke sónmoen gemsalà béléu
yóm dumuhu, hilu duléku de hmifót du? Hitu
duléku kô?"
22 Bnalà Jisas se, monen, "Là tek hitu dulékem
du, okóm hitu folò duléken hitu kehlifótem du.
23 Abay se yóm kogot Dwata tau, hol lómón yóm
sotu hningónu ni. Tehe yu ekni, wen sotu tau
hol geta kun mtuk bayad bè yó kem tau gel mò
nmò béléen. 24 Yó tanay nit le ebéléen yóm sotu
tau mutóng deng hilu kati filak. 25 Okóm yóm
tau ni koni, laen kô gónón ma mò bud bayaden
du yóm tey utóngen yó. Yó tódô tô nmò yóm tau
hol geta béléen, tódô tô hbaluen mò klifen, mung
du yehenen ne kem ngaen, kkólen bè yó kem
kimuhen mò mayad du yóm nutóngen. 26 Okóm
tódô na a kendel mtud bukol bè solu yóm tau hol
geta yóm tau yó, monen, 'Nam hanay kut nawam,
Sér, angat gotu bnayadu he yó yóm utóngu béléem.'
27 Tahu se, tódô bud mulék koduhen du yóm tau
hol geta yóm tau yó koni. Tódô hnifóten béléen yóm
utóngen yó koni, ne tódô hewaen snéen.
28 Timbow deng gewà yóm tau yó koni, bud gle-
beten se yóm sotu dumuhen mò nmò tehe mutóng
béléen, bede olo hilu filak yóm kun utóng. Ominen
tódô mogot du nan e nmò hemlong du, monen,

‘Géhél bnayadem ou ni.’ 29 Okóm yóm dumuhen
yó, tódô na a hegluduk bè solu yóm gónón mutóng,
monen, ‘Nam hanay kut nawam, Wè, angat gotu
bnayadu he yó yóm utóngu béléem.’ 30 Okóm là kóen
dog móyô yóm tau mtuk yó, mom heblangguen
efet gbayaden yóm utóngen béléen.
31 Timbow ton yó kem dumu tau mò nmò bè
yóm tau hol geta yó, ya tey sidek kegnóm le du.
Omin le mógów ebè yóm tau hol geta bélê le, ne
gotu tulón le du kdéen. 32 Kewót yóm tau hol geta,
bud htabahen yóm tau yó koni. Mung ktonen du,
monen, ‘Tey hesek laen dù mu yóm uu. Deng
hnifótu béléem yó kem tey utóng bongem lemwót
bè yóm kehkoduhem béléu. 33 Moen de ke là
knoduhem du kedumuhem lómón yóm deng dou
kkodu kóm?’ 34 Ya tey sidek kebut yóm tau hol geta
yó koni. Tódô heblangguen mò tafaken du efet
gbayaden yóm hol són utóngen.”
35 Bud mon Jisas, “Lómón sem ni ne angat nmò
Mà bè longit bélê ye ket kuy ne sotu ke là tahu
hnifót ye yó kem dumu ye gemsalà bélê ye.”

19

Ktolok Jisas bè keskó tau syehen
(Mark 10:1-12)

1 Timbow deng ktulón Jisas ni kem ni, ominen
bud lemwót, tnagaken prubinsya Galili, mógów
etu bè yó kem dumu benwu bè prubinsya Judiya
fi fatu yóm él boluyen Jurdan. 2 Tey tau wen bud
huli du, ne gotu hkó Jisas yó kem gemnóm des bélê
le.

3 Yóm knóen bè yó, wen kem Farisi mógów
ebéléen, wen snólók le béléen mò dalil gónó le
dmuón du, mon le, “Là sideken bè hlau tekuy kô
ke skó bè yehenen yóm tau balù kihu buten?”
4 Bnalà Jisas lu, monen, “Deng hónô senfala ye
yóm monen bè Sulat Dwata. Bè yóm hol kbuten
nmò Dwata yóm tau, logi ne libun.* 5 Yó mon
Dwata,

‘Yó gónóm mon, gtagaken maen ne yéen yóm
logi ne setnù le yóm tuha libunen,
ne baling le ssotu yóm lewu le yó.’*

6 Yó gónóm mon, là kô le bud stólóng ne yó kem tau
syehen, deng le baling ssotu ne. Duhen yó, yóm
deng kun sensotu Dwata, béen abay wen tau bud
semkó kul.”
7 Bud snólók le béléen yó kem Farisi, mon le, “Ke
lómón yó, moen se ke tehe snulat Musis yóm sotu
hlau, yóm monen, ‘Ke móyô skó bè yehenen yóm
logi, nan ne wen sulat gónón fema mò ilô yóm deng
kkóhen du?’ ”*
8 Bnalà Jisas se, monen, “Yó gónó Musis smulat
du yóm hlau yó, lemwót bè yóm alì kehlom nawa
ye mò sidek se. Okóm bè hol kbuten, là kô na a
kóyô Dwata du se yóm skó bè yehen. 9 Tódô tulónu
kuy,” mon Jisas, “yóm logi ke kóhen yehenen igoen
se là mdà du ne ke bud myehen dumu libun, yó
nmoen yóm tau yó, deng ndaen ne yóm libun gna
yehenen.”
10 Mudél le se kul yó kem gel lemolò ke Jisas,
mon le, “Ke là se gbek me skó bè yehen me, dog
myehen ne yó.”

---

* **19:4** Tekang Kbuten 1:27 ne 5:2. * **19:5** Tekang Kbuten 2:24.
* **19:7** Hlau 24:1.

11 Bnalà Jisas se lu, monen, “Là kdéen du tau
gembek du yóm là myehen. Són gónón gembek du
ke tódô Dwata mò du. 12 Sal stólóng se yóm but gónó
le là myehen kem tau. Wen se là myehenen, abay
se wen iget le lemwót bè ksut le. Wen se là mye-
henen lan le kmafun kul. Wen se là myehenen
lemwót bè kimón le yóm hmò Dwata kul. Yó se tau
gembek lemolò du ni kem monu ni, hol loloen.”

Kni Jisas kul bè Dwata yó kem ngà lemnek (Mark 10:13-16; Luk 18:15-17)

13 Wen se kem tau mit ngà ebè Jisas anì na le
e hnok du, ne anì hnihen lu bè Dwata. Okóm yó
kem gel lemolò ke Jisas, mom bnólów le lu. 14 Okóm
mon Jisas, “Heflós ye lu edini yó kem ngà yó, bê
ye abay henseng lu. Abay se yó kem tau nogot
Dwata, hol le mkél bè knawa ni kem ngà lómón
ni.” 15 Omin Jisas gotu mnok kul ne mni bélê le bè
Dwata, ominen hlós ebè yóm gónón e solu.

Yóm lomi tau wen kendengenen (Mark 10:17-31; Luk 18:18-30)

16 Sotu kdaw bè yó, wen sotu tau mógów ebè
Jisas, monen, “Ó Sér, wen snólóku béléem. Tedu de
yóm hyu mò nmou anì gutahu yóm klowil laen dù
sónen?”
17 Bnalà Jisas se, monen, “Moen de ke snólókem
béléu yóm hyu? Tek són Dwata yóm hyu. Ke hen-
deenem yóm klowil laen dù sónen, hol nimónem yó
kem kun hlau Dwata.”
18 Mon yóm tau yó, “Hlau du de, Sér?”
Bud mon Jisas se, “Béi monok. Béi mdà yehen.
Béi mnagaw. Béi tmifù kéng. 19 Nadatem maem ne

yéem. Kenbong nawahem kem dumuhem lómón kbong nawahem yóm kóm knô.”*
20 Bud mudél se yóm lomi tau yó, monen, “Deng gotu lolou yó kem yó, Sér. Tedu de duen?”
21 Bud bnalà Jisas se, monen, “Ke móyói hol gulit, tu ne muléki nam e hbalù kdê nô béléem, ne blayem bè tu kem élél yóm blihen. Ke yó nmoem, angat wen tey kendengenem bè longit. Ne lemwót yó dum kóm, loloem ou.” 22 Timbow gungol nim lomi lemnok ni koni yóm udél Jisas ebéléen yó, tódô lemwót, ya tey sidek keblat nawahen, abay se nalihen yóm tey kendengenen.
23 Omin Jisas mudél ebè yó kem gel lemolò du, monen, “Tódô tulónu kuy ktahuhen, tey mgel bè yóm tau wen kendengenen ke tô hogoten ke Dwata klowilen. 24 Bud nulitu bélê ye. Tey mgel bè yóm tau wen kendengenen ke tô hogoten ke Dwata klowilen. Mom mahil he yóm kamél ke hfusek te bè yóm sol dalum.”
25 Bè yóm kungol le du yó kem gel lemolò ke Jisas yóm monen yó, tey ketnga le du, mon le, “Ke lómón yó, tau du de gembek gmuta du yóm klowil laen dù sónen.”
26 Temngel ebélê le Jisas, monen, “Ke bè tau, là gbeken du. Okóm bè Dwata, laen dù là gbeken du.”
27 Omin Pitér mudél se kun, monen, “Ngem ni dém mi, Sér, glok me tódô gemtagak yóm kdéen lan me lemolò kóm. Bang tô ofol me se kum du?”
28 Mon Jisas se mò kul, “Tódô tulónu kuy ktahuhen, ke deng kól yóm lomi benwu, ne ke deng bangen myón bè yóm gónóhen myón kmamal

* **19:19** Kehewà 20:12-16, Hlolò 19:18, Hlau 5:16-20.

yóm Ngà Tau, wen snéen gónó ye myón kmamal bè
yó, yu kem sfolò lewu gel lemolò do ni. Angat ye
fen mogot kukum bè yó kem sfolò lewu bung tau
semfu gu bè yóm tehe Israél. 29 Ket tau, ke gloken
gemtagak gónóen, ne yó kem dumuhen setwoli, ne
yó kem tuhahen, kkólen bè yó kem ngaen, duhen
ke tonoken lanen lemolò do, lematu dulék Dwata
he bud hulék du ebéléen yóm deng gtebelen yó. Ne
lelen yó he angat gmuta du yóm klowil laen dù
sónen. 30 Bede angat tey dê bè yó kem tau deng
gegna nim kmoen ni, angat le bud ghuli bè yóm
kdaw yó. Ne yó kem ghuli nim kmoen ni, angat le
bud gegna bè yóm kdaw yó."

20

Yóm hlingón bè yó kem tau mò nmò

1 Bud mon Jisas mò kul, "Yóm kogot Dwata tau,
hol lómón ke yóm sotu tau lamang grép huluhen.
Sotu kdaw, tódô temkifu lemwót na a mebel tau
mò nmò bè yóm huluhen yó. 2 Tahu se, wen tau
tonen, ne eles sentulón le gna yóm kmò ksukéyen
kul sendaw. Ominen yó hewót kul mò nmò.

3 Timbow deng sóól mneged kdaw, ominen bud
lemwót ebè fedyan yóm tau fun hulu, wen tau to-
nen bliwel mdà gu bè yó laen dù nmò le. 4 Ne mo-
nen mò kul, 'Ke móyô ye, ne ye e mò nmò béléu bè
huluhu. Henyuhu he ksukéyu kuy.' 5 Tahu se, na
le e mò nmò yó kem tau yó. Timbow deng gtungu
kdaw, bud mebel tau yóm fun hulu. Ne bud sóól
mosol kdaw, bud yó se nmoen. 6 Timbow móyónen
sdef kdaw, ominen bud lemwót, ne tolo wen he

dumu tau mdà gu bè yó bè fedyan, snólóken bélê le,
monen, ‘Moen ke tódô ye mdà bè ni laen dù nmò?’
7 Bnalà le se, mon le, ‘Laen dù tau hmò kum
nmò.’
Bud monen se mò kul, ‘Mò ye nmò béléu dé bè
huluhu.’ Tahu se, na le e mò nmò.
8 Timbow deng seklewet bè yó, ominen mon du
mò yóm tau snaligen, ‘Tnabahem ne yó kem tau
mò nmò, ne snukéyem lu. Gna snukéyem yó kem
tau huli sut, ngangen efet kól bè yó kem tau tanay
sut.’ 9 Tahu se, gna bnayaden yó kem tau hol són
huli sut. Tódô blayen kul yóm sukéy geblà bè yóm
sukéy le sendaw. 10 Ngangen ne snukéyen yó kem
tau gna sut bè yó. Ofo kul ke bong kul sukéy,
okóm là. Tódô senged se. 11 Bè yóm kton le du,
tey kestulón le du yóm tau fun hulu yó, 12 mon le
mò du, ‘Yó kem tau huli sut yó, là dengen legen he
yóm kul kmò nmò, hanà tek sotu uras le. Blaem
nim kum, deng sendaw me ni ne htanggas bè nóng
kdaw, tódô kóem gotu hsengedem sukéy me.’
13 Bnalà yóm tau fun hulu yóm sotu tau mudél
ebéléen, monen, ‘Ó Wè, là kô lenugihu kóm. Igò
tekuy sem deng hyu semtulón du du eginu yóm
sukéy ye sendaw. 14 Nwa ye ne yóm sukéy ye, ne
mulék ye. Tódô dou kóyô hsenged du yóm kun
sukéy yóm tau huli sut bè yóm kuy. 15 Ilóem laen dù
dou kwalis mò du yóm dou kóyô bè yóm dou filak?
Nófô ye kô yóm kkoduhu yó kem tau huli mò nmò?’
”
16 Ne bud mon Jisas mò kul, “Yó kem ghuli ni
kmoen ni, angat bud gegna. Ne yó kem gegna ni
kmoen ni, angat bud ghuli.”

Getlu dulék Jisas tmulón du yóm angat katayen (Mark 10:32-34; Luk 18:31-34)

17 Bè yóm tolo ksubô le Jisas ebè Jirusalim, niten
hlayuk udì yó kem sfolò lewu gel lemolò du, wen
tulónen kul sónen lu, yó monen mò kul, 18 "Ngem
nim kógów tekuy ebè Jirusalim ni, sok kuy kól ditu,
angat eted le yóm Ngà Tau elem tdok yó kem geta
bè yó kem gel demsù ebè Dwata, ne yó kem tau gel
tmolok hlau. Yó angat kukum le du, hatay. 19 Ne
angat blay le elem tdok yó kem tau là Ju le. Tey
kehlowon le du, ne lel le mfes du, ngangen efet
tnutuk le bè kros. Bede bè getluhen kdaw, tódô
bud hlowil Dwata."

Yóm tô hni tuha libun Sibidi bè Jisas (Mark 10:35-45)

20 Timbow kogolen bè yó, mógów bè Jisas tuha
libun Sibidi, mung du lewu ngaen logi. Tódô tuden
bukolen bè solu Jisas, wen tô nóyô hnihen béléen.

21 Ne mon Jisas se mò du, "Moem de?"

Monen se, "Wen tô hnihu béléem dé, Sér. Kesok
deng kól du yóm kegetahem, kóyóu ke fasadem
dou ke angat le myón klohokem ni kem lewu ngau
ni, sotu fi bè kwananem ne sotu se fi bè iwóngem."

22 Bnalà Jisas se, bede mudél ebè yó kem lewu
ngaen, monen, "Là kô tngón ye du yóm hni ye yó.
Gbek ye hembala du kô ke yu gemfà du yóm angat
glumfaku?"

Mon le se, "Gbek me."

23 Mon Jisas, "Tahu se, angat glumfak ye se yóm
dou glumfak. Okóm laen dù kwalisu mélék du yóm
tau myón fi bè kwananu ne fi bè iwóngu. Dwata se

mò du yóm yó. Deng wen ne eles néléken mò angat
hyónen bè yó."
24 Timbow gungol yó kem sfolò gel dumu le
lemolò ke Jisas yóm hni yó kem lewu tau setwoli
yó, ya tey sidek kebut le kul. 25 Omin Jisas gotu bud
semtifun kul, monen mò kul, "Deng hónô tngón ye
ne kul kmò yó kem tau hol geta talak tonok, tey
gel kdansók le yó kem tau nogot le. Ne yó kem tau
mogot kukum, tey gulé kwit le yóm kukum nogot
le. 26 Okóm bélê ye kuy, là kô yó du yóm hyu bélê
ye. Ke wen sotu bélê ye móyô ke du baling geta bè
kem dumuhen, yake hol nô béléen yóm nawa yóm
tau gel tóbóng lówó. 27 Ne ke wen bélê ye móyô ke
du hol gegna bè kem dumuhen, yó dé kmoen lem
blóng ye, lómón ke du yóm klifen ye. 28 Yakà lómón
ni du se yóm kun nmò yóm Ngà Tau. Là kô yó du
nógówen edini ke fen na a hdatù lem blóng kem
tau. Okóm yó nógówen mò na e tmóbóng kul. Angat
hamaen yóm kun klowil mò msok yó kem tey dê
tau gu lem hatay."

Kehton Jisas yó kem lewu tau butô (Mark 10:46-52; Luk 18:35-43)

29 Timbow le bud lemwót gu bè Jiriku le Jisas ne
yó kem gel lemolò du, ya tey tau wen bud mung
du. 30 Ne wen lewu tau butô myón bè kilil lan.
Tikóng gungol le yóm klan Jisas bè yó, tódô kendel
henmung le tmaba, mon le, "Ó Sér, sfu tehe Dabid,
hol knoduhem mi." 31 Okóm deng mom senbólów
le lu yó kem tey tau bè yó, mon le, "Bê ye abay
hebnes tmaba." Tnódónem mom hennolì le tmaba,
"Ó Sér, sfu tehe Dabid, hol knoduhem mi."

32 Timbow gungol Jisas yóm ktaba le, tódô heg-
sud mdà, ne ominen tmaba kul ebéléen, monen,
“Tedu de yóm tô hmò ye do?”
33 Mon le se, “Htonem mi, Sér.” 34 Ya tey kkodu
Jisas kul yó kem tau yó, ominen mnok bè mata
le. Tódô sen-gengen se yóm bud kton le, ne tódô
henmung lolò le Jisas.

21

Khódó le ke Jisas bè Jirusalim (Mark 11:1-11; Luk 19:28-40; Jan 12:12-19)

1 Ngang le Jisas mógów ne yó kem gel lemolò du
efet le moni bè Jirusalim. Deng le gefet bè yóm
sotu benwu udì boluyen Bitfid, nô lem henfek yóm
Bulul Ulib. Bè yóm kkól le bè yó, wen lewu bè
yó kem gel lemolò du hógów Jisas tukô gna kul,
2 monen mò kul, “Mógów ye do etu bè tum benwu
udì ditu tuu. Sok ye kól ditu, angat wen ton ye asnu
fét hanà malak nati. Tódô ntó ye, nit ye do edini.
3 Ke wen tau smólók kuy, mon ye, ‘Wen muhen du
yóm gónó tekuy mogot.’ Kaem tódô kendel hlusen
kuy.” 4 Ni se deng gónóhen dohò yóm tehe snulat
yóm sotu tehe tugod Dwata ekni, yóm monen,
5 “Hol tulón ye yó kem tau menwu bè Sayun, mon
ye,
Ngem deng sut yóm tau hol geta bélê ye, tau là kóen
hegeta knô, smakay asnu.
Snakayen yóm nati asnu.”*
6 Tahu se, lemwót yó kem lewu hógówen yó koni,
tódô nmò le se yóm deng mon Jisas mò kul. 7 Nalak

* **21:5** Sikaraya 9:9.

le ebè Jisas yóm asnu, mung du ngà natihen, afid
le du dumu nes le, ne hsakay le ke Jisas.
8 Ne tey dê bè yó kem tey tau mung ke Jisas, gotu
nból le mulit lan yó kem dumu nes le. Wen se bélê
le ma doun koyu, gotu hlasà le mulit lan mò gónó
le hegfan yóm kadat le du. 9 Tódô le gotu mensag
yó kem tau tukô gna du ne yó kem fen tukô huli du,
mon le,
"Hol dóyón tekuy yóm semfu bè yóm tehe Dabid.
Dwata he hol tmóbóng du nim tau deng hógówen
ni. Hol dóyón tekuy dé Dwata."*
10 Timbow deng kól bè Jirusalim Jisas, ya tey
ketnga le du yó kem kdéen tau menwu bè yó,
snólók le, mon le, "Tmau du de ni?"
11 Bnalà yó kem tey tau sbung, mon le, "Ni se yóm
Jisas, yóm tugod Dwata lemwót bè Nasarit, yóm
sotu benwu bè prubinsya Galili."

Klo Jisas yó kem tau hembalù lem Gónô Dwata (Mark 11:15-19; Luk 19:45-48; Jan 2:13-22)

12 Tódô hlós elem Gónô Dwata Jisas, tódô glohen
yó kem tey tau bemli ne yó kem tey tau hembalù
lemen. Yó nmoen, nan e gotu lo lu. Gotu lugo-
den yó kem lemisa yó kem tau gel lemuluk filak.
Dalang se yó kem gónó le gel myón yó kem tau
hembalù kfati, gotu lugoden. 13 Mon Jisas mò kul,
"Igò Dwata deng mon du bè Sulaten, 'Yó muhen
yóm dou Gónô mò gónó le gel mni ebéléu yó kem
tau.' Okóm," mon Jisas, "deng mom henbaling ye
gónó le nô yó kem tau gel mnagaw."*

---

* **21:9** Lingón 118:25,26 ne 148:1. * **21:13** Isaya 56:7, Jirimaya 7:11.

14 Bè yóm igò Jisas nô bè yó bè Gónô Dwata, tódô
le gotu mógów ebéléen yó kem tau butô ne yó kem
tau tugô, ne gotu hkó Jisas yó kem des le. 15 Okóm
yó kem geta bè yó kem gel demsù ebè Dwata ne yó
kem gel tmolok hlau, gotu le mom lembut bè yóm
kton le yó kem hentaw ton nmò Jisas ne bè yóm
kungol le yó kem ngà tendo dmóyón du bè yó lem
Gónô Dwata. Yó tendo mon le, “Hol dóyón tekuy dé
yóm sfu yóm tehe Dabid.” 16 Mudél le ebè Jisas yó
kem tau lembut du yó koni, mon le, “Gungolem kô
udél tu kem ngà?”

Mon Jisas se, “Gungolu se.” Ne bud monen, “Là
deng gesfala ye du kô yóm sotu tulónen bè Sulat
Dwata, yóm monen,

‘Ó Dwata, balù yó kem ngà kólen bè yó kem ngà
tolo hebón,
deng tolokem lu anì hol tódô yóm kdóyón le kóm.’
”*

17 Timbow deng yóm kudél Jisas yó koni, ominen
tmagak kul, hlós ebè Bitani, ne ditu gónón tungô.

Kudél Jisas yóm koyu fig
(Mark 11:12-14, 20-24)

18 Timbow hayahen bè yó, tódô bud temkifu
Jisas mulék ebè syudad Jirusalim. Yóm tolo knóen
bè lan, gnómen ne kbitilen. 19 Ne wen tonen sotu
koyu mdà kilil lan boluyen fig. Omin Jisas mógów
etu, nénégen ke wen bunguhen, okóm laen duen,
tódô hono doun. Omin Jisas mudél ebè yóm koyu
yó, monen, “Nbuten ni là kói na e bud mungu.”
Tódô sen-gengen se mékéng yóm koyu yó.

---

* **21:16** Lingón 8:2.

20 Ya tey kehtaw le du yó kem tau gel lemolò ke
Jisas yóm kton le du yó, mon le, “Kiholen kendel
tódô gotu mékéng nim koyu ni?”
21 Mon Jisas mò kul, “Tódô tulónu kuy ktahuhen,
ke wen kehtahu ye, ne ke là megewu nawa ye,
gbek ye snéen mò du yóm nmou bè nim koyu ni.
Là sónen du yó gbek ye, gbek ye snéen tódô mdók
nim bulul nii anì mdó bè ni, ne mili elem mohin,
botong tódô nimónen yu. 22 Ke wen kehtahu ye,
balù kihu hni ye bè Dwata, guta ye.”

Ksólók le yóm kwalis Jisas (Mark 11:27-33; Luk 20:1-8)

23 Bud mulék ebè Gónô Dwata Jisas. Yóm igoen
tolo tmolok bè yó, sut le béléen yó kem geta bè yó
kem gel demsù ebè Dwata ne yó kem tuha gónó le
gel galak, mon le mò ke Jisas, “Wen kô kwalisem
mò du ni kem deng nmoem bè ni? Tau du se
bemlay kóm kwalis mò du?”
24 Bnalà Jisas se lu, monen, “Wen se dou snólók
bélê ye. Ke tngón ye balaen, tulónu kuy se yóm
gónón lemwót yóm dou kwalis mò du yóm deng
nmou bè ni. 25 Ni snólóku bélê ye. Bè yóm tehe
gel kbabtays Jan yó kem tau, gónón lemwót de
kwalisen mò du? Lemwót bè Dwata kô, duhen ke
tódô lemwót bè kem tau?”
Omin le na stulón són lu yó kem tau smólók ke
Jisas yó koni, mon le, “Tedu kmò kbalà tekuy du
du? Ke mon tekuy se lemwót bè Dwata, dô monen,
‘Moen de ke là hentahu ye du?’ 26 Ke bud mon
tekuy se lemwót bè tau, déke mom wen sidek nmò
le bélê tekuy yó kem tau, abay se bè kul kehedem
du, hol tau tugod Dwata yóm Jan.”

27 Omin le malà ke Jisas, mon le, “Là kô tngón
me du balaen yóm snólókem yó.” Ne bud mon Jisas
se, “Ke là tngón ye du balaen yóm dou snólók, là se
tulónu du kuy gónón lemwót yóm dou kwalis mò
du yóm deng nmou bè ni.”

Yóm hlingón bè yó kem lewu ngà logi setwoli

28 Omin Jisas bud mon du mò kul, “Tedu de
kmò kehedem ye du nim nii? Wen sotu tau lewu
ngaen logi. Lemwót yóm mà le, mógów ebè yóm
ngaen twogu, ne monen mò du, ‘Ó ngà, nam e
mò kut nmò bè gónó mulu grép dé kemdaw ni.’
29 Okóm mom mon yóm ngaen twogu yó, ‘Bée dou.’
Okóm legen udì bè yó, tenlesen hendemen ne tódô
lemwót etu. 30 Ominen bud mógów ebè yóm ngaen
són twoli, ne senged se yóm kmonen du. Ne mon
yó sem ngaen, ‘El, mógówe kdeng Mà.’ Okóm là sem
dogen dohò.” 31 Bud mon Jisas, “Mahi du de bélê le
mimón ke mà le?”

Ne mon le se, “Yóm ngaen twogu.”

Omin Jisas bud mon du mò kul, “Tódô tulónu
kuy, mom gna mung bè yó kem tau nogot Dwata
yó kem tau gel mtuk bwis, ne yó kem libun hdóyón.
Là kuy, là kô ye na a gmung. 32 Ngem yó dém le
ksut Jan lem blóng ye yóm tau gel mabtays. Tey
kehetngónen du kuy yóm lan hyu bélê ye, okóm là
kô ye dog himón. Deng mom yó mimón du yó kem
tau gel mtuk bwis ne yó kem libun hdóyón. Igò
ye sem deng gotu mton du nim ni, ewenem là kô
tenles ye du kehedem ye, là kô dog hentahu ye du
yóm gel tulón Jan kuy.”

Yóm hlingón bè yó kem tau mogot nmò là gulit
(Mark 12:1-12; Luk 20:9-19)

33 “Ni hnungol ye,” mon Jisas, “wen bud sotu
hningónu bélê ye. Wen sotu tau lamang huluhen
yóm sotu kay mungu boluyen grép, ne lenabaten
gu hilolen. Ne ominen mò yóm angat gónó le
kemmes élen, ne nmoen snéen yóm gónô geta mò
gónó le gel nô yó kem tau mentey du. Ne mdengen
se kem tau hogoten du yóm huluhen, ominen
lemwót milo ebè yóm sotu benwu. 34 Tikóng deng
kól bè kbunguhen yó kem huluhen yó, wen kem
tau dóken ebè yó kem tau deng tehe hogoten du
anì hwit le ebéléen yóm kun bad. 35 Timbow le kól
ditu yó kem tau dóken, deng mom yó nmò le bélê le,
tódô sensogot le lu. Tey sidek kboug le yóm sotun,
ne hnatay le yóm sotuhen, ne sentudà le botu yóm
sotuhen. 36 Ominen bud wen tau hógów yóm tau
fun hulu yó koni, malù le wadag. Senged snéen
kmò le kul yó kem tau mogot hulu.

37 Bè yóm hol sónen, yó nmò yóm tau fun hulu,
tódô hógówen yóm ngaen logi, monen, ‘Kaem ni se
yóm nadat le, yakà ngau du.’

38 Okóm timbow ton yó kem tau mogot hulu yóm
ngaen yó, mom mon le, ‘Yó nii yóm ngà yóm tau
fun hulu. Lemwót kuy ne, na tekuy e hnatay anì
gfun tekuy yóm tonok angat nfunen.’ 39 Tahu se.
Tódô sensogot le yóm ngaen, ne tudà le hulé labat
ne ditu gónó le hmatay du.”

40 Omin Jisas bud mon du mò kul, “Ke deng kól
bè yó yóm tau fun hulu, tedu se angat nmoen bè yó
kem tau deng tehe snaligen yó?”

41 Bnalà le se, mon le, “Angat gotu hnatayen lu
yó kem tau sidek nmò le yó, ne bud hogoten tu kem
dumu tau hyu keblay le bad bè ket kgefeten.”

42 Omin Jisas bud mon du mò kul, “Tahu se yóm
mon ye. Deng gesfala ye kô kuy yóm tehe mon
Dwata bè Sulaten,
‘Wen botu deng senkbê yó kem tau hdà gónô, ofo
kul ke laen dù muhen.
Anì monem, yó se yóm hol tahu botu mò hembegel
du yóm gónô hdà le.
Yó se yóm deng nmò Dwata, ne tey kehtaw tekuy
du yóm nmoen yó.’*
43 Tódô tulónu kuy,” mon Jisas, “lemwót bè yóm
kekbê ye du yóm botu yó, là kô ye bud gmung ne
bè yó kem tau nogot Dwata. Yó bud tles nogoten
yó kem tau mò du yóm nóyóen. 44 Yóm botu monu
yó koni, ke wen tau btang etahen, tódô gotu mfu-
tul lówóhen. Ne ke wen tau gdilanen, tódô gotu
lemuna.”
45 Ne tódô tngón yó kem geta bè yó kem gel
demsù ebè Dwata ne yó kem Farisi yóm kegbaken
ebélê le yó kem hningón Jisas yó. 46 Yó nmò le, tódô
tô kendel kenfô le, okóm likò le yó kem tey tau wen
sbung bè yó, yakà hentahu le du hol tugod Dwata
yóm Jisas.

22

Yóm hlingón bè yóm mò ken bong bè gónô mulu (Luk 14:15-24)

1 Bud wen tulón Jisas kul hlanen bè hlingón,
monen, 2 “Yóm kogot Dwata tau, hol lómón yóm tau
hol geta, wen ken bong nmoen bè lówó yóm ngaen
logi. 3 Timbow deng hto yóm butengen mò du,
ominen hógów yó kem tau mò nmò béléen anì na

* **21:42** Lingón 118:22,23.

le e nangay tu kem tau deng tinoken. Okóm mom
là dog le móyô mógów yó kem tau deng tinoken
yó. 4 Ominen wen dumu tau bud hógówen etu bélê
le, monen mò kul, ‘Tulón ye kul deng deng ne yóm
ken nmou. Deng wen kem safì tnétéu, dalang se yó
kem ngà safì mabù, deng gotu tnétéu. Deng gotu
deng ne kdéen. Géhél le do edini ne bè nim ken
bong nmou bè lówó yóm ngau logi.’ 5 Okóm yó kem
tau deng tinoken yó, là kô le dog hekmón, mom
henlel le yóm kul nmò. Lemwót sotu, mógów ebè
numahen, ne lemwót sotu, mógów ebè tindaen.
6 Ne yó nmò yó kem dumu, mom sensogot le yó
kem tau dók yóm tau hol geta, deng mom senboug
le lu, ne hnatay le lu.

7 Ya tey sidek kebut yóm tau hol geta. Tódô
hógówen yó kem sendaluen nan e hfatay lu yó
kem tau monok yó, gotu htemen yóm kul syudad.
8 Ominen bud tmaba yó kem tau mò nmò béléen,
monen, ‘Deng gotu deng ne kdéen. Yó kem tau
deng gna tô tinoku, là kóen knóón kken le du kul
nim ken nmou ni. 9 Mógów ye kut bè tu kem lan
lamang, gotu tnaba ye kihu tau ton ye ebè nim ken
bong nmou.’

10 Tahu se, kewót yó kem tau dóken, gotu le
mógów ebè tu kem lan lamang, gotu sentifun le yó
kem tau ton le. Wen se bélê le kem tau hyu kmò
le. Wen se kem tau gel mò sidek. Gotu sentifun
le lu efet tódô meskel lem yóm gónô gónó le mò
ken bong yó. 11 Ominen mógów elem blóng le yóm
tau hol geta mò ken yó koni nan e kenlô lu. Okóm
wen tau tonen lem blóng le bè yó là lemseken yóm
nes gel lesek le bè gónô mò ken. Mung kudélen

ebéléen yóm tau hol geta yó koni, monen, 12 ‘Kmò
khusekem elemen kóm du Wè, igoem là lemsek du
yóm nes bè gónô mò ken?’ Ne là se kóen gudél yóm
tau yó. 13 Omin yóm tau hol geta yó, mdók yó kem
tau gel mò nmò béléen, monen, ‘Ni nfét ye sigelen
ne tihen, bot ye etu bè lewà bè gónón alì kmifu
anì bè yó gónón tendo heslaf ne dmumu mkik, ne
sembéhé kakim.’ ” 14 Bud mon Jisas, “Hol lómón
yó se yóm nmò Dwata. Tey dê tau tinoken, okóm là
holen wen néléken.”*

Ksólók le yóm kmò kbayad bwis bè yóm tau hol geta bè Rom
(Mark 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 Bè yóm kungol kem Farisi du yó kem tulón
Jisas yó koni, omin le lemwót mebel lan le gemkfô
du bè kudélen. 16 Yó nmò le, wen tau dók le ebéléen,
hono kem tau gel lemolò kul, ne wen se bélê le
kem kun tau Hirod. Timbow le kól bè Jisas, mon le
mò du, “Ó Sér, tódô tngón me sal gel tahu yóm gel
tulónem bè yóm kun kóyô Dwata bè tau. Ne laen
dù klikoem tmulón du, abay se laen dù tau mtukul
henlom nawahem. 17 Wen tô snólók me béléem,”
mon le. “Gsalà bè hlau tekuy kô yóm gel kbayad
te bwis ebè Sisar, yóm tau hol geta bè Rom mogot
tekuy? Mò kehedemem du se kóm?”

18 Okóm tódô tngón Jisas se yóm tô atul le, ne yó
monen mò kul, “Tey tau hemtedeng knô nim yu.
Moen de ke tô tnilów hnolot ye ou? 19 Tolok ye do
kun yóm filak mgel mò bayad bwis bè yóm tau hol
geta yó.” Tahu se, wen tolok le du. 20 Ne yó monen,

* **22:14** Yó sotu lanen yóm mon Jisas ni, “Tey dê tau tinok Dwata, okóm là holen wen yóm móyô mung.”

“Tulad du de nô du nim filak ni? Ne boluy tau du nô du?”
21 Mon le se, “Sisar.”
“Na,” mon Jisas, “ke Sisar se funen, tódô blay ye ke Sisar yóm kun, ne blay ye ke Dwata se yóm kun.”
22 Ya tey ketnga le du yóm kbalà Jisas kul yó. Tódô le lemwót, tnagak le Jisas.

Ksólók le yóm bud klowil tau gu lem hatay (Mark 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 Segeng bè yóm kdaw yó, wen se bè yó kem Sadyusi sut bè Jisas. Ni kem tau ni là kô hentahu le du ke angat bud hlowil Dwata yó kem tau deng matay. 24 Wen se kul snólók bè Jisas, mon le, “Ó Sér, tehe gel mon Musis, ke matay yóm logi igò le là deng mngà yóm yehenen, yóm twolihen tmodol béléen bud lemolò yóm kun yehen anì wen ngaen béléen mò kun sfu yóm twoguhen.* 25 Na,” mon le, “tehe yu ekni, wen hitu kem logi ssotu sut le menwu lem blóng me. Ne myehen yóm hol twogu bélê le, bede mom kendel matay igoen là deng wen ngà le. Ne yóm twolihen tmodol béléen bud lemolò yóm yehenen. 26 Okóm bud matay snéen kun gu laanen là deng wen ngà le. Ne senged se yóm getlu twolihen. Ngang le stufì slolò efet kól bè yóm ghitu le, ne senged gotu katay le. 27 Ngangen efet matay se kun yóm libun. 28 Ni snólók me béléem ni,” mon le, “bè yóm angat kehlowil Dwata tau elem hulin kdaw, mahil du bélê le bud gemyehen du yóm libun yó? Blaem deng tehe gotu sentufì le myehen du yóm hitu le.”

---

* **22:24** Hlau 25:5,6.

29 Bnalà Jisas se lu, monen, “Tey salà yóm ke-
hedem ye. Yó duónen, là tngón ye du yóm nô lem
yóm Sulat Dwata, ne là se tngón ye du yóm kfasang
Dwata. 30 Bè yóm angat kehlowil Dwata kem tau
deng matay, laen kô dù bud angat syehen, abay
se angat le mkél bè yó kem hógów Dwata gel nô
bè longit. 31 Ne bè yóm snólók ye bè angat bud
klowil tau, là deng gesfala ye du kô yóm tehe tulón
Dwata kuy bè Sulaten? Yóm monen, 32 ‘Ou se sana
kul Dwata le Abraham ne Isak ne Jakub.’ Bè yóm
udél Dwata yó gónó ye temngón du yóm deng bud
kehlowil Dwata kul. Abay se yóm Dwata, du se
Dwata yó kem mowil, là bè yó kem là mowilen.”*
33 Yóm kungol le yóm ktolok Jisas, ya tey ketnga
le du yó kem tey tau wen sbung bè yó.

Yóm hlau Dwata alì bong muhen bè kdéen (Mark 12:28-34; Luk 10:25-28)

34 Timbow gungol yó kem Farisi yóm klaen dog
gmò le bè Jisas yó kem Sadyusi, omin le stifun se
kul, 35 ne wen sotu bélê le yóm gel tmolok hlau,
tô tmilów smólók ke Jisas se kun, monen, 36 “Ó
Sér, mahi du bè yó kem hlau Dwata yóm hol bong
muhen bè kdéen?”
37 Bnalà Jisas se, monen, “ ‘Kenbong nawahem
Dwata, yóm gónóhem mogot. Hotuhem nawahem
ebéléen, ne hol hendemem yóm kun kóyô.’* 38 Yó
se,” mon Jisas, “yóm hlau Dwata alì bong muhen
bè kdéen, yóm hol tanayen. 39 Ne gewuhen yóm
alì bong muhen skél du, duhen yóm monen, ‘Ken-
bong nawahem kem dumuhem lómón yóm kbong

* **22:32** Kehewà 3:6. * **22:37** Hlau 6:5.

nawahem yóm kóm knô.'* 40 Ni kem lewu hlau
Dwata ni, hol kanguy yóm kdê tehe hlau Musis,
ne yóm kdê tehe gel htugod Dwata yó kem gna
tugoden ekni."

Yóm ksólók Jisas kul
(Mark 12:35-37; Luk 20:41-44)

41 Ne wen snólók Jisas bè yó kem tey Farisi sbung
bè yó, monen mò kul, 42 "Tedu kuy kmò kehedem
du yóm Misaya? Gónón gu semfu du?"
Mon le se, "Semfu gu bè Dabid."
43 Bud mon Jisas, "Okóm tedu kmò kesfuhen gu
bè Dabid du? Igò Dabid se tehe moluy du gónóhen
mogot, hmonen du yóm Tulus Dwata,
44 'Ni se udél Dwata ebè yóm gónóhu mogot, yó
monen mò du,
Myóni bè ni dé fi bè kwananu.
Angat gotu ndau lu elaan yó kem hmohon
kóm.'*
45 Yóm Misaya myón bè kwanan Dwata yó, yó
kboluy Dabid du 'Gónóhu mogot.' Tedu se tô
kmò klanen du ke mom du yóm bud semfu gu bè
Dabid?"
46 Laen dù gembalà du nim snólók Jisas ni. Tódô
nbuten bè yó ne laen kô dù bud mlos smólók ke
Jisas.

23

Kekbê Jisas yóm kul gel nmò yó kem Farisi ne yó kem tau gel tmolok hlau
(Mark 12:38,39; Luk 11:43, 46; 20:45,46)

---

* **22:39** Hlolò 19:18. * **22:44** Lingón 110:1.

1 Bud mudél Jisas ebè yó kem tey tau sbung ne
ebè yó kem gel lemolò du, monen, 2 “Yó kem gel
tmolok hlau ne yó kem Farisi, wen se kul glal
tmolok du yóm hlau Musis. 3 Yó gónóm mon, hol
nimón ye ne hol lolò ye yóm kdê tolok le kuy. Okóm
hol bê ye abay lolò yóm kmò kekdol le, abay se olo
le beyen tmolok du kuy yóm hlau, là kô lolò le du.
4 Ya tey sidek keblaten yó kem hlau gel hbô le kem
tau, okóm kul, balù gdù, là kô le tmóbóng mit du
yóm blat gel hbô le kuy yó.
5 Tódô kdê yóm nmò le, són hnebel le yóm ksalù
tau kul. Ngem dé kbongen yóm Udél Dwata snulat
bkes bè uyó le ne bè sigel le, lel le tey htahà
hlumfung bè kilil nes le. 6 Ke bè gónô mò ken,
kóyô le ke hol le myón desyung. Dalang se bè gónô
gel stifun, kóyô le ke myón le bè gónó le myón yó
kem tau hol nadat. 7 Dalang se ke mógów le ebè
fedyan, kóyô le ke hol nadat tau lu ne ke tnaba le
lu ‘Tau tmolok.’ 8 Okóm kuy du,” mon Jisas, “hol bê
ye abay móyô ke tnaba le yu ‘Tau tmolok.’ Kaem
gotu ye setwoli yóm kdê ye, ne tek sotu yóm tmolok
kuy. 9 Ne hol béen abay wen tnaba ye ‘Mà’ bè
yó kem tau genlal ye te tonok. Abay se tek sotu
Mà ye, duhen yóm Mà tekuy bè longit. 10 Bê ye
abay móyô ke tnaba le yu ‘Gónô mogot,’ abay se tek
sotu gónó ye mogot, sónen yóm Misaya. 11 Yóm tau
hol geta bélê ye, yake yó dé kmoen lem blóng ye,
lómón ke du yóm tau gel mò nmò bélê ye. 12 Yó se
tau hegetahen knóen, angat heglaan Dwata. Okóm
yóm tau heglaanen knóen, angat hegeta Dwata.”

Kbólów Jisas yó kem tau gel hemtedeng knô
(Mark 12:40; Luk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

13 Bud mudél Jisas, monen, “Angat tey tafak ye
yu kem tau tmolok hlau ne yu kem Farisi, yu kem
tau gel hemtedeng knô. Lómón ke deng mom
kendadu ye yóm bak dól bè yóm kogot Dwata tau.
Là se kô ye dog gusek kuy, ne deng mom henseng
ye yó kem tau móyô mung. 14 Angat tey tafak ye yu
kem tau tmolok hlau ne yu kem Farisi, yu kem tau
gel hemtedeng knô. Yu se kem tau fen gel smukat
yó kem libun bolu anì gfun ye gónô le, lel ye alì
gel htahà kni ye bè Dwata. Yó se gónó Dwata alì
hemsidek du yóm angat ktafaken kuy. 15 Angat tey
tafak ye yu kem tau tmolok hlau ne yu kem Farisi,
yu kem tau gel hemtedeng knô. Glok ye mifal
mohin mógów bè yó kem dumu benwu mayuk na
a mebel bà tek sotu tau mò lemolò kuy. Bè yóm
kloloen kuy, deng mom mkay senta yóm ksidek
yóm kuy nmò yóm kun ksidek nmò. Yó gónóm mon,
knóón bélê ye nô lem lanaw ofi.

16 Angat tey tafak ye yu kem tau butô tô malak
kem dumuhen butô. Bè kuy ktolok, ke wen tau
safaen yóm Gónô Dwata, anien ke nuléhen yóm
safaen yó, mom mon ye là sideken. Okóm ke yó
safaen yóm tahu blówón nô lem yóm Gónô Dwata,
mom mon ye là hyuhen ke nuléhen safaen. 17 Tey
ye nungel, butô ye. Ilóem kmon ye ke bong muhen
yóm tahu blówón senta yóm Gónô Dwata. Là kô
yó du. Yó gónón baling mólós bè Dwata yóm tahu
blówón yó, abay se deng nô lem Gónóen. 18 Ne bud
sotu gel tolok ye, ke safà yóm tau yóm gónô demsù
ebè Dwata, bud mon ye là sideken ke nuléhen.
Okóm ke safaen yóm dsuen ebè Dwata, gel mon
ye là hyuhen ke nuléhen yóm safaen yó. 19 Tey

ye butô. Ilóem kmon ye ke bong muhen yóm dsù
ye ebè Dwata senta yóm gónó ye gel demsù du.
Là kô yó du. Yó gónón baling mólós yóm dsù,
abay se deng nô bè yóm gónó le demsù du ebè
Dwata. 20 Yó gónóm mon, ke safà yóm tau yóm
gónô demsù ebè Dwata, gomong safaen snéen yóm
dsuen. 21 Ke safaen Gónô Dwata, deng gomong
safaen snéen Dwata, yóm nô lemen. 22 Ke safaen
longit, deng gomong safaen ne yóm bangkù gónó
Dwata myón kmamal yóm klamangen, ne gomong
snéen Dwata, yóm myón tahen.

23 Angat tey tafak ye yu kem tau tmolok hlau
ne yu kem Farisi, yu kem tau gel hemtedeng knô.
Balù yó kem som lemnaw ye, sana keblay ye ke
Dwata yóm gesfoloen. Okóm deng mom knogol
ye yó kem hlau bong muhen, duhen yóm hlau bè
ktedeng kmò, ne bè keskodu, ne bè kessalig. Laen
dù gónón sidek yóm keblay ye ke Dwata yóm kun
ólól, okóm bê ye klifót yó dum hol bong muhen.
24 Yu kem tau butô tô malak kem dumuhen butô,
tey klolò ye du yó kem hlau lemnek, okóm là nimón
ye kul yó kem hlau alì bong muhen.

25 Angat tey tafak ye yu kem tau tmolok hlau ne
yu kem Farisi, yu kem tau gel hemtedeng knô. Ke
hningónu yóm kmò ye, lómón yóm tgayan ne yóm
huyów olo ye molob tahen, là lemen. Igoen yóm
nô lemen, tódô hono yóm deng gnaga ye lemwót
bè yóm keseglom ye. 26 Tey ye butô, yu kem Farisi.
Na ye gna nolob lemen dé yóm tgayan anì baling
mólós tahen snéen.

27 Angat tey tafak ye yu kem tau tmolok hlau
ne yu kem Farisi, yu kem tau gel hemtedeng knô.
Hol ye mkél bè yóm lungun tilob bentulà bukay

tahen, okóm lemen hono tiol tau matay, hono unged bolok. 28 Hol lómón yó se yóm kuy kmò. Tey tilob yóm gel hton ye bè tau, okóm yóm lem hendem ye hono kéng ne hono sidek."

Angat ktafak Dwata kul (Luk 11:47-51)

29 "Angat tey tafak ye yu kem tau tmolok hlau ne yu kem Farisi, yu kem tau gel hemtedeng knô. Tey tilob yóm gel nmò ye bè yóm tehe gónó le lembeng yó kem tugod Dwata ekni, ne tey keheklóón ye yóm tehe gónó le lembeng yó kem tau tehe tedeng kmò le. 30 Ne gel mon ye ke tehe ye deng tau se kuy ekni bè yóm kul kdaw le tehe fù tekuy, là kô ye na a gbót se kuy hmatay yó kem tehe gna tugod Dwata.

31 Lemwót bè yóm udél ye yó gónón gdilô yóm hol kesfu ye bè yó kem tau tehe mò des yó kem tehe tugod Dwata ekni. 32 Yó ne, henfu ye yóm nmò tehe nbut yó kem tehe fù ye, yóm là deng gdeng le du. 33 Ya nim yu kem tau knawa ulal, hono ye semfu gu bè yó kem tau knawa ulal. Tedu kmò kegewà ye lemen du yóm deng kgolu ye elem lanaw ofi? 34 Tódô tulónu kuy, angat wen kem tau bud hógówu elem blóng ye, yó kem tau tugod Dwata, ne yó kem tau hulung hedem, ne yó kem tau hulung tmolok. Tódô wen bélê le hnatay ye, wen se tnutuk ye bè kros, ne wen se nfes ye lem gónô ye gel stifun, ne mom ktes ye lu ebè yó kem dumu benwu gónó le e mlóy. 35 Yó angat guta ye du yóm nmò ye yó, gotu duón Dwata kuy yóm tehe katay le bnonok yó kem tau tedeng kmò le, lemwót bè katay Abél bnonok, yóm tau alì tedeng kmoen, efet kól bè yóm kbonok le ke Sikaraya yóm tehe ngà Berakiya.

Tódô kem hnatay le igoen tolo mógów lem blóng yóm Gónô Dwata ne yóm gónó le gel demsù ebè Dwata. 36 Tódô tulónu kuy ktahuhen, angat tnafak Dwata yu, yu kem tau kmoen ni, bè yóm kdê deng tehe matay bnonok.”

Kkodu Jisas yó kem tau bè Jirusalim (Luk 13:34,35)

37 “Yu kem tau menwu bè syudad Jirusalim, sal gel hnatay ye yó kem tau tugod Dwata, ne hnatay sentudà ye botu yó kem tau hógów Dwata ebélê ye. Deng hilu duléku ne tô móyô sembung kuy, lómó tô kmou kuy, lómón yóm mlon gel kenleken elaan hafaken yó kem ngaen, okóm là kô ye dog móyô. 38 Yó se gónó Dwata tódô mayà du yóm Gónóen lem blóng ye. 39 Tódô tulónu kuy, là kô tagad na ye bud ton dou he ke là nan kól yóm kdaw angat kmon ye du, ‘Dwata he hol tmóbóng du yóm tau deng hógówen.’ ”*

24

Angat kegbà yóm Gónô Dwata (Mark 13:1,2; Luk 21:5,6)

1 Kewót Jisas bè yó, tnagaken yóm Gónô Dwata. Yóm igoen tolo mógów, ten-gafit yó kem gel lemolò du, tolok le du yó kem gónô mteg hmilol yóm Gónô Dwata. 2 Omin Jisas mon du mò kul, “Hol tenngel ye dé yóm kdê ton tekuy ni. Tódô tulónu kuy ktahuhen, angat kól yóm kdawen laen kô dù tebel bè ni kem beng botu nii, tódô gotu lenusok le.”

---

* **23:39** Lingón 118:26.

Ilô yóm hol són kdaw
(Mark 13:3-13; Luk 21:7-19)

3 Ngang Jisas mógów efet kól bè Bulul Ulib, ne
myón bè yó. Omin le mógów ebéléen yó kem gel
lemolò du, són lu, snólók le béléen, mon le, “Ó Sér,
kilón kdohoen yóm deng tulónem kum yó koni?
Tedu de ilô me du yóm bud ksutem ne yóm hol són
kdaw?”
4 Bnalà Jisas lu, monen, “Hol ten-gama ye anì
laen dù tau gónó ye gsukat. 5 Abay se angat dê tau
sut tô hlingu béléu. Yó angat mon le, ‘Ou se yóm
Misaya.’ Ne tey dê tau gsukat bélê le. 6 Angat wen
gungol ye tau sgida moni bélê ye, ne wen sentulón
le gida bè dumu benwu mayuk snéen. Okóm bê
ye abay hlikò. Ne gotu dohò ni kem ni, okóm là
kô yó du he yóm hol són kdaw. 7 Angat wen kem
benwu mit sgida bè kem dumu benwu. Ne tey
dê benwu gónón mbel bitil bong ne linol bong.
8 Kdê ni kem ni, yó se ayawen yóm móyón kkól yóm
hol són kdaw. Hol lómón yóm libun mlutut, sok
kmuleng, ayawen sut yóm ngaen.

9 Ne angat tey dê tau bè klamangen benwu
kmutó nawa kuy lemwót bè yóm klolò ye do. Tódô
kenfô le yu, ne tey kehsidek le kuy, ne hnatay le
yu. 10 Bè yóm kdaw yó, angat tey dê tau knogol
le kehtahu le. Ne knutó nawa le yó kem dumu
le hemtahu, ne glef le ne hekfô kul. 11 Angat tey
dê tau sut lembù tmugod ke Dwata, ne tey dê tau
gsukat bélê le. 12 Lemwót bè yóm alì kmò le sidek
yó kem tau bè klamangen benwu, angat monol
yóm kesbong le nawa. 13 Okóm hol ye hbala efet
kól bè sónen anì angat guta ye yóm klowil laen

dù sónen. 14 Bede nan glalag bè kdéen tau bè
klamangen benwu he yóm Tulón Hyu gbak ebè
yóm kmò kogot Dwata tau anì hol tngón le, ominen
yó he kól yóm hol són kdaw."

Yóm tô matù ke Dwata
(Mark 13:14-23; Luk 21:20-24)

15 Bud mon Jisas, "Bè tehe kegenen du Danyél
ekni, yóm sotu tau tehe gna tugod Dwata, eles
tulónen yóm angat mdà bè Gónô Dwata yóm alì
sidek knikò, yóm natuen Dwata. Yóm tau semfala
du yóm ni, hol hennagien kmò klanen. 16 Ke sok
kól yóm kdaw yó, eles le tódô mlóy elem bulul ne
yó kem tau menwu bè prubinsya Judiya. 17 Ke wen
tau tolo nô bè gónón henos bè gónóen, hol béen tlek
bud husek elemen ke mebel mò niten. 18 Ke wen
tau tolo nô bè tnibahen, hol béen tlek bud mulék
eta ne ke tô bud mebel kgal mfól mò niten. 19 Kodu
le yó kem libun mlutut bè yóm kdaw yó, ne yó kem
libun tolo semlé ngà. 20 Hol hni ye bè Dwata anì
là geblaen bè yóm bulónen sidek kdaw yóm klóy
ye yó, ne anì là geblaen bè yóm Kdaw Kehegnô
snéen. 21 Abay se angat tey hlayam bong sok sut
bélê ye yóm hlayam monu ni. Ni he yóm hlayam
alì sidek bè kdéen hlayam deng sut bè tau lemwót
bè hol kbut benwu, ne là se kô bud sneefen du ne.
22 Okóm lemwót bè yóm kkodu Dwata kul yó kem
tau deng néléken, yó gónón là hol hegen du yóm alì
hlayam yó. Ke hegenen, bà sotu ke wen tau bud
mowil te tonok.
23 Hol bê ye abay hentahu ke wen tau mon du
mò kuy, 'Ngem, ni sii yóm Misaya.' Duhen ke mon
le, 'Deng gdek dituu kun,' hol bê ye abay hentahu.
24 Abay se angat wen yó kem Misaya kéng sut, ne

wen yó kem tau lembù tmugod ke Dwata. Angat
tey dê hentaw ton hegfan le mò gónó le hol tô
smukat yó kem tau deng kun nélék Dwata. 25 Eles
tulónu kuy nim ni," mon Jisas, "anì hol ye getgama.
26 Duhen yó, ke mon kem tau, 'Deng kól bè
yóm benwu là hyu menwu du yóm tau deng nélék
Dwata,' bê ye abay mógów etu. Duhen ke mon le,
'Ni deng hebnos bè ni,' bê ye abay hentahu. 27 Bè
yóm angat bud kkól yóm Ngà Tau, hol lómón mkal
silà, tódô lemayag klamang longit lemwót dmata
kdaw kól desdef. Tódô kdéen tau gotu mton du.
28 Angat dohò nim tulónu kuy ni. Lómón yóm gel
mon le, 'Yó se gónón mta lób, yó se gónón e sguku
wak.' "

Kmò yóm angat bud kesfulék yóm Ngà Tau (Mark 13:24-27; Luk 21:25-28)

29 "Sok kogol yóm alì hlayam bè yó kem kdaw
yó," mon Jisas, "angat là buden mnóng kdaw
dalang se bulón, ne angat le gotu btang gu bè longit
yó kem blotik, ne là bud glolò le lesang le yó kem
dumu mnóng gu bè longit.* 30 Ominen yó he angat
gfan gu bè longit yóm kun ilô yóm Ngà Tau. Bè yóm
kton le du, tódô kentihen tau talak tonok, gotu le
dmumu mkik lemwót bè khuli sel le. Tódô ton le
se yóm Ngà Tau htuntun gu tta mung bè lobun. Ne
ton le se yóm tey kfasangen ne yóm tey kegetahen.
31 Ne angat tey uni féw bong gu bè longit mò ilô
yóm kehewóten yó kem hógówen gu bè longit mò
na a semtifun yóm kdéen tau deng nélék Dwata bè
klamangen benwu."

---

* **24:29** Isaya 13:10 ne 34:4, Juwél 2:10.

Yóm gdalang tekuy bè koyu fig
(Mark 13:28-31; Luk 21:29-33)

32 “Tódô henkna ye bè yóm koyu fig,” mon Jisas.
“Sok tmubed ne nbuten mból dounen, ayawen sut
bulónen mnóng kdaw. 33 Senged snéen sok deng
gotu gfan yóm kdê deng tulónu kuy ni koni, yó se
ayawen yóm deng klonihen yóm ksutu, hol lómón
ke denge mdà snolu aut ye. 34 Tódô tulónu kuy
ktahuhen, kesok sut ni kem deng tulónu kuy ni,
tolo wen he bè ni kem tau kmoen ni gmafit mton
du. 35 Angat tódô kmanas yóm longit dalang se yóm
tonok. Okóm yóm dou udél,” mon Jisas, “là kóen na
a lana.”

Eles ketgama yóm kkól Jisas
(Mark 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

36 “Laen kô dù tau temngón du yóm kdaw angat
kesfuléku duhen ke tedu urasen,” mon Jisas. “Balù
yó kem hógów Dwata gu bè longit, là kô tngón le du
se kul. Dalang se do, là kô tngónu du. Tek són Mà
bè longit temngón du.
37 Gu laanen là deng semfulék he yóm Ngà Tau,
yó angat nmò yó kem tau te tonok, hol mkél bè yóm
tehe kun kdaw Nuwa ekni. 38 Yóm gu laanen là
deng tehe sut dunuk ekni, yó nmò kem tau mken
le, ne minum le, ne syehen le efet yóm khotun
Nuwa elem yóm kafal nmoen. 39 Là kô tngón le du
yóm angat sut bélê le. Song imò le hetngón, deng
sut bélê le yóm dunuk, ne tódô le gotu mung konul.
Lómón yó se kmoen yóm kkól yóm Ngà Tau.
40 Bè yóm kdaw yó, ke lewu tau tmiba, sotu
nwiten, sotu se tebelen. 41 Ke lewu libun mdek,
sotu nwiten, sotu se tebelen. 42 Yó gónóm mon,

eles ye mingat abay se là kô tngón ye du yóm kdaw
angat kkól yóm gónó ye mogot.

43 Ke eles tngón yóm tau fun gónô yóm kifu
nan e knagaw lem gónóen yóm tau mnagaw,
eles mabung anì là guseken yóm tau mnagaw.
44 Duhen yó, eles tendo ningat ye yóm bud kkólen
elem blóng ye yóm Ngà Tau, abay se kulel angat
kkólen bè yóm uras là gingat ye du."

Yóm hlingón bè yóm tau gulit ne yóm tau là guliten
(Luk 12:41-48)

45 "Tau du de yóm gulit kmoen nmò bè yóm
gónón mogot ne yóm hulung hedem? Yó se yóm
tau tódô gotu hogoten du yóm tau gónón mogot
yó kem dumu tau mò nmò béléen mò fen semgifà
kul. 46 Hligal kun yóm tau mò nmò yó ke tolo lelen
hteneb mò nmò bè yóm kkól yóm gónón mogot.
47 Tódô tulónu kuy ktahuhen, yóm tau gulit kmoen
nmò yó, angat hkemen du yóm gónón mogot yóm
kdê kimuhen. 48 Là, ke yó mefet bè nawahen
yóm tau mò nmò yó, ke mom monen, 'A, legen
he ni kkólen yóm gónóhu mogot.' 49 Ne nbuten
mfes yó kem dumuhen gel mò nmò, ne fen hebsow
mken ne hlengel minum kun. 50 Timbow kól yóm
gónón mogot bè yóm kdaw là ketgamahen, yóm
uras là eles tngónen du, 51 ne tódô hnatayen yóm
tau là gulit kmoen nmò yó, hegbunuen du yóm kul
glumfak yó kem tau gel hemtedeng knô. Ne bè
yó gónón tendo heslaf ne dmumu mkik sembéhé
kakim."

25

Yóm hlingón bè yóm sfolò kem libun

1 “Bè yóm kdaw angat kkólu,” mon Jisas, “yóm
kmò kogot Dwata tau, hol lómón yóm sfolò kem
libun mit solok na a semlong yóm logi myehen.
2 Limu bélê le yóm là hulungen hedem, ne limu se
hulung hedem. 3 Lemwót yó kem libun là hulung
hedem, là dog le mit lenagas mò tgama le ke gotu
yóm gnan. 4 Okóm eles wen kul lenagas nwit yó
kem libun hulung hedem. 5 Lemwót yóm logi
myehen, wen gónóhen ganggà, là géhélen kól. Yó
gónóm mon, deng mom moo ktuk yóm sfolò kem
libun, gotu le gtungô. 6 Timbow deng sóól buteng,
tódô btang lem klingu le yóm tey tmaba, monen,
‘Ni deng kól yóm logi myehen. Géhél ye, ne ye e
senlong.’
7 Segeng le se btik yóm sfolò kem libun, gotu nwa
le yó kem solok le, ne gotu sentódô le sembwan
le. 8 Yó udél yó kem libun là hulung hedem ebè
yó kem libun hulung hedem, mon le, ‘Benlay ye
se mi dé, Wè, ke wen dù kuy lenagas. Són moen
mudof yóm kum solok.’ 9 Ne mudél se yó kem libun
hulung hedem, mon le, ‘Là bud gsakufen kuy ne
nim kum lenagas ni. Tódô ye na a bemli kuy ne
bè tindà.’ Tahu se, na le e bemli yó kem libun là
hulung hedem.
10 Kogol yóm kewót le, kól se yóm logi myehen,
ne tódô hlós ebè yóm gónô gónó le mò ken bè
lówóhen, ne gmung yóm limu kem libun hulung
hedem. Yóm kkól le bè yó, gotu le husek elemen, ne
tnikeb le beng. 11 Legen udì bè yó, gdofì se yó kem
libun là hulung hedem. Mdà le bè lewaen, tmaba

le, mon le, ‘Ó Sér, hfusekem mi elemen.’ 12 Okóm
mom mon yóm logi myehen, ‘Bê. Là kô tngónu
kuy.’
13 Yó gónóm mon,” mon Jisas, “eles ye hol
temgama se kuy. Là kô tngón ye du yóm kdaw
angat kkólu, duhen ke tedu urasen.”

Yóm hlingón bè yóm tlu kem tau mò nmò (Luk 19:11-27)

14 “Bè yóm kdaw angat kkólu,” mon Jisas, “yóm
kmò kogot Dwata tau, hol lómón ke yóm tau mógów
ebè yóm sotu benwu mayuk. Gu laanen là deng
lemwót yóm tau yó, nan tnaba yó kem tau mò
nmò béléen, gotu hogoten kul yó kem kimuhen.
15 Tódô hogoten kul yóm bang kul gbek. Yó hogoten
yóm tanayen, limu libu filak tahu blówón. Ne yó
hogoten yóm tmodol, lewu libu. Yó hogoten yóm
getluhen, lemibu. Ominen yó lemwót. 16 Tódô
kendel bud lemwót se kun yóm tau mogot limu
libu nan e hból yóm kun. Ngangen efet bud limu
libu se uléken. 17 Ne bud lemwót se kun yóm mogot
lewu libu. Ngangen hból yóm kun efet bud lewu
libu se uléken. 18 Okóm yó nmò yóm tau mogot
lemibu, deng mom lebengen lem tonok yóm kun.
19 Deng tey kegenen mógów ne yóm gónó le
mogot, ominen bud kól. Ne gotu htabahen yó kem
tau tehe wen hogoten kul. Gotu snólóken bélê le
yóm kmò khógów le du yóm filak tehe hogoten kul.
20 Ominen sut yóm tau tehe hnogoten limu libu, ne
monen, ‘Tehe limu libu yóm hogotem dou, Sér. Ni
sii yóm uléken, bud limu libu.’ 21 Ne monen se mò
du yóm gónóhen mogot, ‘Wóyón dé. Tey hyu nim
uu, teyi gulit. Lemwót bè yóm kgulitem bè yóm udì

hogotu kóm, bong ne sigangu tahem. Yó ne, holi
mung dou dé anì gmungi lemen yóm dou kligal.'
22 Ne bud sut yóm tau tehe lewu libu kun nogot,
monen se kun, 'Tehe lewu libu yóm hogotem dou,
Sér. Ni sii yóm bud uléken, lewu libu.' 23 Ne bud
monen se mò du yóm gónón mogot, 'Wóyón dé. Tey
hyu nim uu, teyi gulit. Lemwót bè yóm kgulitem bè
yóm udì hogotu kóm, bong ne sigangu tahem. Yó
ne, holi mung dou dé anì gmungi lemen yóm dou
kligal.'
24 Ominen sut yóm tau tehe mogot lemibu, mom
yó monen mò yóm amohen, 'Tngónu uu, Sér, tódô
ket du snoloem. Tódô gel nutahem yóm là kóm
hulu du, ne yóm là kóm leniteg du. 25 Likoe kóm,
yó gónóm mon, deng tódô lebengu yóm filakem. Ni
dé yóm filakem.'
26 Mung kudél yóm gónóhen mogot, monen, 'Teyi
bakà yóm uu. Alii mduk. Igoem sem deng mon
du gel nutahu yóm là dou hulu du ne yóm là dou
leniteg du. 27 Ke yó se yóm dou gel nmò, moem
là hemsù du bè bangkù du yóm dou filak anì wen
ngaen bè yóm kkólu?' 28 Ne ominen mudél ebè
yó kem tauhen, monen, 'Na ye béléen yóm lemibu
hogotu du, blay ye tum tau deng sfolò libu nô
béléen. 29 Yóm tau ke gulit kogoten du yóm nô
béléen, angat bud wen tnù le du efet gengón. Okóm
yóm tau ke là gulit kogoten du yóm deng nô béléen,
angat bud nwa le béléen. 30 Bong yóm tau laen
dù mu yó, tódô tudà ye etu bè lewà bè gónón alì
kmifu, ne bè yó tendo gónón heslaf ne dmumu
mkik sembéhé kakim.' "

Kkukum Dwata tau

31 “Kesok bud kól yóm Ngà Tau mò mogot kla-
mangen,” mon Jisas, “tódô kdéen hógów Dwata gu
bè longit gotu semguyun du, ne angat myón bè
yóm gónón myón kmukum. 32 Angat tódô kdéen
tau bè klamangen benwu gotu stifun ebè soluhen,
ne sentólóngen lu. Lómó kmò kestólóngen kul,
lómón yóm tau semgyok ógóf, gel sentólóngen yó
kem ubiha bè yó kem kambing. 33 Yó kmoen
kul, suen bè kwananen yó kem tau tedeng kmò
le, ne suen bè iwóngen yó kem tau gel mò sidek.
34 Angat monen mò yó kem nô bè kwananen yóm
Hol Geta yó, ‘Géhél ye ne, yu kem tau deng tendo
gel tnóbóng Mà. Hlós ye ebè yóm benwu deng tehe
eles hentifesen bélê ye lemwót bè hol kbut benwu.
35 Abay se bè yóm tehe kbitilu, tódô henken ye ou.
Ne bè yóm tehe kleengu, tódô hinum ye ou. Ne bè
yóm tehe kilohu, tey khódó ye do. 36 Bè yóm tehe
klaen dù nesu, wen blay ye do mò nesu. Ne bè yóm
tehe kwen desu, tey gel kesgifà ye do. Ne bè yóm
tehe knóu lem blanggù, tódô gel nauy ye ou.’

37 Angat bnalà yó kem tau tedeng kmò le, mon le,
‘Kilón de kton me kóm bitil, Sér, ne kehken me kóm
ne khinum me kóm? 38 Kilón de yóm kton me kóm
milo, ne yóm khódó me kóm bè gónô me? Kilón de
yóm keblay me kóm nes mò nesem? 39 Kilón de yóm
monem kwen desem, ne yóm knóem lem blanggù,
ne yóm kauy me kóm?’ 40 Angat bnalaen se lu yóm
Tau Hol Geta, monen, ‘Tódô tulónu kuy ktahuhen,
yó se deng nmò ye bè yó kem dumuhu setwoli alì
gdanà, lómón ke béléu gónó ye mò du yóm yó.’

41 Ominen yó mon du mò yó kem tau fi bè
iwóngen, monen, ‘Mdó ye béléu bè ni, yu kem tau

deng eles golu elem tafak Dwata. Ditu gónó ye
nô lem yóm ofi laen dù tul katayen deng hentifes
Dwata bè Seitan ne yó kem hógówen. 42 Abay se
yóm tehe kbitilu, là kô dog henken ye do. Ne yóm
tehe kleengu, là kô dog hinum ye do. 43 Yóm tehe
kilohu, là kô hnódó ye do. Yóm tehe klaen dù nesu,
là kô dog benlay ye do. Yóm tehe kwen desu ne yóm
tehe knóu lem blanggù, là kô dog sen-gifà ye do.'
44 Ne angat bnalà le se, mon le, 'Kilón de kton
me kóm bitil, Sér, ne meeng ne milo? Ne kilón
de yóm klaen dù nesem ne yóm kwen desem ne
yóm knóem lem blanggù, ne là dog tnóbóng me
kóm?' 45 Ne yó monen mò kul yóm Tau Hol Geta
yó, 'Tódô tulónu kuy ktahuhen, yóm là dog któbóng
ye yó kem tau alì gdanà, lómón se yó ne yóm là
dog któbóng ye dou.' 46 Duhen yó," mon Jisas, "tódô
le gotu hlós elem yóm tafak Dwata laen dù sónen.
Okóm yó kem tau tedeng kmò le, guta le yóm klowil
laen dù sónen."

26

Kessatul le yóm kmò kekfô le ke Jisas
(Mark 14:1,2; Luk 22:1,2; Jan 11:45-53)

1 Timbow deng ni kem tulón Jisas kul ni, ominen
mon du mò yó kem gel lemolò du, 2 "Deng tngón ye
lewu ni he kehtohen yóm mò ken bong bélê tekuy
bè Kdaw Khius. Segeng du yóm angat keblay le
yóm Ngà Tau elem tdok yó kem tau angat tmutuk
du bè kros."
3 Bong yó kem geta bè yó kem gel demsù ebè
Dwata kkólen bè yó kem tuha gónó le gel galak yó
kem Ju, gotu le stifun bè gónô bong Kyafas, yóm tau
geta bè yó kem gel demsù ebè Dwata. 4 Yó natul

le yóm kmò klifut kekfô le ke Jisas anì ghatay le.
5 “Okóm,” mon le, “bê tekuy hesegeng bè yóm mò
ken bong, kô wen sidek nmò le bélê tekuy yó kem
tau.”

Ketwélen hnolo te kulu Jisas yóm sotu libun bè Bitani
(Mark 14:3-9; Jan 12:1-8)

6 Bè yóm knô Jisas bè Bitani, mken bè gónô yóm
sotu tau tehe gemnóm des mifù boluyen Simun.
7 Yóm igoen mken bè yó, sut béléen yóm sotu libun,
wen sobuy alabastér nwiten hnok yóm hboo alì
mebtes, ne tey minggel boohen. Tódô gotu msulék
koken te kulu Jisas. 8 Bè yóm kton le du yó kem
gel lemolò du, mo le mom lembut, mon le, “Moen
ke gotu namaen yóm yóó? 9 Mom hyu ke tehe tódô
hbaluen, bong he gutahen du, ominen bemlay du
bè yó kem élél yóm blihen.” 10 Hyu gungol Jisas
yóm udél le, yó gónón mon du mò kul, “Moen de
ke bnólów ye kun nmò nim libun nii? Igoen tey
minggel yóm nmoen béléu ni. 11 Hyu he kul yó
kem tau élél, eles le tendo nô lem blóng ye. Là dou.
12 Yóm koken béléu ni, mò eles hgifaten dou bè yóm
angat kebeng le do. 13 Tódô tulónu kuy ktahuhen,”
mon Jisas, “balù kihu gónón angat e mból bè kla-
mangen benwu yóm Tulón Hyu lemwót bè Dwata,
tendo gel gboluy snéen kun nim libun ni lemwót
bè yóm deng nmoen béléu.”

Katul Judas ke Jisas
(Mark 14:10,11; Luk 22:3-6)

14 Kogolen bè yó, lemwót Judas Iskariyut, sotu
bè yó kem sfolò lewu gel lemolò ke Jisas, tódô
mógów etu bè tu kem geta bè yó kem gel demsù ebè

Dwata. 15 Yó snólóken bélê le, monen, “Hilu de blay
ye do ke ou fen malak kuy ebè Jisas?” Deng mom
yó nmò le, tódô nsó le béléen tlu folò botù yóm kul
filak mgel. 16 Tódô lenwóten bè yó ne, sónmò Judas
mebel lanen malak kul ebè Jisas.

Kken Jisas ne yó kem gel lemolò du yóm ken bè Kdaw Khius
(Mark 14:12-21; Luk 22:7-14, 21-23; Jan 13:21-30)

17 Timbow hto yóm tanay kdawen bè yóm mò
ken bè yóm gel kken yóm mambang laen dù bu-
lung henoken, mógów le ebè Jisas yó kem gel
lemolò du, snólók le béléen, mon le, “Gónóm tô hmò
du kum de yóm ken tekuy bè nim mò ken bè Kdaw
Khius ni?”
18 Ne mon Jisas se mò kul, “Mógów ye ebè yóm
sotu tau bè syudad Jirusalim, mon ye mò du, ‘Ni
se tinoken ebéléem yóm tau gónó tekuy gel htolok,
monen, Deng hto ne yóm buteng tehe olu Dwata
do. Nmou bè gónóem yóm mò ken bè Kdaw Khius,
mung do yó kem gel lemolò do.’ ” 19 Tahu se, tódô
lolò le yóm deng mon Jisas mò kul, ne nmò le yóm
ken mò ken le bè yóm kifu yó.
20 Timbow deng móyón kifu, omin le gotu seyón
mken le Jisas ne yó kem sfolò lewu gel lemolò
du. 21 Yóm igò le tolo mken, mudél ebélê le Jisas,
monen mò kul, “Tódô tulónu kuy ktahuhen, sotu
bélê ye angat mlay do sumóng.”
22 Ya tey sidek klóngón nawa le, tódô sotu kun
mon du mò ke Jisas, “Là ou du kô yó?”
23 Mon Jisas se mò kul, “Yó se tau dumuhu
segeng mdù elem sóbów yóm mambang, du se yóm

angat mlay dou sumóng. 24 Yóm Ngà Tau nan na
matay he," mon Jisas, "lómón yóm deng tehe eles
tulónen bè Sulat Dwata. Bede tey angat kegtafaken
yóm tau bemlay sumóng. Mom tumù ne ke béen
dog tehe tau."
25 Mudél se Judas, yóm mlay du sumóng, monen,
"Ou kô, Sér, gónón e gbak yóm monem yó?"
Bnalà Jisas se, monen, "Yó sem deng monem yó."

Yóm mò hemget yóm fasad Dwata
(Mark 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kurin 11:23-25)

26 Yóm igò le tolo mken, nwa Jisas yóm mam-
bang, bede nan ne mni bè Dwata. Ominen
kembéng du, ne blayen yó kem gel lemolò du, yó
monen, "Ni se yóm dou lówó. Nwa ye, ne ken
ye." 27 Ominen mkay yóm tgayan gónón nô yóm
ninum le, nan na bud mni bè Dwata, ominen mon
du mò kul, "Ni sensinum ye. 28 Ni se dou litô mò
hemget du yóm deng fasad Dwata bè kem kun
tau. Ne tey dê tau gónón gamà nim litóu ni mò lan
Dwata hmifót salà le. 29 Tódô tulónu kuy, hatan
bud ninumu he nim ninum ni ke deng kól bè yóm
kdaw angat kinum tekuy yóm ninum lomi bè yóm
kun benwu nogot Mà."
30 Tikóng deng kinum le, omin le gotu semngal
yóm sotu sngal dmóyón ke Dwata, omin le lemwót
ebè Bulul Ulib.

Eles ktulón Jisas yóm kehlalà Pitér du
(Mark 14:27-31; Luk 22:31-34; Jan 13:36-38)

31 Bè yóm tolo lel le mógów, mon Jisas mò yó kem
gel lemolò du, "Kifu ni kdeng tódô gotu sentagak
ye ou, yakà deng monen du bè yóm Sulat Dwata,
yó monen,

‘Angat hfatay Dwata yóm tau semgyok ubiha,
ne tódô gotu sekla yó kem ubihahen.’*
32 Okóm,” mon Jisas, “sok deng bud hlowil Dwata
ou, angate fen gna bélê ye etu bè Galili.”
33 Hebkó mudél se ke Pitér kun, monen, “Baluen
se ke gotu sentagak le uu yó kem dumuhu, Sér, là
kô naw e tnagak kóm dou.”
34 Bnalà Jisas se, monen, “Tódô tulónu kóm
ktahuhen, Pitér, gu laanen là deng kmóót onuk
kifu ni kedeng, deng sana tlu dulékem hmalà yóm
ketngónem dou.”
35 Mon Pitér se, “Baluen he ke munge matay
béléem, Sér, là kô naw e hnalà kóm dou.” Tódô
senged se udél yó kem dumu gel lemolò ke Jisas.

Kni Jisas bè Dwata bè Gitsimani
(Mark 14:32-42; Luk 22:39-46)

36 Ngang le Jisas mógów efet le kól bè yóm sotu
ngà hungul koyu boluyen Gitsimani, ne mon Jisas
mò yó kem gel lemolò du, “Na ye myón bè ni bè
yóm igou mni bè Dwata bè tuu.” 37 Niten Pitér
ne yó kem lewu ngà Sibidi. Ne tódô gleket béléen
yóm tey ksidek kegnómen du. 38 Monen mò kul,
“Tey sidek gnóm yóm gleket béléu ni, là hol tô
gbeku hembala du. Nô ye bè ni ne kuy, ne eles ye
mingat.”
39 Ominen mógów hlayuk udì, ne tódô hegluduk
lemfen bè tonok, ne mni bè Dwata, monen, “Ó
Mà, ke yó dum gmò, kóhem tahu dé yóm angat tey
hlayamu ni. Okóm balù wen se yóm dou kóyô, tódô
hendengem yóm kóm kóyô béléu.” 40 Timbow deng
knihen, ominen mulék ebè yó kem tlu tau nwiten,

* **26:31** Sikaraya 13:7.

deng le mom gotu henga tungô. Gotu bentiken lu,
ne monen mò ke Pitér, “Là gbek ye mingat kô, balù
tek sotu uras? 41 Bê ye tagad tungô dé. Hol ye
mni bè Dwata anì là wen gónó ye gsindil bè Seitan.
Tngónu wen se óyô ye mò du yóm monu mò kuy ni,
okóm là gbek lówó ye du.”

42 Bud kewót Jisas bè yó bè gewuhen dulék, ne
bud mni bè Dwata. Yó utóm yóm knihen, monen,
“Ó Mà, ke là se hyu mkó du béléu yóm angat tey
hlayamu ni, tódô henlósem sen yóm kóm kóyô.”
43 Ominen bud mulék ebè yó kem tlu tau niten,
deng le mom bud henga tungô, là kô dog gukat le
du mata le.

44 Ne ominen bud tmagak kul na e mni bè
getluhen dulék, tódô nuliten yóm gna kmò knihen.
45 Ne bud mulék ebélê le, ne monen mò kul, “Tolo
lel ye he kô tungô ne hegnô? Ngem deng kól du
ne yóm uras le kemfô du yóm Ngà Tau, ne blay le
elem tdok yó kem tau sidek nmò le. 46 Ngem yó dé
yóm tau mlay do sumóng. Btik ye ne, na tekuy e
senlong.”

Kekfô le ke Jisas
(Mark 14:43-50; Luk 22:47-53; Jan 18:3-12)

47 Igò Jisas tolo mudél, gdofì bè yó se Judas, yóm
sotu bè yó kem sfolò lewu gel lemolò du. Tey tau
wen huli du. Wen se lemumak sudeng bélê le, ne
wen se kmulóng bogul. Lu se yó kem tau hógów
yó kem geta gel demsù ebè Dwata ne yó kem tuha
gónó le gel galak yó kem Ju. 48 Deng eles tulón
Judas yó kem tau mung du, monen, “Yó se tau
neleku kdeng, yó se yóm tau hnebel ye. Tódô kenfô

ye." 49 Timbow gdek Judas, tódô hekteng ebè Jisas,
monen, "Na Sér," ne ominen melek du.
50 Omin Jisas mudél ebè Judas, "Yó ne, Wè, géhél
nmoem yóm nógówem." Omin le gotu demlu kemfô
ke Jisas, ya tey kget kogot le du. 51 Sotu bè yó kem
gel lemolò ke Jisas kendel kemtos dmilot sudeng,
tódô tnibóhen yóm sotu tau, okóm olon sfak doli
klinguhen yóm tau tnibóhen yó. Yóm tau hnalì ni,
du sotu tau gel dók yóm geta bè yó kem tau gel
demsù ebè Dwata.
52 Bè yóm kton Jisas yóm tau fen tmibó yó,
bnólówen, monen, "Tenesem lem lumaken su-
dengem. Ngem he yóm tau smalig bè sudeng,
angat bud hatayen sudeng. 53 Ilóem là tngónem du
kô yóm kegbeku mni tóbóng bè Mà, ne tódô kendel
hógówen balù hilu libu yó kem gel hógówen gu bè
longit mò tmóbóng do. 54 Okóm ke yó nmou, tedu
se tô kdohoen du yóm deng tehe hsulat Dwata golu
etahu?"
55 Omin Jisas mudél ebè yó kem tey tau wen
kemfô du, monen, "Tey, glok ye mit suk ne bogul
nim na ye e kekfô dou ni. Ilóem tô heskél ye ou
bè yóm tau gel mò sidek. Igou se gel myón tmolok
lem Gónô Dwata ket kdaw, là se kô géhél kenfô ye
do. 56 Okóm nim nmò ye béléu ni, deng gónón dohò
yóm tehe hsulat Dwata yó kem gna tugoden." Bè
yóm kekfô le ke Jisas yó, deng mom gotu sentagak
yó kem gel lemolò du, mlóy le.

Kkukum le ke Jisas yó kem Ju
(Mark 14:53-65; Luk 22:54,55, 63-71; Jan 18:13,14, 19-24)

57 Kewót le bè yó ne, nit le Jisas ebè gónô Kyafas
yó kem tau kemfô du yó koni. Nim Kyafas ni, geta

bè yó kem tau gel demsù ebè Dwata. Deng le eles
gotu stifun bè yó ne yó kem tau gel tmolok hlau ne
yó kem tau tuha góno le gel galak yó kem Ju. 58 Bè
yóm kwit le ke Jisas, fen holun huli Pitér efet kól bè
gónô yóm tau geta yó koni. Ne hlós e talak lósól, ne
seyón bè yó kem tau gel mentey bè yó, hnilungen
yóm mò kmò le ke Jisas.
59 Ne lemwót yó kem tau geta bè yó kem gel
demsù ebè Dwata ne kdê yó kem tau geta mogot
kukum, mebel le dalil mò lan le hfatay ke Jisas
lemwót bè yóm gel tifù yó kem dumu tau, baluen
ke là tahuhen. 60 Okóm laen kô dù ton le, balù
yóm tey kdê tifù le du, hono là kóen tahu. Ominen
yó wen lewu tau mdà, 61 yó kul tifù, mon le, “Gel
monen nim tau ni, ‘Gbeku gembà du yóm Gónô
Dwata ni, ne gbeku se bud hdà du bè tlu kdaw.’ ”
62 Ne hebkó mdà se yóm geta bè yó kem
gel demsù ebè Dwata, monen mò ke Jisas, “Là
bnalaem du kô yóm ktifù le kóm ni?” 63 Okóm là do-
gen mudél Jisas. Ominen bud mudél ebéléen yóm
tau geta yó koni, monen, “Wen snólóku béléem. Bè
yóm kbalaem du, hol hlanem bè boluy yóm Dwata
laen dù tul katayen. Tulónem kum kun ktahuhen
ke uu yóm Misaya, yóm hol Ngà Dwata.” 64 Bnalà
Jisas se, monen, “Yó sii deng monem. Okóm wen
tulónu kuy, angat ton ye yóm Ngà Tau myón fi
bè kwanan Dwata, yóm laen dù là gbeken du, ne
angat ton ye se yóm kesfuléken edini mung bè
lobun.”*
65 Mung kungolen du nim udél Jisas ni yóm tau
geta bè yó kem gel demsù ebè Dwata, botong tódô

* **26:64** Lingón 110:1, Danyél 7:13.

kenséen nesen, monen, “Tô hsengeden knóen bè
Dwata. Omin he ke bud wen tifù du. Deng tódô
gungol tekuy yóm kehsengeden knóen bè Dwata.
66 Tedu kuy kmò kmon du yóm tau ni?”

Mon le se, “Hyu ke tódô hnatay.”

67 Nbut le bè yó ne tendo hemsidek ke Jisas. Gotu
sendulak le lem uyóhen, ne sensuntuk le, lel le
semtfê du, 68 mon le, “Ke tahu uu se yóm Misaya,
tulónem kum kun yóm tau temfê kóm.”

Kehlalà Pitér yóm ketngónen ke Jisas
(Mark 14:66-72; Luk 22:56-62; Jan 18:15-18, 25-27)

69 Sana tolo kyón Pitér talak lósól he kun. Ne
mógów ebéléen sotu bè yó kem ngà libun gel dók
yóm tau geta bè yó kem gel demsù ebè Dwata,
monen mò ke Pitér, “Kaem uu se sotu tau gel mung
ke Jisas, yóm tau lemwót bè Galili.”

70 Okóm mom hlalà bélê le Pitér, monen, “Là kô
naw e tngón du dou yóm monem yó.”

71 Ne bud mógów ebè bak tikeb yóm labat. Ne
bud wen sotu ngà libun mton du, ne monen mò
yó kem tau bè yó, “Ni se sotu tau gel mung ke Jisas,
yóm tau lemwót bè Nasarit.”

72 Ya tey bud kehlalà Pitér, gloken smafà ke
tngónen Jisas.

73 Tikóng deng bud legen udì bè yó, mógów le
ebè Pitér yó kem tau mdà gu bè yó, mon le mò du,
“Kaem uu se hol sotu bélê le. Dilô me bè kudélem
lemwóti bè Galili.”

74 Tódô smafà Pitér lem blóng le, monen, “Hol
tnafak Dwata se o ne ke kéngu yóm tulónu kuy. Là
kô tngónu du dou yóm tau yó.” Ne tódô sen-gengen

se kmóót onuk. 75 Ominen yó gbel bè nawa Pitér
yóm deng tehe eles mon Jisas mò du, yóm monen,
“Gu laanen là deng kmóót onuk kifu ni kdeng,
deng sana tlu dulékem hmalà yóm ketngónem dou.”
Unihen gbel bè nawahen yóm tehe mon Jisas mò
du, tódô hewà, ya tey sidek kkiken.

Kwit le ke Jisas ebè Paylét
(Mark 15:1; Luk 23:1,2; Jan 18:28-32)

27

1 Timbow deng mwas bè yó, gotu le stifun yó
kem geta bè yó kem gel demsù ebè Dwata ne yó
kem tuha gónó le gel galak yó kem Ju, sensatul le
yóm kmò khatay le ke Jisas. 2 Omin le hmengked
mfét du kdina, ne nwit le ebè Paylét, yóm tau
lemwót bè Rom gubérnor bélê le.

Kówól Judas lihol
(Kul Nmò 1:18,19)

3 Timbow ton Judas, yóm tau tehe mlay ke Jisas
sumóng, yóm deng kegtuled Jisas, ya tey khuli
selen. Ominen bud tô hulék yóm tlu folò botù
filak mgel tehe blay le du yó kem geta bè yó kem
gel demsù ebè Dwata, ne yó kem tuha gónó le gel
galak yó kem Ju. 4 Mon Judas, “Tey kegsalau. Deng
mom hekfóu yóm tau laen kô dù salaen anì hnatay
le.”

Bnalà le se, mon le, “Laen kô dù bud kum hent-
ngón du ne yóm monem yó. Tódô kóm ne yó.”
5 Tódô gotu legas tudà Judas elem Gónô Dwata yóm
filak tehe blay le du, ominen tódô lemwót na a
mówól lihol. 6 Yóm filak tudà Judas, gotu bud nulut
yó kem geta bè yó kem gel demsù ebè Dwata ne

mon le, “Là hyuhen bè yóm hlau tekuy ke homong
te bè yóm filak gel blay le ke Dwata yóm filak ni,
yakà filak bli litô tau du.” 7 Yó deng kessatul le du
yóm filak yó, tódô bli le tonok mò gónó le lembeng
ke wen tau là Juhen matay bélê le. Yó boluyen yóm
tonok benli le, Tonok yóm Tau Gel Mifil Kuleng.
8 Okóm yó tles boluy le du, Tonok Bli Litô, efet yóm
kmoen ni. 9 Yóm nmò le yó deng gónóhen dohò yóm
tehe mon yóm sotu tehe gna tugod Dwata boluyen
Jirimaya,

“Nwa le yóm tlu folò filak mgel yó, yó se kul btes
du yó kem tau Israél.
10 Ne bli le tonok yóm tau gel mifil kuleng.
Lómón se yóm deng kun kehlan du Dwata.”*

Ksólók Paylét ke Jisas
(Mark 15:2-5; Luk 23:3-5; Jan 18:33-38)

11 Lemwót ke Jisas, nit le ebè solu Paylét, yóm
tau lemwót bè Rom gubérnor bélê le. Snólók Paylét
Jisas, monen, “Uu kô tau hol geta bè yó kem Ju?”

Mon Jisas se, “Yó sii deng monem.”

12 Okóm là kô bnalaen kul yó du kem dê tifù le
du yó kem geta bè yó kem gel demsù ebè Dwata
ne yó kem tuha gónó le gel galak. 13 Yó gónó Paylét
bud mon du mò ke Jisas, “Gungolem kô yó kem
tey dê tifù le kóm?” 14 Okóm là dog bnalà Jisas kul,
balù sekteb. Ya tey ketnga yóm gubérnor yóm là
dog kbalà Jisas kul.

Tódô hatay yóm kkukum le ke Jisas
(Mark 15:6-15; Luk 23:13-25; Jan 18:39-19:16)

---

* **27:10** Jirimaya 32:6-9, Sikaraya 11:12,13.

15 Yó kun adat yóm gubérnor ke sok gel kól yóm
mò ken bong bè Kdaw Khius, sal gel wen tau
blanggù hefewaen, bede yóm tau kul nélék yó kem
tau. 16 Bè yóm kdaw yó, wen sotu tau blanggù alì
tótól, boluyen Jisas Barabas. 17 Timbow le deng
gotu stifun ebè yó yóm tey tau wen, snólók Paylét
lu, monen, “Tau du de kuy nóyô mò hewau bélê ye,
Jisas Barabas duhen ke Jisas yóm Misaya?” 18 Deng
tódô tngón Paylét se yóm alì kélés nawa le ke Jisas
yó kem tau mit du ebéléen yó.
19 Yóm igò Paylét tolo myón bè yóm gónón myón
kmukum, wen sulat hwit yehenen ebéléen, mo-
nen, “Hol béi abay gbót hemsidek du kóm yóm tau
laen dù salaen yó. Tey sidek kegnómu du ebuteng
lemwót bè yóm keknahu du.”
20 Okóm yó nmò yó kem geta bè yó kem gel
demsù ebè Dwata ne yó kem tuha gónó le gel galak,
nofong le yó kem tau sbung bè yó anì yó hni le
Barabas, ne fen hfatay le Jisas. 21 Bud snólók Paylét
yó kem tau sbung bè yó, monen, “Mahi du bè ni
kem lewu tau monu ni koni mò hewau ebélê ye?”
Mon le se, “Barabas.”
22 Ne mon Paylét, “Tedu se tô kmou ke Jisas du,
yóm bnoluy le Misaya?”
Deng mom yó balà le du, mon le, “Htutukem bè
kros kun yó du.”
23 Bud snólók Paylét bélê le, monen, “Moen de?
Tedu deng salaen bélê ye?”
Okóm deng mom lenwê le hetê, mon le, “Tódô
htutukem bè kros ne.”
24 Timbow ton Paylét yóm là kegbeken hewà ke
Jisas, ne dilóen bè yó kem tey tau sbung bè yó wen
tô sidek nmò le béléen ke là nmungen du yóm kul

knóyô, yó gónón tódô ma él, ne noloben tdoken lem
mata le, monen mò kul, “Laen dù dou du bè yóm
khatay ye du nim tau ni. Tódô kuy nbô yóm kgamà
litóen.”
25 Ne mon le se, “Tódô kum nbô ne litóen nim tau
ni, dalang se kem kum ngà.”
26 Omin Paylét hewà ke Barabas ebélê le, ne nan
na habid hfes Jisas, ne ominen bemlay du ebè yó
kem sendalù mò na e tmutuk du bè kros.

Kehlowon le ke Jisas yó kem sendalù (Mark 15:16-20; Jan 19:2,3)

27 Lemwót yó kem sendalù Paylét, nwit le Jisas
elem yóm gónô bong yóm gubérnor, ne gotu le
sbung ebè yó se kul yó kem dumu sendalù bè yóm
kul bung. 28 Ne kó le nes Jisas, hesek le du yóm
nes tógó hulô, hningón nmò le tau hol geta. 29 Ne
lenikin le yóm sotu kay tinu semnual mò kuruna
suub le bè kuluhen, ne wen fes hogot le du bè
sigel kwananen. Gotu le mtud bukol bè soluhen,
hningón tô nmò le béléen yóm gel kadat le yóm tau
hol geta. Ya tey kehlowon le du, mon le, “Ni sii yóm
tau hol geta bè kem Ju. Yake hol tahà klowilen.”
30 Lel le semdulak du, bud na le yóm fes hogot le
du, bud sensulit fes le te kuluhen. 31 Timbow le
deng tmakas hmowon du, omin le bud mlus yóm
nes hesek le du, bud hesek le du yóm sana kun
nes. Kewót le bè yó ne tódô nit le ebè yóm gónó le
tmutuk du bè kros.

Ktutuk le ke Jisas bè kros (Mark 15:21-32; Luk 23:26-43; Jan 19:17-27)

32 Yóm tolo knô le bè lan, geslong le yóm sotu tau
boluyen Simun, lemwót bè Sayrin.* Tódô gnaga
htihang le du yóm kros Jisas. 33 Ngangen ne gefet le
bè Golgata. Yó lanen yóm boluy yó, “Bangag Kulu.”
34 Wen tô hinum le ke Jisas yóm ninum lóbô, wen
bolen yóm sotu kay bulung héét. Bè yóm ktilów
Jisas du, là dog henlós ninumen du.
35 Omin le tmutuk du bè kros. Yó nmò yó kem
sendalù, sensatù le yó kem nes Jisas. 36 Tikóng
deng yó, tódô le myón bè yó, bnentey le kmò Jisas.
37 Wen snulat dket le senta kuluhen yóm udél duón
le du, yó monen, “Ni se Jisas, tau hol geta bè yó kem
Ju.”
38 Ne wen lewu tau gel mò sidek homong tnutuk
le, sotu hteg le fi bè kwananen, ne sotu se fi bè
iwóngen. 39 Yó kem tau gel mius bè yó, sónmò le
kmotuk, ne sendekà le Jisas, tey dê udél le sidek
ebéléen, 40 mon le, “Uu kun tô gembà du yóm
Gónô Dwata, ne tek tlu kdawem bud hdà du. Yó
ne, lenwaem knóem kun ke tahu uu se yóm Ngà
Dwata. Kmóhi elaan dé.”
41 Senged se kul kehlowon du yó kem geta bè yó
kem gel demsù ebè Dwata, ne yó kem gel tmolok
hlau, ne yó kem tuha gónó le galak. 42 Yó mon
le, “Deng gel hlowilen kem dumu tau, là kô dog
gbeken hlowil kun knô. Du kô kun tau hol geta
bè yó kem tau Israél? Hentahu tekuy ke gbeken
bud kmó elaan. 43 Gel smalig bè Dwata kun, ne du
kun yóm Ngà Dwata. Nénég ke móyô Dwata lemwà
du.” 44 Balù yó kem lewu tau gel mò sidek gomong
tnutuk le bè Jisas, gbót le semdekà se kul.

---

* **27:32** Yóm Sayrin ni, sotu syudad là sekna bè benwu Libya bè Afrika.

Katay Jisas
(Mark 15:33-41; Luk 23:44-49; Jan 19:28-30)

45 Tikóng deng gtungu kdaw, tódô kmifu talak
tonok efet sóól mosol kdaw. 46 Timbow deng sóól
mosol kdaw, omin Jisas hgel udélen, monen bè hol
kun udél, *"Eli, Eli, lema sabachthani?"* Yó lanen
yóm udélen yó, monen, "Ó Dwata, Ó Dwata, moen
de ke tódô bayaem ou?"*
47 Wen kem tau mdà bè yó mungol du yóm udél
Jisas yó, mon le, "Éhé, tnabahen Ilaydya." 48 Ne
wen sotu bélê le bè yó kendel ma yóm lómón tô
gófós, ne duen lem yóm ninum lóbô là mebtesen,
ominen hemsù du bè tukô yóm ngà koyu mò gónón
tô hsef du ke Jisas. 49 Okóm mom mon kem dumu
tau, "Tagad dé. Nénég tekuy ke sut Ilaydya mò
lemwà du."
50 Omin Jisas bud hgel du udélen, ne tódô milot
se nawahen. 51 Uma kóm bè yóm Gónô Dwata,
wen tey nes mfól mò seng yóm dfél hetfing le ebè
Dwata. Bè yóm kilot nawa Jisas, tódô sen-gengen
lómón ke hninggel dnólóhem bè gónón sóól yóm nes
yó, lemwót fi ta kól elaan. Ne tódô sen-gengen
se mbel tey linol bong, tódô gotu meskang se yó
kem botu lembang. 52 Ne gotu setngag yó kem
kilib gónó le lembeng, ne tey dê bè yó kem kun tau
Dwata deng tehe matay, gotu bud hlowil Dwata lu.
53 Tódô le gotu hewà bè yó kem lebeng le. Ne kogol
yóm deng klowil Jisas, mógów le ebè Jirusalim se
kul, ne tey dê tau mton kul.
54 Bè yóm kehto Jisas, tolo mentey yóm kfitan,
mung du yó kem sendaluen. Ya tey sidek klikò le

* **27:46** Lingón 22:1.

bè yóm tey linol ne yó kem dê dumu ton le. Botong
mon le, “Tahu duhen ni se yóm Ngà Dwata.”
55 Wen se kem libun nô bè yó, olo le tódô temngel
mayuk. Tehe le mung ke Jisas lemwót gu bè Galili
mò gel tmóbóng du. 56 Mung kul se yóm Midi
lemwót gu bè Megdala, ne yóm sotu Midi, Yê Jim
ne Jusif, ne mung kul snéen yehen Sibidi.

Kebeng le ke Jisas
(Mark 15:42-47; Luk 23:50-56; Jan 19:38-42)

57 Tikóng móyón kimel, wen sotu tau kwasa
lemwót bè Arimatiya sut bè yó, boluyen Jusif. Du
se sotu tau gel lemolò ke Jisas. 58 Tódô mógów
ebè Paylét nan e bal du yóm kwahen yóm lówó
Jisas. Tahu se, hlus Paylét du. 59 Kewót Jusif bè
yó, mógów ebè tum gónô Jisas nô, ne nwahen elaan
yóm lówóhen, ne bnausen yóm nes bukay hanà
lomi. 60 Uma kóm deng wen kilib lomi hokol Jusif
bè but léhék mò tô kun angat gónô lebeng, ne tódô
bè yó gónón lembeng ke Jisas. Ne wen botu bong
hluyen ebè yóm bak lebeng mò sengen, ne ominen
yó lemwót mulék. 61 Mung le lembeng se kul le
Midi lemwót bè Megdala ne yóm sotu Midi. Myón
le bè yó, smolu le ebè yóm bak lebeng.

Kbentey yó kem sendalù yóm lebeng Jisas

62 Timbow deng hayahen bè yó, uma kóm kul
Kdaw Kehegnô yó kem Ju, gotu le mógów ebè
Paylét yó kem geta bè yó kem gel demsù ebè Dwata
ne yó kem Farisi. 63 Mon le mò du, “Ó Sér, gtulón
bè nawa me yóm tehe monen tum tau mò kéng tu
yóm kegenen tolo mowil, ‘Bè getluhen kdaw, bud
hlowil Dwata ou.’ 64 Yó gónóm mon, holi mdók

kut sendalù etu bè lebengen mò mentey du efet tlu kdaw anì laen dù lan le mnagaw lówóhen yó kem tehe gel lemolò du, ne omin le yó bud tmulón du kem tau yóm deng klowilen. Ke yó tô nmò le, milud he kegsukat kem tau senta yóm gnan."

65 Mon Paylét se mò kul, "Yó ne, mit ye sendalù anì hol bnentey le tum lebengen." 66 Tahu se, lemwót le. Ya tey bud kehget le du yóm seng bè bak lebeng Jisas. Wen deket nmò le bè baken anì dilô le ke wen tau tô mkó du. Ne wen kem sendalù tebel le mò mentey bè yó.

28

Klowil Jisas
(Mark 16:1-10; Luk 24:1-12; Jan 20:1-10)

1 Timbow kogol yóm Kdaw Kehegnô, yóm hanà tolo minal mwas bè Akad, lemwót Midi, yóm Midi lemwót bè Megdala, ne yóm sotu Midi, tódô le temkifu na le e nauy lebeng Jisas. 2 Timbow le kól ditu, tódô mbel tey linol bong. Ne wen hógów Dwata htuntun gu bè longit sut bè yó, tódô hluyen yóm botu seng bè bak lebeng, ne tódô bud myón tahen. 3 Tey mnóng lem uyóhen yóm hógów Dwata yó, hol lómón ke mkal silà, ne tey sminang bukay yóm nesen. 4 Ya tey sidek klikò le yó kem sendalù mentey bè yó, tódô setbol kkel le, ne tódô le gotu masà bè tonok, lómón ke deng le gotu matay.

5 Ne mudél yóm hógów Dwata ebè yó kem libun, monen, "Bê ye abay hlikò. Tngónu hnebel ye Jisas, yóm lomi tnutuk le bè kros. 6 Là buden nô bè ni ne. Deng hlowil Dwata lómón yóm tehe mon Jisas mò kuy. Ngem ni hnénég ye yóm tehe gónón masà.

7 Géhél ye mulék ne, ne tulón ye yó kem gel lemolò
du, mon ye mò kul, ‘Deng hlowil Dwata Jisas. Deng
gna bélê ye ne ebè Galili, ditu he gónó ye ston du.’
Hol bê ye na a klifót yóm deng tulónu kuy ni.”

8 Tahu se, kendel le lemwót yó kem libun. Ya tey
kligal le, mung du yóm klikò le. Tódô le mlóy na
le e tô tulón yó kem gel lemolò ke Jisas. 9 Bè yóm
igò le mlóy, tódô senlong Jisas lu, ne monen mò kul,
“Dwata he henek nawa ye.” Tódô le hloni ebéléen
yó kem libun, mtud le bukol bè soluhen, ne nogot
le tihen. 10 Mon Jisas mò kul, “Bê ye abay hlikò. Na
ye e tulón dou tu kem dumuhu setwoli anì mógów
le ebè Galili. Ditu he gónó le mton do.”

Kul tulón yó kem sendalù mentey bè lebeng Jisas

11 Tikóng le deng lemwót yó kem libun yó koni,
wen bè yó kem sendalù tehe mentey bè lebeng
Jisas mulék ebè Jirusalim, mógów le ebè yó kem
geta bè yó kem gel demsù ebè Dwata, tódô gotu
tulón le kul yóm kdéen. 12 Omin le gotu bud stifun
se kul yó kem geta bè yó kem gel demsù ebè Dwata
ne yó kem tuha gónó le gel galak, sensatul le yóm
mò kmò le du. Yó nmò le, wen tey filak blay le bè
yó kem sendalù, 13 ne mon le mò kul, “Yó hol tulón
ye bè yó kem tau, deng hennagaw yó kem tehe gel
lemolò du yóm lówó Jisas igò ye tolo lemnga tungô.
14 Ke gungol yóm gubérnor nim ni, mi he hemyu
stulón béléen anì laen dù gfà ye.” 15 Tahu se, nwa
yó kem sendalù yóm filak, tódô lolò le se yóm deng
hlau le kul. Yó se hlós tulón tendo hból yó kem Ju
efet nim kmoen ni.

Kehegfan Jisas bè yó kem gel lemolò du
(Mark 16:14-18; Luk 24:36-49; Jan 20:19-23; Kul Nmò 1:6-8)

16 Lemwót yó kem sfolò sotu dù lemolò ke Jisas,
mógów le etu bè yóm sotu bulul bè Galili, yóm bulul
tehe eles tulón Jisas kul mò gónó le angat ston du.
17 Timbow ton le Jisas bè yó, ya tey kdóyón le du.
Okóm wen se bélê le tolo megewu nawa le du yóm
deng bud klowilen.
18 Hloni bélê le Jisas, ne monen mò kul, “Deng
gotu blay Dwata do yóm kwalis mogot longit ne
tonok. 19 Yó gónóm mon, mógów ye do ebè kdéen
but tau bè klamangen benwu anì baling le tau
lemolò do. Bnabtays ye lu hlan ye bè boluy Dwata,
yóm Mà tekuy, ne bè boluy yóm Ngaen ne bè boluy
yóm Tulusen. 20 Ne yóm kdê deng hlauhu kuy, hol
tolok ye kul anì hol nimón le se kul. Ne laen kô
mtukul sónen yóm knóu bélê ye efet kól bè yóm hol
són kdaw.”

Udél dwata: gna kesfasad ne lomi kesfasad
New Testament in Tboli (RP:tbl:Tboli)

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tboli

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tboli

tbl

Philippines

Copyright Information

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.
Printed book ISBN 9789718960715

The New Testament

in Tboli

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
07fe3f6f-241e-5f1e-a520-6090d606a884